

**POKLICNE AKTIVNOSTI IN KOMPETENCE
V ZDRAVSTVENI IN BABIŠKI NEGI**

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Vidovdanska 9, 1000 Ljubljana, tel/fax: +01/231 6055; E-mail: tajnistvo@zbornica-zveza.si

POKLICNE AKTIVNOSTI IN KOMPETENCE V ZDRAVSTVENI IN BABIŠKI NEGI

Delovna skupina:

dr. Danica Železnik – vodja

in članice:

Magda Brložnik,
Irena Buček Hajdarevič,
Mojca Dolinšek,
dr. Bojana Filej,
Božena Istenič,
Petra Kersnič,
Erna Kos Grabnar,
mag. Ljiljana Leskovic,
Gordana Njenjič,
Stanka Popovič,
Marija Verbič

Ljubljana, 2008

Kazalo

1 UVOD.....	5
1.1 Kronologija nastajanja dokumenta	5
2 OPREDELITEV DEJAVNOSTI ZDRAVSTVENE NEGE, BABIŠKE NEGE IN OSKRBE.....	9
2.1 Definicija zdravstvene nege	9
2.2 Definicija babiške nege	9
2.3 Definicija zdravstvene oskrbe	9
2.4 Definicija oskrbe.....	10
3 KODEKSI ETIKE	11
3.1 Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije	11
3.2 Mednarodni kodeks etike za babice	12
3.2.1 odnosi v babištvu	12
3.2.2 klinična praksa v babištvu	12
3.2.3 strokovna odgovornost babice.....	12
3.2.4 razvoj babištva v teoriji in praksi	12
4 TIM ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE	13
5 OPREDELITEV POKLICNIH KOMPETENC V DEJAVNOSTI ZDRAVSTVENE NEGE IN BABIŠKE NEGE.....	15
5.1 Splošno	15
5.2 Poklicne kompetence v zdravstvenih in drugih predpisih R Slovenije.....	15
5.2.1 Kompetence profesorice zdravstvene vzgoje.....	16
5.2.2 Kompetence diplomirane medicinske sestre in višje medicinske sestre	16
5.2.3 Kompetence diplomirane babice.....	17
5.2.4 Kompetence tehnika zdravstvene nege, zdravstvenega tehnika in medicinske sestre (srednja stopnja izobrazbe).....	17
5.2.5 Odgovornost.....	17
5.3 Kompetence, določene z direktivami Evropske unije.....	17
5.3.1 Kompetence diplomirane medicinske sestre so navedene v 31. členu navedene direktive, in sicer: izobraževanje mora zagotoviti, da oseba pridobi naslednja znanja in veščine:.....	17
5.3.2 Kompetence diplomirane babice so navedene v 42. členu, v katerem je zapisano, da morajo države članice zagotoviti, da je bobicam omogočen dostop in opravljanje vsaj naslednjih dejavnosti:.....	18
5.4 Kompetence Mednarodnega sveta medicinskih sester.....	18
5.4.1 Poklicna, etična in pravna praksa	18
5.4.2 Upravljanje in zagotavljanje zdravstvene nege.....	19
5.4.3 Razvoj poklica.....	21

UVOD

Dokument **“Poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni in babiški negi”** opredeljuje aktivnosti v zdravstveni negi, babiški negi in oskrbi; izvajajo jih izvajalci, ki so navedeni v “Seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti” (**Uradni list RS, št. 82/2004**) in Seznamu o spremembah in dopolnitvah seznama poklicev v zdravstveni dejavnosti (**Uradni list RS, št. 40/2006**), hkrati pa opredeljuje kompetence.

Za dejavnosti zdravstvene in babiške nege so navedeni poklici: profesor zdravstvene vzgoje/profesorica zdravstvene vzgoje, diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik, višja medicinska sestra/višji zdravstveni tehnik/višji medicinski tehnik, višja medicinska sestra specialistka/višji zdravstveni tehnik specialist/višji medicinski tehnik specialist, diplomirana medicinska sestra specialistka/diplomirani zdravstveni tehnik specialist, tehnik zdravstvene nege/tehnica zdravstvene nege, diplomirana babica/diplomirani babičar. Bolničar v zdravstveni dejavnosti, ki se vključuje v oskrbo, je uvrščen med zdravstvene sodelavce (Uradni list RS, št. 40/2006).

V nadaljnjem besedilu dokumenta so za poimenovanje poklicev uporabljene naslednje kratice:

DMS – višješolska in visokošolska strokovna izobrazba zdravstvene nege

DB – visokošolska izobrazba babiške nege

TZN – srednješolski strokovni izobraževalni program zdravstvene nege

BN – srednješolski poklicni izobraževalni program pomoči in oskrbe

V tem dokumentu uporabljeni izrazi za poklice v zdravstveni negi, babiški negi in oskrbi, zapisani v ženski slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženske in moške.

1.1 Kronologija nastajanja dokumenta

Začetki naloge razmejevanja zdravstvene nege segajo v leto 1992, ko je takratno Ministrstvo za zdravstvo Republike Slovenije naročilo Razširjenemu strokovnemu kolegiju za zdravstveno nego kot svojemu strokovnemu organu, da prikaže delo strokovnega področja oziroma razlike med zdravstveno nego in neprofesionalno nego ter navede sredstva, ki so potrebna za delo z bolniki. Odgovor je bil izdelan v obliki prve razmejitev zdravstvene nege ki jo je pripravila skupina v sestavi: Marjeta Kokoš, Mira Šilec, Ladi Škerbinek in Silva Vuga – kot nosilka in jo je sprejel Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego v letu 1992. Razmejitev je bila objavljena v Zdravstvenem obzorniku št. 1-2, leta 1993. Prvi dokument je vključil temeljne opredelitve v zdravstveni negi, ki so skupne vsem področjem njenega delovanja za paciente (zdrave in bolne); razmejitev zdravstvene nege in neprofesionalne nege; predstavitev zdravstvene nege bolnika na domu, v domovih za starejše oziroma v socialnih zavodih in v posebnih socialnih zavodih; seznam zdravil, zdravilnih sredstev, materialov in pripomočkov, ki so potrebni za izvajanje zdravstvene nege bolnika.

Vzrok za drugo razmejitev zdravstvene nege je bila potreba po pregledu nalog, ki jih opravljajo zdravstveni tehniki in medicinske sestre ter zaradi razmejitev dela med medicinsko sestro in zdravnikom. Dokument je nastajal dve leti in je bil pripravljen leta 1997. Oblikovala ga je delovna skupina Razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno nego in Zbornice zdravstvene nege Slovenije v sestavi: Darja Cibic, Nana Domajnko, Bojana Filej, Petra Kersnič, Alenka Krist, Ladi Škerbinek, Olga Šušteršič, Silva Vuga in Polona Zupančič.

Postopki in posegi so bili v razmejitvi klasificirani. Klasifikacija je temeljila na teoretičnem modelu Virginije Henderson in teoriji Dorothee Orem. Kriteriji klasifikacije pa so bili:

- osnovne življenjske aktivnosti oziroma potrebe posameznika, družine in skupnosti,
- vrste postopkov in posegov v zdravstveni negi,
- delitev dela v negovalnem timu,
- pristojnosti zdravstvene nege z vidika njenih funkcij.

V okviru posamezne življenjske aktivnosti oziroma potrebe posameznika, družine in skupnosti so bili zajeti vsi možni postopki in posegi, ki se lahko zvrstijo v procesni obravnavi, v kateri delujejo člani negovalnega tima po principu delitve dela in na osnovi svojih pristojnosti v zdravstveni negi. Ob vsakem postopku in posegu je bilo opredeljeno, za kakšno funkcijo izvajalca zdravstvene nege gre – za samostojno ali odvisno. Postopek v zdravstveni negi je bil opredeljen kot intervencija zdravstvene nege, pri kateri izvajalci samostojno odločajo o vrsti in načinu izvedbe, ter poseg v zdravstveni negi, o katerem odloča zdravnik, izvajalec zdravstvene nege pa ga izvede samostojno in je za izvedbo odgovoren (Cibic D., Filej B., Grbec V., Hajdinjak G., Kersnič P. et al, 1999). Zaradi hitrih sprememb v sistemu zdravstvenega varstva, vplivov družbenega okolja in sprejemanja pravnega reda Evropske unije je Zbornica – Zveza na svojem 3. posvetu leta 2002 sprejela stališče, da:

- bo izvedeno revidiranje dokumenta Razmejitve zdravstvene nege;
- strokovne sekcije pripravijo posnetek stanja negovalnih intervencij, ki jih izvajajo medicinske sestre, babice in zdravstveni tehniki;
- se bo Zbornica – Zveza povezala z Zdravniško zbornico Slovenije in Slovenskim zdravniškim društvom zaradi usklajevanja pri razmejevanju nalog med medicinsko sestro in zdravnikom;
- naj bodo pri razmejevanju upoštevana naslednja izhodišča:
 - razmejevanje del in nalog naj temelji na modelu zdravstvene nege Virginije Henderson, ki je utemeljen na osnovnih življenjskih aktivnostih,
 - kompetence posameznih izvajalcev zdravstvene nege, ki so določene v direktivah in priporočilih Evropske unije,
 - vrste poklicev v zdravstveni in babiški negi,
 - Mednarodna klasifikacija prakse zdravstvene nege (ICNP),
 - nove naloge izvajalcev zdravstvene nege zaradi spremenjenih demografskih in epidemioloških okoliščin, razvoja zdravstvene nege in drugih znanosti, nove tehnologije in trendov v razvoju zdravstvenega sistema,
 - prevzemanje določenih nalog zaradi pomanjkanja zdravnikov,
 - samostojna, neodvisna in interdisciplinarna funkcija medicinskih sester,
 - zakonodajni predpisi, ki določajo naloge izvajalcem zdravstvene in babiške nege,
 - celovito izvajanje zdravstvene vzgoje za zdrav način življenja.

Dokument "Poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni in babiški negi" je že tretja verzija razmejevanja dela v zdravstveni negi in prvič vsebuje tudi intervencije, ki se izvajajo v babiški negi in ki jih izvaja tudi bolničar – negovalec. Delovna skupina za revizijo dokumenta Razmejitve zdravstvene nege se je prvič sestala 24. 3. 2004 in je bila sestavljena iz članov, ki jih je imenovala Zbornica – Zveza: Irena Buček Hajdarevič, mag. Bojana Filej, Božena Istenič, Petra Kersnič, Erna Kos Grabnar, Stanka Popovič, Marija Verbič in mag. Danica Železnik kot vodja skupine in članov, ki jih je imenoval Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego: Magda Brložnik, Mojca Dolinšek, mag. Liljana Leskovic.

Dokument temelji na teoretičnem modelu Virginije Henderson, ki je pri nas vsesplošno sprejet v praksi in izobraževanju. Teoretični model je osnova za ugotavljanje pacientovih potreb po štirinajstih osnovnih življenjskih aktivnostih (dihanje; prehranjevanje in pitje; izločanje; hoja, sedenje in ležanje, spreminjanje položaja; spanje in počitek; oblačenje in slačenje; ohranjanje normalne telesne temperature; vzdrževanje telesne čistoče in urejenosti ter skrb za zdravo kožo; izogibanje nevarnostim v okolju, zaščita drugih pred tem, da bi jih pacient poškodoval ali da bi se našli njegove bolezni; komunikacija z drugimi – izražanje potreb in čustev; opravljanje verskih obredov, strpnost do njegovih prepričanj; delo ali ustvarjalna zaposlitev; rekreacija; učenje). »To so potrebe, ki jih imajo vsi ljudje, ne glede na morebitno diagnozo. Pri vsakem posamezniku pa je treba opredeliti specifične potrebe in vključiti modificirane modele, ki jih zahtevajo njegova starost, čustveno stanje, duševne in telesne sposobnosti, socialni, kulturni in ekonomski položaj in okoliščine, v katerih izvajamo zdravstveno nego. In prav kombinacija osnovnih potreb in potrebnih modifikacij je tisti ključni element, zaradi katerega je zdravstvena nega ustvarjalna dejavnost« (Henderson, 1998). Model omogoča celostno obravnavo pacientov iz fizičnega, psihičnega, socialnega in duhovnega vidika.

Dokument »Poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni in babiški negi« temelji na naslednjih kriterijih:

1. na poklicnih standardih,
2. na aktivnostih in kompetencah, opredeljenih v »Seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti«,
3. na modificiranem modelu osnovnih življenjskih aktivnosti po Virginiji Henderson,

4. na seznamu aktivnosti, izvajanih v klinični praksi zdravstvene in babiške negi, ki so jih pripravile strokovne sekcije za svoja ožja strokovna področja.

Pri oblikovanju dokumenta smo izhajali iz izobraževalnih programov in iz filozofije vseživljenjskega izobraževanja in učenja, ki so tudi v zdravstveni dejavnosti postali osnovno vodilo razvoja in napredka. Hitro razvijajoče se znanosti, tehnologije, spremembe v gospodarstvu in družbi nasploh nam narekujejo, da se nenehno učimo in pridobivamo nova znanja.

V zdravstveni dejavnosti se soočamo z usmeritvami po vedno večji specializaciji, kar omogoča visoko raven zdravstvene oskrbe. Zdravstvena nega kot integralni del zdravstvene dejavnosti se mora odzivati na spremembe. Dobro začetno izobraževanje je predpogoj za kakovostno in varno delo v zdravstveni in babiški negi ter oskrbi, vse pomembnejše pa postaja tudi nadgrajevanje znanja in poglobljanje v posamezna ožja strokovna področja. Vsako pridobljeno znanje ostaja brez vrednosti, če ni preverjeno in če posameznik ni pridobil javno veljavne listine o znanju in usposobljenosti.

Karierno napredovanje v zdravstveni negi je bodisi prehajanje na zahtevnejšo raven delovanja, na različna strokovna področja ali na položaje z različnimi funkcijami (ICN, 2007).

Z razvojem nacionalnih poklicnih kvalifikacij, kliničnih specializacij, strokovnih magisterijev in doktoratov je vzpostavljena karierna pot za medicinske sestre ter za njihov osebni in poklicni razvoj. Dokazano je, da je karierni razvoj medicinskih sester povezan z vzdrževanjem visoke kakovosti oskrbe. Zato mora biti podprt s strani celotnega izobraževalnega sistema in omogočati tako horizontalno kot tudi vertikalno napredovanje.

Namen dokumenta:

- opredeliti aktivnosti v zdravstveni negi, babiški negi in oskrbi,
- prikazati obseg dela izvajalcev zdravstvene nege, babiške nege in oskrbe,
- opredeliti pristojnosti posameznih izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege, babiške nege in oskrbe,
- zagotoviti varno in kakovostno izvajanje zdravstvene nege, babiške nege in oskrbe,
- podlaga za področno zakonodajo zdravstvene nege, babiške nege in oskrbe,
- podlaga za začetek zakonodajnega postopka za sprejem Zakona o dejavnosti zdravstvene nege, babiške nege in oskrbe,
- udejanjiti direktive EU.

Cilji dokumenta so oblikovati podlago za:

- načrtovanje kadrov in kadrovske politike na področju zdravstvene nege, babiške nege in oskrbe,
- sistemizacijo delovnih mest,
- določitev kompetenc izvajalcev zdravstvene nege, babiške nege in oskrbe,
- pripravo in prenovo formalnih izobraževalnih programov,
- pripravo in prenovo neformalnih izobraževalnih programov,
- karierni razvoj izvajalcev zdravstvene nege, babiške nege in oskrbe,
- organizacijo in razvoj dela znotraj zdravstvene dejavnosti.

V dokumentu so prikazane aktivnosti, za katere opravljanje si posameznik pridobi znanja skozi proces formalnega izobraževanja in tista, ki so v dokumentu označena z zvezdico (*). Aktivnosti, ki so označene z zvezdico, so znanja in veščine, ki jih posameznik v praksi izvaja, vendar ta znanja niso bila uradno preverjena in za njih posameznik ni pridobil spričevala.

Delovno mesto postaja vse bolj mesto izobraževanja in učenja. Posameznik ob delu pridobiva številna znanja, spretnosti, izkušnje in postaja kompetenten. Vsa ta, na neformalen način pridobljena znanja ostajajo nevidna, neovrednotena. Zato jih želimo izpostaviti in opredeliti, se dogovoriti, katera znanja in spretnosti bo potrebno preveriti in certificirati ter pridobiti nacionalno poklicno kvalifikacijo, določiti strokovna področja, za katera bo treba opraviti klinično specializacijo ali pa strokovni magisterij. Za varno opravljanje določenih posameznih veščin pa bo vzpostavljen mehanizem preverjanja in ocenjevanja; v tem primeru bo posameznik prejel potrdilo o zaključenem izobraževanju oziroma usposabljanju.

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljevanju Zbornica – Zveza) pri svojem delu in razvoju dejavnosti zdravstvene in babiške nege upošteva tudi usmeritve in dokumente **evropskih in svetovnih združenj**. Zbornica – Zveza je članica Mednarodnega sveta medicinskih sester – ICN (International Council of Nurses) od leta 1929 dalje, takrat v okviru jugoslovanske zveze društev medicinskih sester, od leta 1993 pa je samostojna članica ICN. Smo tudi člani Evropskega združenja medicinskih sester – EFN (European Federation of Nurses Associations) s sedežem v Bruslju, ki zastopa interese evropskih medicinskih sester v Evropskem parlamentu in v Svetu Evrope. Strokovne sekcije Zbornice – Zveze so članice evropskih in svetovnih združenj, kar omogoča usklajenost razvoja ožjih strokovnih področij.

Sekcija medicinskih sester babic je vključena v Mednarodno zvezo babic – ICM (International Confederation of Midwives) od leta 1999.

Republika Slovenija je članica Svetovne zdravstvene organizacije, zato so tudi vsa njena priporočila za medicinske sestre, babice in zdravstvene tehnike obvezujoča.

Poslanstvo zdravstvene nege je obravnava človeka, zdravega ali bolnega (pacient, bolnik, varovanec, stanovalc, uporabnik, klient, partner ...), ki je enkratni in neponovljiv v času in prostoru in je zato najvišja vrednota vrednostnega sistema medicinske sestre. Sposobnost doživljanja in razumevanja človeka kot celote telesnega, duševnega, duhovnega in socialnega bitja usklajuje diplomirana medicinska sestra s svojimi znanji, izkušnjami in sposobnostmi ob nenehnem prilagajanju in spreminjanju svojega pozitivnega odnosa do sebe, do drugih in do okolice (povzeto, Podoba medicinske sestre, 2003).

Poslanstvo babiške nege je obravnava ženske med nosečnostjo, porodom, poporodnim obdobjem ter novorojenčka in dojenčka s ciljem ohraniti oziroma doseči najboljše zdravje; posega pa tudi na področje ginekologije in načrtovanja družine. Upošteva, da sta nosečnost in rojevanje naravni del človeškega življenjskega ciklusa, na katerem temelji zdravje družine oziroma celotne skupnosti. Upošteva potrebe varovancev in njihove odločitve, sprejete na osnovi ustreznih informacij (povzeto po Skoberne, Skočir, 2003).

Medicinska sestra je oseba, ki je zaključila najmanj dvanajstletno splošno in/ali strokovno izobraževanje in končala visoko strokovno izobraževanje s področja zdravstvene nege ter ji je ustrezen organ podelil pravico za samostojno delo v zdravstveni dejavnosti. V okviru svojih kompetenc je usposobljena za zadovoljevanje potreb po zdravstveni negi in oskrbi, za zdravstveno vzgojo in izobraževanje, za organizacijo dela in razvojno raziskovalno dejavnost (Podoba medicinske sestre, 2003). Medicinska sestra pomaga zdravemu ali bolnemu posamezniku v tistih aktivnostih, ki pripomorejo k ohranitvi zdravja, vrnitvi zdravja ali mirni smrti in bi jih le-ta opravil samostojno, če bi imel za to voljo, moč in znanje. Na tem področju je medicinska sestra ekspert in ima pravico do pobude in nadzora. Sodeluje pri realizaciji diagnostično-terapevtskega programa, katerega iniciator je zdravnik. Medicinska sestra je članica širšega zdravstvenega tima, v katerem sodeluje pri načrtovanju in izvajanju celotne zdravstvene oskrbe pacienta (Razmejitev zdravstvene nege, 1997).

Babica je oseba, ki je zaključila visokošolski študijski program ter si s tem pridobila kvalifikacije in dovoljenje za opravljanje del in nalog na področju babištva, kar obsega babiško nego ženske med normalno nosečnostjo, porodom in poporodnim obdobjem ter babiško nego novorojenčka in dojenčka. Le-ta vključuje preventivo, odkrivanje patoloških stanj matere in otroka ter zagotavljanje medicinske pomoči in izvajanje prve pomoči v odsotnosti zdravnika. Babica je sodelavka zdravnika specialista ginekologije in porodništva pri obravnavi nepravilnosti in pri porodniških operacijah. Babica ima pomembno vlogo pri svetovanju in zdravstvenem izobraževanju zdravih in bolnih žensk, novorojenčkov in otrok. Njeno delo vključuje prenatalno vzgojo, pripravo na odgovorno starševstvo, posega pa tudi na določena področja ginekologije, načrtovanja družine in babiške nege otroka (ICM in Mednarodna zveza ginekologov in porodničarjev, 1972, 1973; Svetovna zdravstvena organizacija, 1992).

Diplomirana medicinska sestra in diplomirana babica pristopata k obravnavi pacienta celostno, ugotavljata njegove fizične, psihične, socialne in duhovne potrebe. Celostni pristop omogoča **procesna metoda**, ki vključuje ocenjevanje, negovalno diagnozo, načrtovanje, izvajanje in vrednotenje, pri tem pa upošteva in aktivno vključuje pacienta.

Tehnik zdravstvene nege je oseba, ki je zaključila srednješolski strokovni program zdravstvene nege in je usposobljena za vrsto strokovnih del v okviru zdravstvene nege zdravih in bolnih ljudi v vseh življenjskih obdobjih in okoljih. Tehnik zdravstvene nege je član negovalnega tima in je po navodilu medicinske sestre izvajalec postopkov in posegov v procesu zdravstvene nege (Razmejitev zdravstvene nege, 1997). Po Zakonu o zdravstveni dejavnosti mora za samostojno opravljanje zdravstvene nege opraviti pripravništvo v trajanju šestih mesecev in strokovni izpit.

Bolničar negovalec je oseba, ki je zaključila triletni poklicni izobraževalni program za področje pomoči in oskrbe. Bolničar negovalec nudi pomoč varovancu pri tistih življenjskih potrebah, ki jih oskrbovanec ne more opraviti sam in potrebuje pomoč druge osebe. Bolničar negovalec je sodelavec negovalnega tima. Po zakonu o zdravstveni dejavnosti mora za samostojno delo opravljanja pomoči in oskrbe opraviti pripravništvo v trajanju šestih mesecev in strokovni izpit. V Seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti je bolničar v zdravstveni dejavnosti umeščen med zdravstvene sodelavce (Seznam o spremembah in dopolnitvah Seznama poklicev v zdravstveni dejavnosti, 2006). Delovno področje in poklicno dejavnost zdravstvenih sodelavcev določa delodajalec v svojih internih aktih (Uradni list RS, št. 82/2004).

OPREDELITEV DEJAVNOSTI ZDRAVSTVENE NEGE, BABIŠKE NEGE IN OSKRBE

2.1 Definicija zdravstvene nege

Definicijo zdravstvene nege je razvijal Mednarodni svet medicinskih sester – ICN z namenom, da bi v vseh državah članicah mednarodnega združenja enako razumeli vsebino zdravstvene nege. Prvotna definicija je bila zelo obsežna, zato so jo posamezne države začele spreminjati z namenom, da bi bila v krajši obliki sprejemljivejša. V mnogih državah je definicija dejavnosti zdravstvene nege zaradi tega povsem spremenila vsebino in prvotni pomen.

Tudi Zbornica – Zveza je v Malem leksikonu terminoloških izrazov v zdravstveni negi (1999) postavila svojo definicijo zdravstvene nege, ki se glasi: »Zdravstvena nega je zdravstvena disciplina, ki obravnava posameznika, družino in družbeno skupnost v času zdravja in bolezni s ciljem, da se doseže čim višja stopnja zdravja. Naloga zdravstvene nege je omogočati varovancem njihovo neodvisnost pri opravljanju osnovnih življenjskih aktivnosti, krepitev in ohranjanje zdravja, negovati bolne in sodelovati v procesu zdravljenja in rehabilitacije. Kot integralni del zdravstvenega sistema obsega promocijo zdravja, preprečevanje obolevanja ter zdravstveno nego telesno in duševno bolnih ter invalidov vseh starosti v zdravstvenih ustanovah in v lokalnih skupnostih. Področje delovanja je specifično in fleksibilno ter je odvisno od potreb ljudi, organiziranosti zdravstvenega sistema, dostopnosti do zdravstvene službe in različnih virov.«

Leta 2004 smo na skupščini Zbornice – Zveze prevzeli ICN-ovo (2002) skrajšano definicijo zdravstvene nege. Definicija se glasi: »Zdravstvena nega obsega samostojno, neodvisno in sodelujočo obravnavo in sodelovanje posameznikov vseh starosti, družin, skupin in skupnosti, bolnih in zdravih v vseh okoljih. Zdravstvena nega vključuje promocijo zdravja, preprečevanje bolezni ter skrb za bolne, invalidne in umirajoče ljudi. Glavne naloge zdravstvene nege so tudi zagovorništvo, promoviranje varnega okolja, raziskovanje, sodelovanje pri oblikovanju zdravstvene politike ter managementa zdravstvenih sistemov in izobraževanje.«

2.2 Definicija babiške nege

Babiška nega je poklicno področje, ena od primarnih oblik zdravstvene pomoči, ki obravnava ženske med normalno nosečnostjo, porodom, poporodnim obdobjem ter novorojenčka in dojenčka, s ciljem, da se ohrani oziroma doseže najboljše zdravje; posega pa tudi na določena področja ginekologije in načrtovanja družine. Babiška nega je bistven del zdravstvenega sistema, ki šteje nosečnost in rojevanje za naravni del človeškega življenjskega ciklusa, na katerem temelji zdravje družine oziroma celotne skupnosti (Skoberne, Skočir, 2003).

2.3 Definicija zdravstvene oskrbe

Zdravstvena oskrba je skupek številnih ukrepov, posegov, postopkov in odnosov, v katere vstopata uporabnik (pacient) in izvajalec (zdravnik in drugi zaposleni v zdravstvu), da bi zdravstvene težave pacienta pripeljala k najboljšemu možnemu izidu. Opredeljujejo jo posamezne dejavnosti, povezane s preprečevanjem, odkrivanjem, zdravljenjem in spremljanjem zdravstvenih težav posameznih pacientov ali skupin pacientov z namenom doseči

čim večjo korist zanje in za družbo. Načelno velja, da naj bi izvajali le tiste zdravstvene ukrepe, katerih koristi so večje od možnih škodljivosti, ki jih prinaša zdravstvena oskrba (povzeto po Kersnik , 2007).

2.4 Definicija oskrbe

Oskrba je organizirana oblika pomoči pacientom, invalidnim osebam, stanovalcem in uporabnikom storitev oskrbe, ki je izvajana na domu, v institucionalnem varstvu ali v drugi obliki organiziranega varstva. Izvajajo jo bolničarji /negovalci.

KODEKSI ETIKE

3.1 Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Zbornica – Zveza je 17. 2. 2005 na 16. skupščini sprejela dopolnjeni Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Upoštevanje določb kodeksa je od njegovega sprejema dalje leta 1994 obvezno za vsako medicinsko sestro in druge člane negovalnega tima.

Delo medicinske sestre močno vpliva na zdravje in življenje ljudi. S tem prevzema veliko odgovornost, ki je ni mogoče opredeliti samo z zakoni in predpisi. Pomembna je tudi etična drža posameznika, ki izhaja iz njegovih moralnih vrednot in je vodilo ter spodbuda pri delu v praksi zdravstvene nege. Spoštovanje in razvijanje humanih vrednot poklica omogoča medicinski sestri osebno rast ter zadovoljstvo pri delu. Medicinska sestra spoštuje tudi temeljne človekove vrednote, kar ji omogoča, da svoje poklicno poslanstvo uspešno opravlja. Sledi moralnemu nauku, da ne stori drugemu tistega, za kar ne želi, da bi drugi storili njej.

Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije se nanaša na odnose medicinske sestre do pacienta, do sodelavcev in družbe. Vsak odnos opredeljujejo načela, ki jih natančneje definirajo kriteriji.

Medicinska sestra in pacient

I načelo: Medicinska sestra skrbi za ohranitev življenja in zdravja ljudi. Svoje delo je dolžna opravljati humano, strokovno in odgovorno ter v odnosu do pacienta spoštovati njegove individualne navade, potrebe in vrednote.

II načelo: Medicinska sestra spoštuje pravico pacienta do izbire in odločanja.

III načelo: Medicinska sestra je dolžna varovati kot poklicno skrivnost podatke o zdravstvenem stanju pacienta, o vzrokih, okoliščinah in posledicah tega stanja.

IV načelo: Medicinska sestra spoštuje dostojanstvo in zasebnost pacienta v vseh stanjih zdravja, bolezni in ob umiranju.

V načelo: Medicinska sestra nudi pacientu kompetentno zdravstveno nego.

VI načelo: Delovanje medicinske sestre temelji na odločitvah v korist pacienta.

Medicinska sestra in sodelavci

VII načelo: Zdravstvena obravnava pacienta naj predstavlja skupno prizadevanje strokovnjakov različnih zdravstvenih poklicev: medicinska sestra se zaveda poklicne pripadnosti ter priznava in spoštuje delo sodelavcev.

Medicinska sestra in družba

VIII načelo: Medicinska sestra ravna v skladu z usmeritvami, ki zagotavljajo boljše zdravje in nadaljnji razvoj zdravstva.

IX načelo: Poklicne organizacije medicinskih sester sprejemajo odgovornost za upoštevanje in razvijanje etičnih načel v zdravstveni negi.

Pacient je po definiciji Svetovne zdravstvene organizacije oseba, ki zdrava ali bolna vstopa v sistem zdravstvenega varstva.

3.2 Mednarodni kodeks etike za babice

Sekcija medicinskih sester in babic pri Zbornici – Zvezi je članica Mednarodne zveze babic (ICM) od leta 1999. Izvršilni odbor se je odločil, da bo do izida slovenskega kodeksa uporabljal prevedeni Mednarodni kodeks etike za babice. Kodeks je namenjen vsem babicam kot pomoč pri oblikovanju etičnih vrednot poklica in kot vodilo pri vsakodnevnem reševanju moralnih in etičnih dilem. Tistim, ki šele vstopajo v poklic, bo kodeks pomagal pri oblikovanju etične države. Kodeks zajema naslednja področja:

- Odnosi v babištvu,
- Klinična praksa v babištvu,
- Strokovna odgovornost babice,
- Razvoj babištva v teoriji in praksi.

3.2.1 Odnosi v babištvu

Babica spoštuje pravico ženske do izbire, ki temelji na popolni informiranosti. Spodbuja žensko, da sprejme odgovornost za izid svoje odločitve.

Babica podpira pravico ženske, da aktivno sodeluje v odločitvah o njeni zdravstveni oskrbi. Opogumlja jo, da se zavzema za pravice, ki ji pripadajo na področju zdravstvenega varstva žensk in njihovih družin v širši družbeni skupnosti.

Babica v sodelovanju z ženskami sooblikuje politiko zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja glede na potrebe žensk po zdravstvenih storitvah ter skrbi, da so zagotovljeni in pravično porazdeljeni razpoložljivi viri pomoči.

Babice si pri strokovnem delu pomagajo in ohranjajo medsebojno spoštovanje.

Babica sodeluje z drugimi zdravstvenimi delavci, se z njimi posvetuje ter napoti k njim ženske, katerih potrebe po zdravstveni oskrbi presegajo njeno strokovno pristojnost.

Babice se zavedajo medsebojne odvisnosti na strokovnem področju ter aktivno rešujejo s tem povezane probleme.

Babica čuti moralno odgovornost do same sebe, kar vključuje samospoštovanje ter vzdrževanje osebne integritete.

3.2.2 Klinična praksa v babištvu

Babica ženski in družini, ki pričakuje otroka, zagotavlja babiško nego. Spoštuje kulturne razlike ter hkrati skuša preprečiti škodljive navade v kulturi, kateri ženska pripada.

Babica spodbuja realna pričakovanja žensk glede varnega poroda v njenem družbenem okolju.

Babica upošteva psihične, fizične, čustvene in duhovne potrebe ženske, ki jo neguje, ne glede na okoliščine.

Babica je vzgojiteljica za promocijo zdravja ženskam, njihovim družinam in drugim zdravstvenim delavcem.

Babica aktivno skrbi za svojo osebnostno, intelektualno in strokovno rast ter nova znanja in izkušnje vključuje v svoje strokovno delo.

3.2.3 Strokovna odgovornost babice

Babica zagotavlja zaupnost podatkov. S tem varuje pravico do zasebnosti ter strokovno presodi, kdaj bo informacije razkrila drugim, ki sodelujejo v babiški in zdravstveni obravnavi pacientke.

Babica je odgovorna za svoje odločitve, dejanja in izide v babiški negi.

Babica lahko odkloni sodelovanje v postopkih, do katerih ima globoke moralne pomisleke. V primeru ugovora vesti babice nobena ženska ne sme biti prikrajšana za babiško oskrbo.

Babica ne sme odkloniti nujne medicinske pomoči.

Babica se zaveda posledic kršenja človeških pravic za zdravje žensk in otrok. Zato naj deluje tako, da do kršitev ne prihaja.

Babice sodelujejo pri razvoju in izvajanju zdravstvene politike, ki izboljšuje zdravje vseh žensk in družin, ki pričakujejo otroka.

3.2.4 Razvoj babištva v teoriji in praksi

Babice zagotavljajo, da razvoj znanja na področju babištva temelji na aktivnostih, ki ščitijo pravice žensk kot osebnosti.

Babice razvijajo in širijo znanje s področja babištva na različne načine, kot so strokovna izpopolnjevanja, izmenjave izkušenj in znanstveno-raziskovalno delo.

Babice sodelujejo pri izobraževanju študentov babištva in babic v praksi.

TIM ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

V tim zdravstvene nege se vključujejo naslednji izvajalci: profesorica zdravstvene vzgoje, diplomirana medicinska sestra in tehnik zdravstvene nege. Diplomirana medicinska sestra tudi koordinira delo drugih zdravstvenih delavcev in sodelavcev, ki se vključujejo v področje oskrbe.

V tim babiške nege se vključujejo: diplomirana babica, višja medicinska sestra s specializacijo ginekološko-porodniške zdravstvene nege in srednja medicinska sestra babica.

OPREDELITEV POKLICNIH KOMPETENC V DEJAVNOSTI ZDRAVSTVENE NEGE IN BABIŠKE NEGE

5.1 Splošno

Evropsko ogrodje kvalifikacij (2004) opredeljuje, da vsak posameznik doseže neko kvalifikacijo, ko pristojni organ ugotovi, da je njegovo učenje doseglo določen standard znanja, spretnosti in splošnih kompetenc.

Učni izid je nabor znanja, spretnosti, in/ali kompetenc, ki jih je posameznik pridobil in/ali jih je sposoben dokazati po dokončanem učnem procesu. Učni izidi so izkazi o tem, kar je od učenca pričakovano – da zna, razume in/ali je sposoben storiti na koncu učnega obdobja. Standard učnih izidov je potrjen s postopkom ocenjevanja in uspešnim dokončanjem izobraževalnega programa.

Učenje in ocena za kvalifikacijo lahko potekata prek programa izobraževanja in/ali izkušenj na delovnem mestu. Kvalifikacija podeljuje uradno priznanje vrednosti na trgu dela in pri nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju. Kvalifikacija je lahko zakonita pravica do opravljanja dejavnosti.

Poklicna kvalifikacija je delovna, poklicna ali strokovna usposobljenost, potrebna za opravljanje poklica ali posameznih sklopov nalog v okviru poklica za določene ravni zahtevnosti.

Dokumentu "Poklicne aktivnosti in kompetence v dejavnosti zdravstvene in babiške nege" bodo postopno dodane vsebine nacionalnih poklicnih kvalifikacij.

Nacionalna poklicna kvalifikacija je formalno priznana usposobljenost, potrebna za opravljanje poklica na podlagi nacionalnega poklicnega standarda. Pridobljena je na osnovi nacionalnih poklicnih standardov in na podlagi verificiranih izobraževalnih programov ali v postopku preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij. Izkazuje se z javno listino (certifikatom), pridobljeno v skladu z Zakonom o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah. Omogoča vstop na trg dela, priznanje kreditnih točk pri vpisu v izobraževalni program in krepi vseživljenjsko učenje.

Poklicna kompetenca so izkazane posameznikove zmožnosti, da uporablja svoje znanje in sposobnosti, da zadosti zahtevam zaposlitve ali specifičnim delovnim vlogam oziroma je zmožen opraviti delo.

Kompetenca je sposobnost uporabe znanj in drugih zmožnosti, ki so potrebne, da nekdo uspešno, učinkovito in v skladu s standardi delovne uspešnosti izvrši določeno nalogo, opravi delo ali odigra vlogo v poslovnem procesu. Obsega znanje, veščine, spretnosti, osebnostne in vedenjske značilnosti, prepričanja, vrednote, samopodobo itd., vse tisto, kar je skupaj precej večje jamstvo za delovni uspeh, kot je to znanje samo po sebi (Gruban, 2004).

Kompetenca tudi pomeni »dobro in kakovostno opravljanje določenega dela, ustreznost pogojev za zaposlitev, ustreznost zahtevam za opravljanje določene naloge« (Glossary of labor market terms and standard and curriculum development terms, 1997).

Kompetentnost izraža dokazano oziroma prikazano sposobnost posameznika, da v obstoječih poklicnih situacijah ustrezno uporablja svoje znanje, spretnost ali usposobljenost oziroma kvalificiranost. Kompetentnost

obsega vsa znanja, spretnosti in sposobnosti, potrebne za izvajanje nalog v določenem poklicu, oseba pa si jih je pridobila s formalnim ali kontinuiranim izobraževanjem, pri delu ali z drugimi izkušnjami (Može, 2005).

Kompetence so pomembne, ker:

- zagotavljajo jasno sliko vloge in odgovornosti medicinske sestre;
- vplivajo na proces zagotavljanja zaščite javnosti;
- pospešujejo prosto globalno gibanje medicinskih sester in s tem prost pretok delovne sile;
- zagotavljajo osnovo za določanje standardov;
- prispevajo k individualni in poklicni odgovornosti;
- pojasnjujejo prispevek medicinskih sester v odnosu do prispevka drugih strokovnjakov zdravstvenega varstva in drugih poklicnih strokovnjakov v multidisciplinarnem timu;
- zagotavljajo temelj za pripravo učnega programa za študij zdravstvene nege in procese ocenjevanja tako v teoretičnih kot v praktičnih okoljih, zaradi česar bodo medicinske sestre imele takšno izobrazbo in usposobljenost, da bodo lahko zadovoljile zdajšnje potrebe zdravstvenega varstva in zdravstvene nege v svoji državi;
- pomagajo pri določanju poklicnih pričakovanj v zvezi z nalogami v zdravstveni negi;
- zagotavljajo osnovo za določitev kriterijev uspešnosti, ki so specifični za posamezno delo.

Opredelitev kompetenc daje osnovo za izobraževalne programe oziroma standarde kvalifikacij, ki izvajalce poklicev v zdravstveni in babiški negi pripravljajo na vstop v delo. Omogočajo prost pretok delovne sile in kandidiranje na trgu delovne sile ter so tudi osnova za vzajemno priznavanje kvalifikacij in licenc med državami.

5.2 Poklicne kompetence v zdravstvenih in drugih predpisih R Slovenije

Diplomirana medicinska sestra in diplomirana babica sta osebi, ki sta zaključili triletni ali 4600 ur trajajoč študij s teoretičnim in praktičnim izobraževanjem, sta vpisani v register izvajalcev zdravstvene in babiške nege in imata veljavno licenco. (Zakon o zdravstveni dejavnosti, 64. člen, 2005). V zdravstveni dejavnosti lahko samostojno opravljajo delo in jim je priznana enaka kvalifikacija tudi: diplomirana medicinska sestra in diplomirana babica, ki sta diplomo pridobili po študijskem programu z obsegom 2.250 ur, imata končano pripravništvo in opravljen strokovni izpit, ter višja medicinska sestra, višji zdravstveni tehnik oziroma višji medicinski tehnik, ki je diplomo pridobila oziroma pridobil po prej veljavnih študijskih programih, ima končano pripravništvo, opravljen strokovni izpit in tri leta opravljanja svojega poklica v zadnjih petih letih (Zakon o zdravstveni dejavnosti, 11. člen – prehodne in končne določbe, 2005).

Natančneje so kompetence opredeljene v **Seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti** (Seznam poklicev v zdravstveni dejavnosti, Ur. list št. 82/2004, 110/2004, 40/2006), v katerem so navedeni zdravstveni delavci in zdravstveni sodelavci. Za dejavnosti zdravstvene in babiške nege so navedeni poklici: profesor zdravstvene vzgoje/profesorica zdravstvene vzgoje, diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik, višja medicinska sestra/višji zdravstveni tehnik/višji medicinski tehnik, višja medicinska sestra specialistka/višji zdravstveni tehnik specialist/višji medicinski tehnik specialist, diplomirana medicinska sestra specialistka/diplomirani zdravstveni tehnik specialist, tehnik zdravstvene nege/tehnica zdravstvene nege, diplomirana babica/diplomirani babičar. V seznamu poklicev je opredeljena tudi kvalifikacija (izobrazba in druga določila za samostojno opravljanje poklica), delovno področje ter poklicna dejavnost (kompetence).

Nacionalne poklicne kompetence so bile usklajene z evropskimi predpisi.

5.2.1 Kompetence profesorice zdravstvene vzgoje

- razvojno in organizacijsko delo na področju zdravstvene vzgoje in zdravstvene nege;
- zdravstvena vzgoja prebivalcev za razumevanje zdravstvenih problemov, motivacijo in usposabljanje za proces doseganja in ohranjanja zdravja;
- vzgoja za širše potrebe pacienta, uspešnejše reševanje somatskih, psihičnih in socialnih vidikov pacientov, za ustrežnejši pristop pri multiplih boleznih ter kompleksnih zdravstvenih problemih;
- vzgoja za upravljanje z življenjskim okoljem zaradi varovanja zdravja in izboljšane kakovosti življenja;
- vzgoja za krepitev sposobnosti posameznika za pravilen izbor vedenja, obvladovanja stresov, za preprečevanje oblik vedenja, ki škodujejo zdravju ter za razumevanje povezave med načinom življenja in zdravjem;
- krepitev vloge družine in socialnih skupin v procesu razvoja zdravega načina življenja;
- poučevanje za širšo zdravstveno-vzgojno delovanje v osnovnem in srednjem šolstvu;
- poklicno pedagoško delo za izobraževanje in usposabljanje lastnega kadra;
- raziskovalno delo na področju zdravstva in zdravstvene nege;
- strokovno delo na področju zdravstvene statistike, analitike in zdravstvene informatike.

5.2.2 Kompetence diplomirane medicinske sestre in višje medicinske sestre:

- promocija zdravja, zdravstvena vzgoja in učenje za razumevanje povezav med načinom življenja in zdravja, za razumevanje zdravstvenih problemov in procesov za krepitev, doseganje in ohranjanje zdravja;
- organiziranje, vodenje in nadziranje dejavnosti ter službe zdravstvene nege;
- vodenje negovalnega tima;
- izvajanje zdravstvene nege po procesni metodi dela;
- sodelovanje v procesu zdravljenja v okviru zdravstvenega tima ter izvajanje diagnostično terapevtskih programov;
- spremljanje izidov in učinkov intervencij zdravstvene nege in dokumentiranje;
- interdisciplinarno in multisektorsko povezovanje za zagotavljanje kakovostne obravnave pacienta;
- ukrepanje v nepričakovanih situacijah, nudenje nujne medicinske pomoči v okviru pristojnosti;
- pedagoško delo za obnavljanje lastnega kadra;
- raziskovalno delo v zdravstveni negi in zagotavljanje kakovosti.

5.2.3 Kompetence diplomirane babice:

- promocija zdravja, svetovanje pri načrtovanju družine, varovanje reproduktivnega zdravja in posredovanje ustreznih napotitvenih informacij;
- priprava in izvajanje programov šole za starše ter zdravstveno-vzgojno delo za zdrav način življenja in izogibanje rizičnim dejavnikom za to kategorijo prebivalstva;
- spremljanje normalnega poteka nosečnosti in izvajanje potrebnih preiskav ter spremljanje stanja zarodka z uporabo ustreznih kliničnih metod in sredstev;
- ugotavljanje rizične nosečnosti na podlagi ustreznih preiskav in svetovanje v okviru pristojnosti: napotitev k specialistom v primeru patološke nosečnosti in sodelovanje pri timski obravnavi nosečnice;
- sodelovanje in pomoč ženskam med nosečnostjo, ob porodu in v poporodnem obdobju;
- vodenje normalnega poroda in izvajanje epiziotomije ter nudenje nujne medicinske pomoči pri porodu in v primeru odsotnosti zdravnika;
- prepoznavanje patoloških sprememb pri materi in otroku, ukrepanje v okviru pristojnosti ter napotitev k specialistu;
- pregledovanje in negovanje novorojenčka in dojenčka ter ukrepanje po potrebi;
- izvajanje babiške nege in zdravljenja, ki ga predpiše zdravnik;
- vodenje ustrezne zdravstvene in negovalne dokumentacije;
- pedagoško delo za vzgajanje in izobraževanje lastnega kadra ter raziskovalno delo.

5.2.4 Kompetence tehnika zdravstvene nege, zdravstvenega tehnika in medicinske sestre (srednja stopnja izobrazbe)

- zdravstvena nega posameznika v različnih stanjih zdravja in bolezni ter v različnih življenjskih obdobjih;
- pomoč bolniku pri izvajanju dnevnih življenjskih dejavnosti;
- priprava na diagnostične in terapevtske posege in postopke;
- izvedba enostavnih diagnostično-terapevtskih posegov in postopkov;
- sodelovanje pri izvajanju intenzivne terapije in intenzivne nege;
- ukrepanje v nepričakovanih situacijah, nudenje nujne medicinske pomoči v okviru pristojnosti;
- zdravstvena vzgoja pacienta v okviru tima.

5.2.5 Odgovornost

Kompetence jasno določajo odgovornosti poklicev v zdravstveni in babiški negi. Tudi 55. člen Zakona o zdravstveni dejavnosti pravi, da »zdravstveni delavec lahko samostojno opravlja vsako delo, za katero ima ustrezno izobrazbo in je zanj usposobljen ter ima na voljo ustrezno opremo. Za svoje delo prevzema etično, strokovno, kazensko in materialno odgovornost«. Zatorej lahko v okviru posameznega poklica oseba sprejme samo tiste naloge, za katere ima ustrezno izobrazbo in je za njihovo izvajanje kompetentna. V tem primeru nosi tudi polno odgovornost.

5.3 Kompetence, določene z direktivami Evropske unije

Poklica medicinske sestre in babice sta regulirana poklica. Reguliran poklic je tisti, ki ga posamezna država članica opredeli kot reguliranega in za katerega mora posameznik, ki želi opravljati določen poklic, izpolnjevati z zakonom ali drugim predpisom določene pogoje oziroma mora imeti določene kvalifikacije.

Poklica so do septembra 2005 opredeljevale evropske direktive (za medicinske sestre – 77/452/EEC in 77/453/EEC, za babice – 80/154/EEC in 80/155/EEC) ter direktiva, ki se nanaša na vzajemno priznavanje diplom, spričeval in drugih dokazil o strokovni usposobljenosti ter s tem za nemoten pretok delovne sile.

Septembra 2005 je Evropska unija sprejela novo direktivo 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki združuje vse regulirane poklice, do tedaj urejene s posebnimi področnimi direktivami.

Kompetence tako diplomiranih medicinskih sester kot tudi diplomiranih babic so zapisane v Evropski direktivi (2005/36/ES).

5.3.1 Kompetence diplomirane medicinske sestre so navedene v 31. členu navedene direktive, in sicer: izobraževanje mora zagotoviti, da oseba pridobi naslednja znanja in veščine:

- ustrezno poznavanje ved, na katerih temelji splošna zdravstvena nega, vključno z zadostnim razumevanjem zgradbe, fizioloških funkcij in obnašanja zdravih in bolnih oseb kakor tudi odnosa med zdravstvenim stanjem človeka ter njegovim fizičnim in družbenim okoljem;
- zadostno poznavanje narave in etike poklica ter splošnih načel zdravja in zdravstvene nege;
- ustrezne klinične izkušnje; te izkušnje, ki naj bodo izbrane glede na njihov pomen za usposabljanje, je treba pridobivati pod nadzorom usposobljenega sestrskega osebja ter na krajih, kjer sta število usposobljenega osebja in oprema primerna za zdravstveno nego pacientov;
- sposobnost za sodelovanje pri praktičnem usposabljanju zdravstvenega osebja in izkušnje pri delu s tem osebjem;
- izkušnje pri delu z delavci drugih poklicev v zdravstvenem sektorju.

5.3.2 Kompetence diplomirane babice so navedene v 42. členu, v katerem je zapisano, da morajo države članice zagotoviti, da je babicam omogočen dostop in opravljanje vsaj naslednjih dejavnosti:

- ustrezno informiranje in svetovanje v zvezi z načrtovanjem družine;
- diagnosticiranje nosečnosti in spremljanje normalnega poteka nosečnosti; izvajanje preiskav, potrebnih za spremljanje razvoja normalnega poteka nosečnosti;
- predpisovanje in svetovanje v preiskavah, potrebnih za čimprejšnje diagnosticiranje rizičnih nosečnosti;
- izvajanje programov šole za starše in popolne priprave na porod, vključno s svetovanjem o higieni in prehrani;
- skrb za mater in pomoč med porodom ter spremljanje stanja zarodka v maternici z ustreznimi kliničnimi metodami in tehničnimi sredstvi;
- izvajanje spontanov, vključno z epiziotomijo, kadar je potrebna, v nujnih primerih pa tudi porod v medenični vstavi;
- prepoznavanje opozorilnih znakov nepravilnosti pri materi ali otroku, ki zahtevajo naporitev k zdravniku, in pomoč temu zdravniku, kadar je to primerno; izvajanje ustreznih nujnih ukrepov v zdravnikovi odsotnosti, zlasti ročne odstranitve placente, ki ji lahko sledi ročni pregled maternice;
- pregledovanje in negovanje novorojenega otroka; ukrepanje po lastni presoji v primeru potrebe in izvajanje takojšnjega oživljanja, kadar je to potrebno;
- nega matere in spremljanje njenega napredka v poporodnem obdobju ter dajanje vseh potrebnih nasvetov o negi otroka, da bi lahko svojemu novorojenemu otroku zagotovila optimalen razvoj;
- izvajanje zdravljenja, ki ga predpiše zdravnik;
- priprava potrebnih pisnih poročil.

5.4 Kompetence Mednarodnega sveta medicinskih sester

Mednarodni svet medicinskih sester – ICN (2004) je definiral kompetenco kot »raven uspešnosti, ki kaže učinkovito uporabo znanja, veščin in presoje«.

Kompetenca odseva:

- znanje, razumevanje in presojo;
- niz veščin – kognitivne, tehnične ali psihomotorične ter medosebne;
- niz osebnih lastnosti in drž.

Okvir kompetenc ICN se nanaša na medicinsko sestro, ki dela s posamezniki, družinami in skupnostmi v različnih institucionalnih in skupnostnih okoljih zdravstvenega varstva v partnerstvu z drugimi izvajalci zdravstvenega in socialnega varstva.

Kompetence za medicinsko sestro so opredeljene v treh vsebinskih sklopih:

- poklicna, etična in pravna praksa,
- upravljanje in zagotavljanje zdravstvene nege,
- razvoj poklica.

5.4.1 Poklicna, etična in pravna praksa

5.4.1.1 Odgovornost

Sprejema konkretno odgovornost za lastno poklicno presojo in dejanja.

Se zaveda omejitev lastne vloge in kompetenc.

Se posvetuje z medicinsko sestro, ki ima potrebno strokovno znanje, ki ga sama nima.

Posvetuje se z drugimi strokovnjaki zdravstvenega varstva in ustreznimi organizacijami/slужbami, ko zadovoljevanje potreb posameznika ali skupine ni več v dosegu prakse zdravstvene nege.

5.4.1.2 Etična praksa

- Deluje na način, ki se sklada z Etičnim kodeksom ICN.
- Učinkovito sodeluje pri etičnem odločanju.
- Deluje v vlogi zagovornice, da zaščiti človekove pravice, kot je opisano v Etičnem kodeksu ICN 2000.
- Spoštuje pacientovo pravico do informacij.
- Zagotavlja zaupnost podatkov in varnost pisnih ter ustnih informacij, ki jih dobi, ker opravlja svoj poklic.
- Spoštuje pacientovo pravico do zasebnosti.
- Spoštuje pacientovo pravico do izbire in odločitev v zdravstveni negi in zdravstvenem varstvu.
- Ustrezno nasprotuje praksi zdravstvenega varstva, ki bi lahko škodila varnosti, zasebnosti ali dostojanstvu pacienta.
- Prepoznava nevarno prakso in ustrezno ukrepa.
- Pozna lastna prepričanja in vrednote ter ve, kako to lahko vpliva na zagotavljanje zdravstvene nege.
- Spoštuje vrednote, običaje, duhovna prepričanja in prakse posameznikov in skupin.
- Zagotavlja zdravstveno nego, ki je dojemljiva za različne kulture.
- Kaže razumevanje izzivov za etično odločanje in določanje prednosti v vojnih, nasilnih, konfliktnih situacijah ter ob naravnih nesrečah.

5.4.1.3 Pravna praksa

- Deluje v skladu z veljavno zakonodajo.
- Deluje v skladu z nacionalnimi in lokalnimi politikami ter proceduralnimi smernicami.
- Prepoznava in reagira na kršitve zakonov, ki se nanašajo na prakso zdravstvene nege, in/ali poklicnega kodeksa vedenja / kodeksa prakse.

5.4.2 Upravljanje in zagotavljanje zdravstvene nege

Ključna načela zagotavljanja zdravstvene nege in upravljanja

- Uporablja ustrezno znanje in veščine v praksi zdravstvene nege.
- V prakso vključuje veljavna in relevantna raziskovalna odkritja ter druga dognanja.
- Daje pobude in sodeluje v razpravi o inovacijah in spremembah v zdravstvenem varstvu in zdravstveni negi.
- Uporablja kritično mišljenje in veščine za reševanje problemov.
- Uporablja trezno klinično presojo in sprejemanje odločitev v različnih poklicnih kontekstih in v kontekstih zagotavljanja zdravstvene nege.
- Zagotavlja logične razlage za zagotovljeno zdravstveno nego.
- Določa prednostne naloge v delovnih obremenitvah in uspešno upravlja s časom.
- Razume proces zagovorništva.
- Deluje kot vir za posameznike, družine in skupnosti, ki se soočajo s spremembami v zdravju, z invalidnostjo in smrtjo.
- Informacije predstavlja jasno in jedrnato.
- Točno interpretira objektivne in subjektivne podatke ter njihov pomen za varno izvajanje zdravstvene nege.
- Ima razumevanje za načrtovanje v primeru katastrof.

Zagotavljanje zdravstvene nege

Promocija zdravja

- Razume nacionalne politike zdravstvenega in socialnega varstva.
- Pri delu sodeluje z drugimi poklicnimi strokovnjaki in skupnostmi.
- Na posameznika, družino in skupnost gleda s holistične perspektive ter upošteva mnogovrstne determinante zdravja.
- Sodeluje pri promociji zdravja in preprečevanju bolezni ter prispeva k njenemu vrednotenju.

- Uporablja znanje razpoložljivih virov za promocijo zdravja in zdravstveno vzgojo.
- Deluje tako, da posamezniku, družini in skupnosti omogoči sprejemanje zdravih načinov življenja.
- Posameznikom, družinam in skupnostim zagotavlja ustrezne zdravstvene informacije, s čemer jim pomaga pri doseganju optimalnega zdravja in rehabilitacije.
- Izkazuje razumevanje tradicionalnega zdravilstva v okviru zdravstvenih prepričanj posameznika, družine in/ali skupnosti.
- Zagotavlja podporo/izobraževanje pri razvijanju in/ali vzdrževanju veščin neodvisnega življenja.
- Poučuje izvajanje negovalnih intervencij.
- Pri posameznikih, družinah in skupnostih uporablja poznavanje različnih strategij učenja in poučevanja.
- Vrednoti učenje o zdravstvenih praksah in njihovo razumevanje.

Ocenjevanje

- Izvaja relevantno in sistematično vrednotenje zdravstva in zdravstvene nege.
- Točno analizira, interpretira in dokumentira podatke.

Načrtovanje

- Formulira načrt zdravstvene nege, kjer je to možno v sodelovanju s pacienti in/ali negovalci.
- Posvetuje se s člani tima zdravstvenega in socialnega varstva.
- Poskrbi, da pacienti in/ali negovalci dobijo in razumejo informacije, na podlagi katerih je mogoče priti do pristanka o zdravstveni negi.
- Vključi zagovornika, ko pacient in/ali negovalec zahteva podporo ali ko ima omejene sposobnosti za sprejemanje odločitev.
- Določi prednostne naloge zdravstvene nege, kjer je to možno v sodelovanju s pacienti in/ali negovalci.
- Identificira pričakovane rezultate in časovni okvir za njihovo doseganje in/ali pregled v sodelovanju s pacienti in/ali negovalci.
- Redno pregleduje in popravlja načrt zdravstvene nege, kjer je to možno v sodelovanju s pacienti in/ali negovalci.
- Dokumentira načrt zdravstvene nege.

Izvajanje

- Izvaja načrtovano zdravstveno nego, da doseže načrtovane rezultate.
- Izvaja zdravstveno nego na način, ki spoštuje meje poklicnega odnosa s pacientom.
- Dokumentira izvajanje postopkov in posegov.
- Učinkovito se odziva v nepričakovanih ali hitro spreminjajočih se situacijah.
- Učinkovito se odziva v nujnih primerih ali v primeru katastrof.

Vrednotenje

- Vrednoti in dokumentira napredek v smeri pričakovanih rezultatov.
- Sodeluje s pacienti in/ali negovalci pri pregledovanju napredka v smeri pričakovanih rezultatov.
- Uporabi vrednotenje za modificiranje načrta zdravstvene nege.

Terapevtska komunikacija in medosebni odnosi

- Začne, razvija in prekine terapevtske odnose z uporabo ustreznih komunikacijskih in medosebnih veščin s pacienti in/ali negovalci.
- Dosledno posreduje relevantne, točne in celostne informacije o zdravstvenem stanju pacienta, ustno, pisno ali v elektronski obliki.
- Poskrbi, da so informacije, ki jih dobi pacient in/ali negovalci, predstavljene na ustrezen in jasen način.
- Ustrezno se odziva na vprašanja in probleme pacienta in/ali negovalcev.
- Komunicira na način, ki pomaga pacientu in/ali negovalcem.
- Učinkovito in pravilno uporablja razpoložljivo informacijsko tehnologijo.
- Kaže poznavanje razvojnih premikov / lokalnih aplikacij na področju zdravstvene tehnologije.

Upravljanje zdravstvene nege

Varno okolje

- Ustvarja in vzdržuje varno okolje zdravstvene nege z uporabo strategij za zagotavljanje kakovosti in upravljanje s tveganji.
- Uporablja ustrezna orodja za ocenjevanje, da identificira dejanska in potencialna tveganja.
- Poskrbi za varno uporabo terapevtskih substanc.

- Izvaja postopke za nadzor nad okužbami.
- Beleži in posreduje varnostna vprašanja relevantnim nadrejenim.

Medpoklicno zdravstveno varstvo

- Uporablja znanje o učinkovitih medpoklicnih praksah.
- Vzpostavlja in vzdržuje konstruktivne delovne odnose z medicinskimi sestrami in drugimi sodelavci.
- Z vzdrževanjem odnosov sodelovanja prispeva k učinkovitemu multidisciplinarnemu timske delu.
- Ceni vloge in veščine vseh članov timov zdravstvenega in socialnega varstva.
- Sodeluje s člani timov zdravstvenega in socialnega varstva pri sprejemanju odločitev v zvezi s pacienti.
- Pregleduje in vrednoti zdravstveno nego s člani timov zdravstvenega in socialnega varstva.
- Upošteva mnenja pacientov in/ali negovalcev, ko medpoklicni tim sprejema odločitve.

Delegiranje in supervizija

- Delegira dejavnosti, ki so primerne sposobnostim in dosegu prakse osebja.
- Ko nadzoruje vidike zdravstvene nege, ki so bili delegirani, uporablja različne podporne strategije.
- Ob delegiranju dejavnosti zdravstvene nege nosi konkretno odgovornost.

5.4.3 Razvoj poklica

Utrjevanje poklica

- Promovira in vzdržuje poklicno podobo izvajalcev zdravstvene nege.
- Zagovarja pravico do udeležbe pri razvijanju zdravstvene politike in načrtovanju programov.
- Prispeva k razvoju poklicne prakse zdravstvene nege.
- Raziskuje in prispeva k razvojnim premikom v zdravstveni negi in izboljšuje standarde zdravstvene nege.
- S svojim delovanjem ponuja učinkovit zgled.
- Prevzame vodstvene odgovornosti pri zagotavljanju zdravstvene nege in zdravstvenega varstva, kjer je to ustrezno.

Izboljševanje kakovosti

- Uporablja veljavna dognanja pri vrednotenju kakovosti prakse zdravstvene nege.
- Sodeluje pri postopkih za izboljševanje in zagotavljanje kakovosti.

Nadaljevalno izobraževanje

- Sledi razvoju prakse zdravstvene nege.
- Prevzema odgovornost za vseživljenjsko učenje in vzdrževanje kompetenc.
- Deluje tako, da zadosti potrebam po nadaljevalnem izobraževanju.
- Prispeva k izobraževanju in poklicnemu razvoju študentk in kolegic.
- Deluje kot učinkovita mentorica.
- Izkorišča priložnosti za učenje skupaj z drugimi, ki prispevajo k zdravstvenemu varstvu (ICN, 2004).

5.5 Kompetence Mednarodne babiške konfederacije (ICM)

Model babiške skrbi in kompetenc temelji na dejstvu, da sta nosečnost in rojstvo normalna dogodka v življenju ženske. Model vključuje nadzor fizične, psihične, duhovne in socialne komponente zdravja žensk in njihovih družin.

Babice vključujejo ženske in njihove družine v vsak postopek načrta babiške nege. Skupaj izdelajo načrt babiške nege, ki je sestavljen iz naslednjih petih korakov:

1. zbiranje informacij,
2. prepoznavanje potencialnih problemov,
3. razvoj natančnega načrta,
4. izpeljava (izpopolnjevanje in dopolnjevanje) načrta babiške nege,
5. evalvacija.

Umetnost, znanost in spretnost babištva sestoji iz znanj, veščin in vrednot babice.

- Prepoznavanje nosečnosti, poroda, poporodnega obdobja in menopavze kot normalnih fizioloških in razvojnih procesov.
- Zagovarjanje načela »čim manj poseganja v naravni potek«.
- Vključevanje znanstvenih dognanj v prakso.

- Promocija v družino usmerjene babiške nege.
- Opolnomočenje žensk.
- Podpora kakovostnim družinskim in medosebnim odnosom.
- Promocija neprekinjene babiške nege.
- Promocija zdravja, preprečevanje bolezni in zdravstvena vzgoja.
- Promocija perspektive javnega zdravja.
- Enakopravna babiška nega ogroženih skupin.
- Zagovorništvo informirane odločitve, skupnega odločanja in pravice do izbire.
- Upoštevanje vrednot in kulturnih vplivov uporabnic babiških storitev.
- Znanja o komplementarnih in alternativnih metodah obravnave.
- Dobra komunikacija, podpora in svetovanje.

5.5.1 Komponente babiške nege

5.5.1.1 Profesionalna odgovornost babic

- Promocija visokokakovostne babiške nege.
- Poznavanje zgodovine babištva.
- Poznavanje zakonov in predpisov o babištvu.
- Poznavanje domače in tuje problematike zdravja žensk in otrok.
- Podpora zakonodaji in predlogom, ki promovirajo visokokakovostno babiško nego.
- Pripadnost babiški organizaciji, njenim izhodiščem in vodilom, standardom in kodeksu etike.
- Sposobnost prenašanja znanstvenih izsledkov v prakso in njihova uporaba.
- Vrednotenje lastnega dela, vseživljenjsko učenje, izobraževanje in druge aktivnosti, ki zagotavljajo kakovostno ter strokovno utemeljeno babiško nego.
- Razvoj sposobnosti za vodenje v babištvu.
- Poznavanje sistema financiranja, upravljanja, organizacije in vodenja.

5.5.1.2 Management v babištvu vključuje

- sistematično gradnjo baz podatkov uporabnic, ki se redno posodablja in vsebuje dovolj podatkov za kakovostno oceno zdravja uporabnice; vključujejo natančno anamnezo in telesni pregled,
- prepoznavanje problemov in oblikovanje babiških diagnoz ter interpretacija baz podatkov,
- ugotavljanje potreb in sodelovanje z uporabnico,
- posredovanje informacij, ki bodo uporabnici v pomoč in podporo, da se bo lahko samostojno odločala o svojem zdravju in za svoje odločitve prevzela odgovornost,
- izdelavo natančnega načrta babiške nege za uporabnico,
- odgovornost za izpeljavo zastavljenega načrta,
- izvajanje posvetovanj, načrtovanje in izpeljava zastavljenega načrta, napotitve k morebitnim drugim specialistom,
- ukrepanje v primeru specifičnih zapletov, nujnih primerov in odstopanj od normalnega stanja,
- ocenjevanje zastavljenega načrta in doseženih rezultatov skupaj z uporabnico, sprememba načrta, če je to potrebno.

5.5.2 Splošno znanje, veščine in znanja s področij socialnih ved, javnega zdravja in drugih zdravstvenih področij

Kompetence skupine 1: Babica ima splošno znanje, veščine in znanja s področja socialnih ved, javnega zdravja in etike, ki so temelj za visokokakovostno skrb za žensko, novorojenčka in celotno družino, ne glede na kulturne razlike.

5.5.2.1 Osnovno znanje in veščine:

1. spoštuje različne kulture in običaje,
2. pozna tradicionalne in sodobne rutinske postopke (uporabnost in škodljivost),
3. pozna vse možne oblike nudenja prve pomoči in ustreznega transporta,
4. pozna posredne in neposredne vzroke maternalne in neonatalne umrljivosti in obolevnosti,
5. pozna veščine zagovorništva in opolnomočenja žensk,
6. pozna temeljne človekove pravice in njihov vpliv na zdravje,
7. pozna prednosti in tveganja pri različnih možnostih rojevanja,
8. je zagovornica ženske pravice do izbire: porodnega okolja in načina rojevanja,
9. ima znanje o lokalni skupnosti, v kateri deluje,

10. pozna razloge in postopke oživljanja odraslega in otroka,
11. ima razvite sposobnosti izbiranja, uporabe in vzdrževanja vse potrebne opreme, ki jo uporablja v praksi.

5.5.2.2. Dodatna znanja in veščine:

Babica

12. pozna osnove epidemiologije, higijene, pozna vitalno statistiko lokalne skupnosti,
13. pozna državno in lokalno infrastrukturo, pozna dostop do zanjo potrebnih virov,
14. pozna državni program cepljenja.

5.5.2.3. Profesionalno vedenje

Babica

1. sprejme odgovornost za lastne strokovne odločitve,
2. posodablja strokovna znanja ter veščine in sledi razvoju stroke,
3. uporablja standardne varnostne postopke v zvezi s preprečevanjem okužb,
4. ustrezno svetuje in po potrebi napoti k ustreznemu strokovnjaku,
5. ne obsoja in spoštuje pripadnost različnim kulturam,
6. deluje po načelu partnerstva z ženskami in jim pomaga pri informiranih odločitvah, ki se tičejo njihove nege in skrbi,
7. primerno komunicira,
8. sodeluje z drugimi zdravstvenimi strokovnjaki, da izboljša storitve za ženske in njihove družine.

5.5.3 Babiška nega in skrb za ženske v prednosečnostnem obdobju, babiška nega in skrb v zvezi z načrtovanjem družine

Kompetence skupine 2: Babice izvajajo visokokakovostno in posameznikom prilagojeno zdravstveno vzgojo v vsej lokalni skupnosti, kjer delujejo. Namen babiške zdravstvene vzgoje je promocija zdravega spolnega življenja, zdravega družinskega življenja, načrtovane nosečnosti in kakovostnega, aktivnega in odgovornega starševstva.

5.5.3.1. Osnovno znanje in veščine:

Babica ima znanje in veščine

1. o spolnem dozorevanju, spolnem razvoju in spolnem življenju,
2. o ženski in moški anatomiji in fiziologiji, v zvezi s spočetjem in reprodukcijo,
3. o kulturnih vrednotah, povezanih s spolno aktivnostjo, nosečnostjo in družinskim življenjem,
4. o pomembnih vsebinah osebne zdravstvene, družinske in, v kolikor je potrebno, relevantne genetske anamneze,
5. o telesnem pregledu, ki ga opravlja babica, in o ustreznih laboratorijskih pokazateljih, ki kažejo na potencialno zdravo nosečnost,
6. o izobraževanju v zvezi z reproduktivnim zdravjem, spolno prenosljivih boleznih; HIV/AIDS in vplivu le teh na otroka,
7. o naravnih metodah kontracepcije in drugih metodah, ki so sprejemljive glede na okolje, kulturne in družbene posebnosti v okolju,
8. o vseh metodah kontracepcije, vključno z razlogi za uporabo,
9. za svetovanje ženskam v zvezi z načrtovanjem družine,
10. o znakih in simptomih okužbe sečil in najpogostejših spolno prenosljivih boleznih v lokalni skupnosti.

5.5.3.2. Dodatna znanja in veščine:

Babica ima dodatna znanja in veščine:

11. o dejavnikih, ki lahko vplivajo na odločitve v primerih nenačrtovanih ali nezaželenih nosečnosti,
12. o kazalnikih pogostih akutnih ali kroničnih obolenj, specifičnih za lokalno področje in procesu napotitve k specialistom,
13. o kazalnikih in metodah svetovanja ali napotitve k ustreznim strokovnjakom v primeru motenih odnosov, ki vključujejo spolno nasilje, nasilje v družini, čustvene zlorabe in fizično zanemarjanje.

5.5.4. Babiška nega, skrb in svetovanje med nosečnostjo

Kompetence skupine 3: *Babice izvajajo visokokakovostno skrb za nosečnice, z namenom doseči optimalno zdravje v nosečnosti; to vključuje zgodnje odkrivanje zapletov, morebitno zdravljenje in napotitve k drugim strokovnjakom.*

5.5.4.1. Osnovno znanje in veščine:

Babica ima znanja in veščine

1. o anatomiji in fiziologiji človeškega telesa,
2. o menstruacijskem ciklusu in procesu spočetja,
3. o znakih in simptomih nosečnosti,
4. o načinih diagnosticiranja nosečnosti,
5. o diagnosticiranju izvenmaternične in mnogoplodne nosečnosti,
6. o določanju višine nosečnosti z menstrualnim koledarjem, velikostjo maternice in/ali višino fundusa,
7. o vsebinah osebne anamneze,
8. o vsebinah nosečnostnih pregledov,
9. o normalnih vrednostih osnovnih laboratorijskih testov,
10. normalnem poteku nosečnosti: telesnih spremembah, običajnih težavah, o pričakovani višini fundusa,
11. o normalnih psiholoških spremembah v nosečnosti in njihovem vplivu na družino,
12. o varnih, lokalno dostopnih rastlinskih in drugih nefarmakoloških sredstvih za lajšanje težav v nosečnosti,
13. o ugotavljanju stanja plodu med nosečnostjo, vključujoč nadzor bitja otrokovega srca,
14. o prehranskih potrebah za nosečnico in njen plod,
15. o razvoju in rasti plodu,
16. o potrebah po zdravstveni vzgoji, povezani z normalnimi telesnimi spremembami v nosečnosti, lajšanju težav v nosečnosti, higieni, spolnosti, prehrani in delu na delovnem mestu ter zunaj njega,
17. o pripravi na porod in starševstvo,
18. o pripravi domačega okolja in družine na prihod novorojenca,
19. o znakih začetka poroda,
20. o izobraževanju in podpori o dojenju ali o razlagi procesa dojenja,
21. o tehnikah, ki omogočajo sprostitev in lajšajo bolečino med porajanjem,
22. o vplivu zdravil, psihoaktivnih snovi, zeliščnih pripravkov, zdravil brez recepta na nosečnost in plod,
23. o vplivu kajenja ter uživanja alkohola in psihoaktivnih snovi na nosečnico in njen plod,
24. o znakih in simptomih stanj, ki ogrožajo življenje nosečnice, kot so: preeklampsija, vaginalne krvavitve, prezgodnji porod, hujša anemija.

5.5.4.2. Dodatna znanja in veščine:

Babica ima dodatna znanja in veščine

25. o znakih, simptomih in kazalnikih določenih zapletov, ki zahtevajo napotitev k specialistom, kot so: astma, HIV, diabetes, srčna obolenja, nosečnosti, ki trajajo prek predvidenega termina poroda.

5.5.5. Babiška nega in skrb med porodom

Kompetence skupine 4: *Babice izvajajo visok kakovostno in kulturno sprejemljivo obporodno skrb, izvedejo varen in strokoven porod ter znajo ukrepati, če nastopijo izredne okoliščine, tako da zagotovijo optimalno zdravje ženske in otroka/otrok.*

5.5.5.1. Osnovno znanje in veščine:

Babica ima osnovno znanje in veščine

1. o fiziologiji poroda,
2. o anatomiji plodove glave, njenih mečavah in šivih,
3. o psiholoških in kulturnih vidikih poroda,
4. o znakih za začetek poroda,
5. o normalnem poteku poroda in o uporabi partograma,
6. o meritvah za ocenjevanje stanja ploda med porodom,
7. o meritvah za ocenjevanje stanje matere med porodom,
8. o vstopu in spuščanju ploda skozi medenico,

9. o načinih in metodah za prijetnejši porod: prisotnost bližnjih, pravilni položaji, hidracija, čustvena podpora, nefarmakološka sredstva za lajšanje bolečin,
10. o prilagajanju novorojenčka na življenje zunaj maternice,
11. o celovitem telesnem pregledu novorojenčka,
12. o prednostih stika koža na kožo,
13. o prednostih izključnega in neprekinjenega dojenja,
14. o fiziološkem poteku tretje porodne dobe,
15. o kazalnikih izrednega stanja, kot so: zastoj ramen, zaostal delček posteljice, neizločena posteljica, prolaps maternice, asfiksija novorojenčka,
16. o indikacijah za operativno dokončanje poroda: fetalni distress, kefalo pelvina disproporca,
17. o kazalnikih porodnih zapletov pri materi in novorojenčku (krvavitve, zastoj poroda, nepravilne lege, eklampsija, (materin distress), nenormalen plodov srčni utrip, okužba, izpad popkovnice,
18. o načelih aktivnega vodenja tretje porodne dobe,
19. o načelih aktivnega vodenja četrte porodne dobe.

5.5.6. Vloga babice v poporodnem obdobju matere

Kompetence skupine 5: Babice izvajajo visokokakovostno in kulturno sprejemljivo poporodno skrb za ženske, njihove otroke in celotno družino.

5.5.6.1. Osnovno znanje in veščine:

Babica ima osnovno znanje in veščine

1. o normalnem procesu involucije in celjenja po porodu ali prekinitvi nosečnosti,
2. o procesu laktacije in normalnih pojavih, kot so povečanje dojk, nastajanje mleka,
3. o prehrani doječe matere, počitku, aktivnostih in psihični podpori,
4. o potrebah otroka, povezanih s hranjenjem,
5. o navezovanju staršev in otroka,
6. o znakih nepravilnega celjenja in involucije: nenehne krvavitve, okužbe,
7. o pokazateljih problemov z dojenjem,
8. o znakih in simptomih ogroženosti: vaginalne krvavitve, zastoj urina, inkontinenca blata, poporodna preeklampsija.

5.5.6.2. Dodatna znanja in veščine:

Babica ima dodatna znanja in veščine

9. o kazalnikih določenih zapletov v poporodnem obdobju: anemija, hematoma, embolija, mastitis, depresija, tromboflebitis,
10. o skrbi za žensko po prekinitvi nosečnosti in svetovanju v primeru prekinitve nosečnosti,
11. o znakih in simptomih zapletov po prekinitvi nosečnosti.

5.5.7. Babiška nega in skrb za otroka

Kompetence skupine 6: Babice izvajajo visokokakovostno in kulturno sprejemljivo skrb za zdravega otroka.

5.5.7.1. Osnovno znanje in veščine:

Babica ima naslednja osnovna znanja in veščine:

1. ocenjuje prilagajanje novorojenčka na življenje zunaj maternice,
2. ocenjuje otroka po Apgarjevi lestvici,
3. ocenjuje gestacijsko starost otroka,
4. nauči starše ocenjevati otrokov razvoj,
5. nudi podporo staršem pri morebitnem žalovanju,
6. nudi podporo staršem pri vključevanju otroka v skupnost (dokumenti),
7. ocenjuje osnovne otrokove potrebe: dihanje, termoregulacija, prehrana, povezanost,
8. ocenjuje otrokovo vedenje,
9. spremlja razvoj otroka in njegov napredek (telesna teža, odzivnost, motorični razvoj),
10. pomaga pri položaju za dojenje,

11. opazuje otroka in ugotavlja posebnosti; kefalhematom, obliko, mongolske pege, hemangiome, hipoglikemije, hipotermije, dehidracije, infekcije,
12. neguje popek, oči novorojenčka in dojenčka,
13. uvaja otroka v primeru posebnih okoliščin,
14. promovira zdrav način življenja staršev,
15. razloži cepljenje: koristi, tveganja, svetuje pregled pri izbranemu pediatru pri enem mesecu starosti,
16. svetuje pri socializaciji,
17. pomaga ženski pri ponovnem vključevanju v delovno okolje po koncu porodniškega dopusta.

5.5.7.2. Dodatna znanja in veščine:

Babica ima dodatna znanja in veščine

18. o nepravilnostih, njihovem zgodnjem prepoznavanju in ukrepanju; nauči starše, kdaj poiskati pomoč: zlatenica, kefalhematom,
19. o normalni rasti prezgodaj rojenega otroka.

5.5.8. Babiška nega in skrb v ginekologiji in menopavzalnem obdobju

Kompetence skupine 7:

I. Babice izvajajo visokokakovostno in kulturno sprejemljivo ginekološko skrb in nego v reproduktivnem obdobju žensk, ki vključuje, a ni omejena samo na:

1. spolno življenje človeka,
2. presejalne in diagnostične teste,
3. znake in simptome, ki kažejo na diagnozo najpogostejših ginekoloških obolenj, vključno s spolno prenosljivimi boleznimi.

II. Babice izvajajo visokokakovostno in kulturno sprejemljivo skrb za ženske v perimenopavzalnem in postmenopavzalnem obdobju ter v dobi starostnic, ki vključuje, a ni omejena samo na:

1. vplive menopavze na telesno in duševno zdravje,
2. ugotavljanje odstopanj od povprečnega stanja, zdravja,
3. svetovanje in izobraževanje o ohranjanju zdravja, promocija zdravja starostnic,
4. postopke in terapije za zmanjševanje težav, ki običajno spremljajo menopavzalno obdobje.

SEZNAM AKTIVNOSTI V ZDRAVSTVENI NEGI, BABIŠKI NEGI IN OSKRBI

DMS diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik

DB diplomirana babica/diplomirani babičar

TZN tehnik/tehnica zdravstvene nege

BN bolničar negovalec/negovalka

Aktivnost – delovanje izvajalcev zdravstvene in babiške nege, odvisno od potreb ljudi, organiziranosti zdravstvenega sistema, dostopnosti do zdravstvene službe, različnih virov ter novih znanj in spoznanj.

Intervencija – aktivnost izvajalcev zdravstvene in babiške nege za realizacijo načrta zdravstvene nege in doseganje ciljev.

Sodelovanje – kadar gre za aktivnosti zdravstvene in babiške nege v negovalnem, zdravstvenem ali multidisciplinarnem timu.

Pomoč – kadar gre za izvajanje aktivnosti zdravstvene in babiške nege, ki so v pomoč in podporo pacientu v različnih stanjih zdravja in bolezni.

Kontrola – ugotavljanje skladnosti zdravstvene in babiške nege z določenimi standardi, pravili in predpisi.

Nadzor – skrb za pravilno ravnanje, vedenje in delo izvajalcev zdravstvene in babiške nege.

Legenda:

DMS – diplomirana medicinska sestra

DB – diplomirana babica

TZN – tehnik zdravstvene nege

BN/B – bolničar negovalec /BOLNIŠNICA

BN/D – bolničar negovalec/dom za starejše,posebni zavodi

* – pomeni, da so za izvajanje navedenih aktivnosti potrebna dodatna znanja, ki jih je posameznik pridobil med izobraževanjem in usposabljanjem, po katerem je bilo to znanje preverjeno, kar posameznik izkazuje z veljavno listino referenčne ustanove

7.1	DIHANJE – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Aplikacija inhalacije	DA		DA		DA					
2	Aplikacija kisika – maska z natančno koncentracijo kisika –Venturi	DA		DA		DA					
3	Aplikacija kisika – binazalni (očalni) kisikov kateter	DA		DA		DA					
4	Aplikacija kisika – endotrahealni tubus	DA		DA		DA	*				
5	Aplikacija kisika – inkubator	DA		DA		DA	*				
6	Aplikacija kisika – kanila	DA		DA		DA	*				
7	Aplikacija kisika – kisikova maska	DA		DA		DA					
8	Aplikacija kisika – maska z visoko koncentracijo kisika – Ohio	DA		DA		DA					
9	Aplikacija kisika – nosni kateter	DA		DA		DA					
10	Aplikacija kisika – šotor	DA		DA		DA					
11	Aspiracija dihalnih poti skozi kanilo	DA		DA		DA	*				
12	Aspiracija dihalnih poti skozi nos	DA		DA		DA					
13	Aspiracija dihalnih poti skozi tubus	DA		DA		DA	*				
14	Aspiracija dihalnih poti skozi usta	DA		DA		DA					
15	Aspiracija dihalnih poti skozi kanilo na umetni ventilaciji – odprt sistem	DA	*			DA	*				
16	Aspiracija dihalnih poti skozi kanilo na umetni ventilaciji – zaprt sistem	DA	*			DA	*				
17	Aspiracija dihalnih poti skozi tubus na umetni ventilaciji – odprt sistem	DA	*			DA	*				
18	Aspiracija dihalnih poti skozi tubus na umetni ventilaciji – zaprt sistem	DA	*			DA	*				
19	Dokumentiranje intervencij v zvezi z dihanjem	DA		DA		DA					
20	Dokumentiranje odstopanj v zvezi z dihanjem	DA		DA		DA					
21	Dokumentiranje opazovanj v zvezi z dihanjem	DA		DA		DA					
22	Higiensko vzdrževanje pripomočkov za pomoč pri dihanju	DA		DA		DA					
23	Izvajanje postopkov za sprostitve dihalnih poti	DA		DA		DA					
24	Izvajanje umetnega dihanja brez pripomočkov	DA		DA		DA					
25	Izvajanje umetnega dihanja prek tubusa z ročnim dihalnim balonom	DA		DA		DA					
26	Izvajanje umetnega dihanja z obrazno masko	DA		DA		DA					
27	Izvajanje umetnega dihanja z obrazno masko in ročnim dihalnim balonom	DA		DA		DA					
28	Kontrola tesnilnega balončka na tubusu	DA		DA		DA	*				
29	Menjava dihalnih cevi na ventilatorju	DA				DA	*				
30	Menjava dihalne kanile	DA	*								
31	Menjava dihalne kanile pri formirani oz. dolgotrajni stomi	DA				DA	*				
32	Menjava kisikove jeklenke	DA		DA		DA					
33	Menjava reduciranega ventila na kisikovi jeklenki	DA		DA		DA					
34	Menjava ugrizne zapore	DA		DA		DA	*				
35	Menjava zaprtega sistema za vlaženje kisika	DA		DA		DA	*				
36	Merjenje spirometrije	DA		DA		DA	*				
37	Merjenje CO2 v izdihanem zraku – kapnometrija	DA		DA		DA	*				
38	Merjenje dihanja z aparaturami	DA		DA		DA	*				
39	Merjenje frekvence dihanja	DA		DA		DA					
40	Merjenje SpO2 (pulzna oksimetrija)	DA		DA		DA					
41	Nadzor v zvezi z dihanjem	DA		DA		DA					
42	Nadzor pacienta med inhalatorno terapijo	DA		DA		DA	*				
43	Namestitev in čiščenje govorne kanile	DA				DA	*				
44	Namestitev pacienta v položaj za izkašljevanje	DA		DA		DA		DA		DA	
45	Namestitev pacienta v položaj za lažje dihanje	DA		DA		DA		DA		DA	
46	Namestitev pacienta v položaj za preprečevanje aspiracije	DA		DA		DA				DA	
47	Namestitev vlažilca za kisik	DA		DA		DA					
48	Ocena barve sputuma	DA		DA		DA					
49	Ocena količine sputuma	DA		DA		DA					

7.1	DIHANJE – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
50	Ocena samooskrbe v zvezi z dihanjem	DA		DA		DA					
51	Odstranitev dihalne kanile	DA	*								
52	Odvzem sputuma za preiskave	DA		DA		DA					
53	Odvzem aspirata iz traheje	DA		DA		DA *					
54	Odvzem brisa iz dihalnih poti	DA		DA		DA					
55	Odvzem inducirane sputuma	DA				DA	*				
56	Odvzem krvi za plinsko analizo	DA	*	DA	*						
57	Opazovanje dihanja	DA		DA		DA		DA		DA	
58	Pomoč pri preiskavah v zvezi z dihanjem	DA		DA		DA	*				
59	Pomoč pri alternativni dihalni poti – kombi tubus	DA		DA		DA	*				
60	Pomoč pri alternativni dihalni poti – laringealna maska	DA		DA		DA	*				
61	Pomoč pri alternativni dihalni poti – laringealni tubus	DA		DA							
62	Pomoč pri alternativni dihalni poti – trachlight	DA		DA							
63	Pomoč pri endotrahealni intubaciji	DA		DA		DA					
64	Pomoč pri menjavi dihalnih cevi na ventilatorju	DA				DA	*				
65	Poročanje o odstopanjih v zvezi z dihanjem	DA		DA		DA		DA		DA	
66	Poučevanje v zvezi z dihanjem	DA		DA							
67	Preveza endotrahealnega tubusa	DA		DA		DA	*				
68	Preveza trahealne kanile	DA		DA		DA	*				
69	Priprava inhalacije	DA		DA		DA					
70	Priprava pacienta na preiskave v zvezi z dihanjem	DA		DA		DA					
71	Priprava aparature za umetno ventilacijo	DA		DA							
72	Priprava in menjava pripomočkov/sistema za kisikovo terapijo (kisikova cev in bučka)	DA		DA		DA	*				
73	Priprava in menjava sistema za aktivno vlaženje kisika	DA		DA		DA	*				
74	Priprava pacienta na odvzem inducirane sputuma	DA				DA	*				
75	Priprava pacienta za namestitev v položaj za izkašljevanje	DA		DA		DA	*	DA		DA	
76	Priprava pacienta za namestitev v položaj za lažje dihanje	DA		DA		DA	*	DA		DA	
77	Pritrditev dihalne kanile	DA		DA		DA	*				
78	Pritrditev endotrahealnega tubusa	DA		DA	*	DA	*				
79	Sodelovanje pri respiratorni fizioterapiji	DA		DA		DA	*				
80	Sodelovanje pri aspiraciji dihalnih poti skozi nos	DA		DA		DA	*				
81	Sodelovanje pri aspiraciji dihalnih poti skozi usta	DA		DA		DA	*				
82	Sodelovanje pri vstavitvi torakalnega drena	DA		DA	*	DA	*				
83	Sporazumevanje s pacientom s kanilo – uporaba različnih tehnik	DA		DA		DA					
84	Ukrepanje pri odstopanjih od normalnega dihanja v skladu s poklicnimi kompetencami	DA		DA		DA		DA		DA	
85	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih pri intervencijah v zvezi z dihanjem	DA		DA		DA					
86	Vzdrževanje mikroklima	DA		DA		DA		DA		DA	
87	Zdravstvena vzgoja v zvezi z dihanjem	DA		DA							

7.2	PREHRANJEVANJE IN PITJE – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Posredovanje navodil pacientom: o prehranjevanju in pitju po opravljenem endoskopskem posegu	DA		DA							
2	Dokumentiranje intervencij v zvezi s prehranjevanjem in pitjem	DA		DA		DA				DA	
3	Dokumentiranje odstopanj v zvezi s prehranjevanjem in pitjem	DA		DA		DA				DA	
4	Dokumentiranje opazovanj v zvezi s prehranjevanjem in pitjem	DA		DA		DA				DA	
5	Dokumentiranje vnosa hrane skozi usta	DA		DA		DA				DA	
6	Dokumentiranje vnosa tekočin skozi usta	DA		DA		DA				DA	
7	Enteralno prehranjevanje – kontrola sistema	DA		DA		DA					
8	Enteralno prehranjevanje – menjava sistema	DA		DA		DA					
9	Enteralno prehranjevanje – nastavitev sistema	DA		DA		DA					
10	Higiensko vzdrževanje pripomočkov za hranjenje in pitje	DA		DA		DA				DA	
11	Higiensko vzdrževanje pripomočkov za dojenje	DA		DA		DA					
12	Hranjenje po gastrostomi	DA		DA	*	DA					
13	Hranjenje po jejunostomi	DA		DA	*	DA					
14	Hranjenje po želodčni sondi	DA		DA		DA					
15	Hranjenje po steklenici	DA		DA		DA					
16	Hranjenje skozi usta	DA		DA		DA				DA	
17	Kontrola dojenja s tehtanjem	DA		DA		DA					
18	Kontrola lege želodčne sonde	DA		DA		DA	*				
19	Merjenje rezidualnega volumna	DA		DA		DA	*				
20	Nadzor dojenja	DA		DA		DA					
21	Nadzor nad naročanjem obrokov hrane	DA		DA							
22	Nadzor v zvezi s prehranjevanjem in pitjem	DA		DA		DA	*				
23	Namestitev črpalke za enteralno hranjenje	DA		DA		DA	*				
24	Namestitev črpalke za parenteralno hranjenje	DA		DA		DA	*				
25	Naročanje obrokov hrane	DA		DA		DA					
26	Naročanje farmacevtskih enteralnih preparatov	DA		DA							
27	Nega gastrostome	DA		DA		DA					
28	Nega jejunostome	DA		DA		DA					
29	Nega želodčne sonde	DA		DA		DA					
30	Ocena prehranjenosti	DA		DA							
31	Ocena samooskrbe v zvezi s prehranjevanjem in pitjem	DA		DA		DA					
32	Opazovanje pacienta pri hranjenju in pitju	DA		DA		DA				DA	
33	Parenteralno prehranjevanje – kontrola sistema	DA		DA		DA	*				
34	Parenteralno prehranjevanje – menjava sistema	DA		DA		DA	*				
35	Parenteralno prehranjevanje – nastavitev sistema	DA		DA		DA	*				
36	Pomoč pri dojenju na domu	DA		DA		DA					
37	Pomoč pri dojenju v ustanovi	DA		DA		DA					
38	Pomoč pri hranjenju po gastrostomi	DA		DA		DA					
39	Pomoč pri hranjenju po jejunostomi	DA		DA		DA					
40	Pomoč pri hranjenju po steklenici	DA		DA		DA					
41	Pomoč pri hranjenju skozi usta	DA		DA		DA				DA	
42	Porcioniranje hrane	DA		DA		DA				DA	
43	Poročanje o odstopanjih v zvezi s prehranjevanjem in pitjem	DA		DA		DA				DA	
44	Poučevanje v zvezi s prehranjevanjem in pitjem	DA		DA							
45	Prehranski skrining	DA		DA							
46	Preverjanje lege hranilne sonde s sluškami	DA		DA		DA					
47	Preverjanje lege hranilne sonde z odvzemom želodčnega soka	DA		DA		DA					
48	Preverjanje ustreznosti diete	DA		DA		DA				DA	

7.2	PREHRANJEVANJE IN PITJE – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
49	Priprava črpalke za enteralno hranjenje	DA		DA		DA					
50	Priprava na dojenje na domu	DA		DA							
51	Priprava na dojenje v ustanovi	DA		DA		DA					
52	Priprava napitkov	DA		DA		DA				DA	
53	Priprava pacienta na hranjenje in pitje	DA		DA		DA				DA	
54	Priprava pacienta na hranjenje po hranilni sondi	DA		DA		DA					
55	Priprava prebavnega trakta na diagnostične preiskave	DA		DA		DA					
56	Priprava prebavnega trakta na endoskopske preiskave	DA		DA		DA					
57	Priprava prebavnega trakta na operativne posege	DA		DA		DA					
58	Priprava prehranskih dodatkov	DA		DA		DA					
59	Razdeljevanje hrane	DA		DA		DA				DA	
60	Razdeljevanje napitkov	DA		DA		DA				DA	
61	Razdeljevanje prehranskih dodatkov	DA		DA		DA				DA	
62	Serviranje hrane in pijače	DA		DA		DA				DA	
63	Sodelovanje pri sestavi jedilnikov	DA		DA							
64	Sodelovanje pri vstavljanju želodčne sonde	DA		DA		DA					
65	Tehtanje pacienta pred in po hranjenju in pitju	DA		DA		DA				DA	
66	Ugotavljanje prehrabnih težav in potreb pacienta	DA		DA							
67	Ukrepanje pri odstopanjih v zvezi s prehranjevanjem in pitjem	DA		DA		DA					
68	Ureditev okolja po hranjenju in pitju	DA		DA		DA				DA	
69	Ureditev okolja pred hranjenjem in pitjem	DA		DA		DA				DA	
70	Ureditev pacienta po hranjenju in pitju	DA		DA		DA				DA	
71	Ureditev pacienta pred hranjenjem in pitjem	DA		DA		DA				DA	
72	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v zvezi s prehranjevanjem in pitjem	DA		DA		DA					
73	Vodenje bilance tekočin	DA		DA		DA				DA	
74	Vstavljanje želodčne sonde	DA	*								
75	Zdravstvena vzgoja pacientov in svojcev v zvezi s prehranjevanjem in pitjem	DA		DA		DA					

7.3	IZLOČANJE IN ODVAJANJE – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Alkalizacija urina	DA		DA		DA					
2	Aplikacija čistilne klizme v črevesno stomo	DA	*	DA	*	DA	*				
3	Aplikacija čistilne klizme v črevo	DA		DA		DA					
4	Aplikacija mikroklizme	DA		DA		DA					
5	Aplikacija odvajalne svečke	DA		DA		DA					
6	Aplikacija zdravilne klizme v črevesno stomo	DA	*	DA	*	DA	*				
7	Aplikacija zdravilne klizme v črevo	DA		DA		DA					
8	Dokumentiranje intervencij v zvezi z izločanjem in odvajanjem	DA		DA		DA					
9	Dokumentiranje izločkov	DA		DA		DA				DA	
10	Dokumentiranje odstopanj v zvezi z izločanjem in odvajanjem	DA		DA		DA				DA	
11	Dokumentiranje opazovanj v zvezi z izločanjem in odvajanjem	DA		DA		DA					
12	Higiensko odstranjevanje izločkov	DA		DA		DA		DA		DA	
13	Higiensko vzdrževanje posteljnih posod	DA		DA		DA		DA		DA	
14	Higiensko vzdrževanje sobnih stranišč	DA		DA		DA		DA		DA	
15	Higiensko vzdrževanje urinskih steklenic	DA		DA		DA		DA		DA	
16	Izpiranje črevesne stome	DA	*	DA	*	DA	*				
17	Izpiranje mehurja po cistostomskem katetru	DA	*	DA	*	DA	*				
18	Izpiranje mehurja po urinskem katetru	DA		DA		DA	*				
19	Izpiranje nožnice	DA		DA		DA	*				
20	Izpiranje urinske stome	DA	*	DA	*						
21	Izpiranje želodca	DA	*			DA	*				
22	Izpraznjevanje urinske steklenice	DA		DA		DA		DA		DA	
23	Izpraznjevanje urinske vrečke	DA		DA		DA		DA		DA	
24	Izvajanje anogenitalne nege pacienta s stalnim urinskim katetrom	DA		DA		DA					
25	Izvajanje kateterizacije ženske	DA		DA		DA	*				
26	Kontrola mehurja s tipanjem	DA		DA		DA					
27	Menjava stalnega urinskega katetra pri ženski	DA		DA		DA	*				
28	Menjava urinske vrečke	DA		DA		DA					
29	Merjenje diureze	DA		DA		DA					
30	Merjenje izločkov	DA		DA		DA					
31	Merjenje specifične gostote urina	DA		DA		DA					
32	Nadzor samokateterizacije moškega	DA	*								
33	Nadzor samokateterizacije ženske	DA		DA		DA					
34	Nadzor v zvezi z izločanjem in odvajanjem	DA		DA		DA					
35	Namestitev urinske steklenice	DA				DA					
36	Nastavitev pripomočkov za inkontinenco	DA		DA		DA				DA	
37	Nastavitev urinske vrečke	DA		DA		DA					
38	Nastavitev vrečk na različne stome	DA		DA	*	DA					
39	Nastavitev zbiralne urinske vrečke pri deklicah	DA		DA		DA					
40	Nastavitev zbiralne vrečke pri dečkih	DA		DA		DA					
41	Nega črevesne stome	DA		DA		DA					
42	Nega nepomičnega pacienta po bruhanju	DA		DA		DA					
43	Nega nepomičnega pacienta po uriniranju in defekaciji	DA		DA		DA					
44	Nega urinske stome	DA		DA	*	DA					
45	Nega vhodnega mesta pri drenažnem sistemu	DA		DA	*	DA					
46	Odstranitev črevesne cevke	DA		DA		DA					
47	Odstranitev urinskega katetra	DA		DA		DA					
48	Opazovanje izločkov	DA		DA		DA				DA	
49	Pomoč pri bruhanju	DA		DA		DA				DA	

7.3	IZLOČANJE IN ODVAJANJE – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
50	Pomoč pri izkašljevanju	DA		DA		DA				DA	
51	Pomoč pri izločanju blata	DA		DA		DA				DA	
52	Pomoč pri izločanju urina	DA		DA		DA				DA	
53	Pomoč pri izvajanju anogenitalne nege	DA		DA		DA				DA	
54	Pomoč pri nastavitvi pripomočkov za inkontinenco	DA		DA		DA				DA	
55	Pomoč pri nastavitvi urinalnega kondoma	DA				DA					
56	Pomoč pri uporabi posteljnih posod in sobnih stranišč	DA		DA		DA				DA	
57	Pomoč pri uporabi urinske steklenice	DA				DA				DA	
58	Poročanje o odstopanjih v zvezi z izločanjem in odvajanjem	DA		DA		DA		DA		DA	
59	Poučevanje v zvezi z izločanjem in odvajanjem	DA		DA							
60	Prebrzgovanje urinskih katetrov	DA		DA		DA	*				
61	Preveza nefrostome	DA		DA	*	DA	*				
62	Preveza suprapubičnega urinskega katetra	DA		DA		DA	*				
63	Preveza vbodnega mesta pri drenažnem sistemu	DA		DA	*	DA	*				
64	Priprava pacienta in okolja za odvajanje	DA		DA		DA				DA	
65	Ročna pomoč pri odstranjevanju blata	DA		DA		DA					
66	Sodelovanje pri izpiranju želodca	DA		DA		DA					
67	Sodelovanje pri katetrizaciji moškega	DA				DA					
68	Sodelovanje pri katetrizaciji ženske	DA		DA		DA					
69	Testiranje izločkov z reagenčnimi testi	DA		DA		DA					
70	Učenje samokateterizacije ženske	DA	*	DA	*						
71	Učenje samokateterizacije moškega	DA	*								
72	Uvajanje črevesne cevke	DA		DA		DA					
73	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v zvezi z izločanjem in odvajanjem	DA		DA		DA					
74	Vzdrževanje prehodnosti drenažnih sistemov	DA		DA		DA					
75	Spodbujanje peristaltike z masažo trebuha	DA		DA		DA				DA	
76	Zbiranje izločkov	DA		DA		DA				DA	
77	Zdravstvena vzgoja v zvezi z izločanjem in odvajanjem	DA		DA							

7.4	GIBANJE–HOJA, SEDENJE, LEŽANJE IN SPREMINJANJE POLOŽAJA – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Dokumentiranje intervencij v zvezi z gibanjem	DA		DA		DA					
2	Dokumentiranje odstopanj v zvezi z gibanjem	DA		DA		DA		DA		*	
3	Dokumentiranje opazovanj v zvezi z gibanjem	DA		DA		DA					
4	Dvigovanje pacienta brez pripomočkov	DA		DA		DA		DA		DA	
5	Dvigovanje pacienta z uporabo pripomočkov	DA		DA		DA		DA		DA	
6	Higiensko vzdrževanje pripomočkov za gibanje	DA		DA		DA		DA		DA	
7	Menjava položajev v postelji	DA		DA		DA		DA		DA	
8	Nadzor v zvezi z gibanjem	DA		DA		DA					
9	Namestitev v fiziološki položaj	DA		DA		DA		DA		DA	
10	Namestitev na blazino za preprečevanje razjede zaradi pritiska	DA		DA		DA		DA		DA	
11	Namestitev v položaj za diagnostično-terapevtske posege	DA		DA		DA		DA		*	
12	Namestitev v terapevtski položaj	DA		DA		DA					
13	Nameščanje pripomočkov za gibanje	DA		DA		DA		DA		DA	
14	Nameščanje pripomočkov za ležanje	DA		DA		DA		DA		DA	
15	Nameščanje pripomočkov za razbremenitev	DA		DA		DA		DA		DA	
16	Nameščanje protez	DA		DA		DA		DA		*	
17	Oblačenje elastičnih nogavic	DA		DA		DA		DA		*	
18	Ocena samooskrbe v zvezi z gibanjem	DA		DA		DA					
19	Omejevanje gibanja s posebnimi varovalnimi sredstvi	DA		DA		DA					
20	Pomoč pri hoji	DA		DA		DA		DA		DA	
21	Pomoč pri izvajanju aktivnih telesnih vaj	DA		DA		DA					
22	Pomoč pri nameščanju protez	DA		DA		DA		DA		DA	
23	Pomoč pri posedanju na postelji	DA		DA		DA		DA		DA	
24	Pomoč pri posedanju na stol	DA		DA		DA		DA		DA	
25	Pomoč pri posedanju na voziček	DA		DA		DA		DA		DA	
26	Pomoč pri vstajanju	DA		DA		DA		DA		DA	
27	Poročanje o odstopanjih v zvezi z gibanjem	DA		DA		DA		DA		DA	
28	Posedanje v postelji	DA		DA		DA		DA		DA	
29	Poučevanje v zvezi z gibanjem	DA		DA		DA					
30	Povijanje nog z elastičnimi povoji	DA		DA		DA					
31	Prelaganje pacienta brez pripomočkov	DA		DA		DA		DA		DA	
32	Prelaganje pacienta z uporabo pripomočkov	DA		DA		DA		DA		DA	
33	Prenašanje pacienta brez pripomočkov	DA		DA		DA		DA		DA	
34	Prenašanje pacienta z uporabo pripomočka – nosila	DA		DA		DA					
35	Prenašanje pacienta z uporabo pripomočka – stol	DA		DA		DA					
36	Prevažanje pacienta s posteljo	DA		DA		DA		DA		DA	
37	Prevažanje pacienta z vozičkom	DA		DA		DA		DA		DA	
38	Prevoz umrlega	DA		DA		DA		DA		DA	
39	Skrb za varnost pacienta	DA		DA		DA		DA		DA	
40	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v zvezi z gibanjem	DA		DA		DA					
41	Zdravstvena vzgoja v zvezi z gibanjem	DA		DA							

7.5	SPANJE IN POČITEK – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Dokumentiranje intervencij v zvezi s spanjem in počitkom	DA		DA		DA					
2	Dokumentiranje odstopanj v zvezi s spanjem in počitkom	DA		DA		DA		DA		DA	
3	Dokumentiranje opazovanj v zvezi s spanjem in počitkom	DA		DA		DA		DA		DA	
4	Higiensko vzdrževanje nočne omarice	DA		DA		DA		DA		DA	
5	Higiensko vzdrževanje obposteljne mizice	DA		DA		DA		DA		DA	
6	Higiensko vzdrževanje postelje	DA		DA		DA		DA		DA	
7	Izbira ustreznega postelnega perila	DA		DA		DA		DA		DA	
8	Nadzor pacienta med spanjem in počitkom	DA		DA		DA		DA		DA	
9	Ocena samooskrbe v zvezi s spanjem in počitkom	DA		DA		DA					
10	Odstranjevanje dejavnikov motenj spanja	DA		DA		DA		DA		DA	
11	Poročanje o odstopanjih v zvezi s spanjem	DA		DA		DA		DA		DA	
12	Postiljanje nezasedene postelje	DA		DA		DA		DA		DA	
13	Postiljanje zasedene postelje	DA		DA		DA		DA		DA	
14	Poučevanje v zvezi s spanjem in počitkom	DA		DA		DA					
15	Prestiljanje nezasedene postelje	DA		DA		DA		DA		DA	
16	Prestiljanje zasedene postelje	DA		DA		DA		DA		DA	
17	Priprava okolja za spanje in počitek	DA		DA		DA		DA		DA	
18	Priprava pacienta na spanje in počitek	DA		DA		DA		DA		DA	
19	Ukrepanje ob odstopanjih od normalnega ritma spanja	DA		DA							
20	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v zvezi s spanjem in počitkom	DA		DA							
21	Zdravstvena vzgoja v zvezi s spanjem in počitkom	DA		DA							

7.6	OBLAČENJE IN SLAČENJE – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BNB	*	BND	*
1	Dokumentiranje intervencij v zvezi z oblačenjem in slačenjem	DA		DA		DA					
2	Dokumentiranje odstopanj v zvezi z oblačenjem in slačenjem	DA		DA		DA					
3	Dokumentiranje opazovanj v zvezi z oblačenjem in slačenjem	DA		DA		DA		DA		DA	
4	Izbira ustreznega osebnega perila	DA		DA		DA		DA		DA	
5	Izbira ustreznih oblačil	DA		DA		DA		DA		DA	
6	Nadzor v zvezi z oblačenjem in slačenjem	DA		DA		DA					
7	Nameščanje protez, posebnih pripomočkov (opornic)	DA		DA		DA		DA	*	DA	
8	Oblačenje dojenčka in majhnega otroka	DA		DA		DA					
9	Oblačenje in slačenje pižame	DA		DA		DA		DA		DA	
10	Oblačenje in slačenje srajce	DA		DA		DA		DA		DA	
11	Oblačenje delno pomičnega pacienta	DA		DA		DA		DA		DA	
12	Oblačenje nepomičnega pacienta	DA		DA		DA		DA		DA	
13	Oblačenje pomičnega pacienta	DA		DA		DA		DA		DA	
14	Oblačenje posameznih delov telesa	DA		DA		DA		DA		DA	
15	Ocena samooskrbe v zvezi z oblačenjem in slačenjem	DA		DA		DA					
16	Pomoč pri oblačenju	DA		DA		DA		DA		DA	
17	Pomoč pri oblačenju jutranje halje	DA		DA		DA		DA		DA	
18	Pomoč pri slačenju	DA		DA		DA		DA		DA	
19	Poročanje o odstopanjih v zvezi z oblačenjem in slačenjem	DA		DA		DA		DA		DA	
20	Poučevanje v zvezi z oblačenjem in slačenjem	DA		DA		DA					
21	Previjanje dojenčka in majhnega otroka	DA		DA		DA					
22	Ravnanje s čistim perilom	DA		DA		DA		DA		DA	
23	Ravnanje z umazanim perilom	DA		DA		DA		DA		DA	
24	Slačenje delno pomičnega pacienta	DA		DA		DA		DA		DA	
25	Slačenje nepomičnega pacienta	DA		DA		DA		DA		DA	
26	Slačenje pomičnega pacienta	DA		DA		DA		DA		DA	
27	Slačenje posameznih delov telesa	DA		DA		DA		DA		DA	
28	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v zvezi z oblačenjem in slačenjem	DA		DA		DA					
29	Zagotavljanje ustreznih oblačil in obutve	DA		DA		DA		DA		DA	
30	Zagotavljanje zasebnosti v zvezi z oblačenjem in slačenjem	DA		DA		DA		DA		DA	
31	Zdravstvena vzgoja v zvezi z oblačenjem in slačenjem	DA		DA							

7.7	TELESNA TEMPERATURA – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BNB	*	BND	*
1	Beleženje izmerjene telesne temperature	DA		DA		DA					
2	Dajanje tekočine	DA		DA		DA				DA	
3	Dokumentiranje intervencij v zvezi s telesno temperaturo	DA		DA		DA					
4	Dokumentiranje odstopanj v zvezi s telesno temperaturo	DA		DA		DA					
5	Dokumentiranje opazovanj v zvezi s telesno temperaturo	DA		DA		DA					
6	Gretje infuzijskih tekočin	DA		DA		DA					
7	Higiensko vzdrževanje pripomočkov za merjenje telesne temperature	DA		DA		DA				DA	
8	Izpiranje telesnih votlin z ogreto tekočino	DA		DA		DA	*				
9	Izvajanje hladne kopeli	DA		DA		DA					
10	Lokalno hlajenje	DA		DA		DA					
11	Lokalno ogrevanje	DA		DA		DA					
12	Merjenje telesne temperature na koži	DA		DA		DA				DA	
13	Merjenje telesne temperature v mehurju	DA	*			DA	*				
14	Merjenje telesne temperature v požiralniku	DA	*			DA	*				
15	Merjenje telesne temperature v rektumu	DA		DA		DA					
16	Merjenje telesne temperature v ustih	DA		DA		DA					
17	Merjenje telesne temperature v ušesu	DA		DA		DA					
18	Nadzor v zvezi s telesno temperaturo	DA		DA		DA					
19	Nameščanje grelne blazine	DA		DA		DA					
20	Nameščanje hladilne blazine	DA		DA		DA					
21	Nameščanje ledene vrečke	DA		DA		DA					
22	Nameščanje obkladkov	DA		DA		DA					
23	Nameščanje ovitkov	DA		DA		DA					
24	Oblačenje pacienta zaradi znižane telesne temperature	DA		DA		DA		DA		DA	
25	Ocena samooskrbe v zvezi z vzdrževanjem normalne telesne temperature	DA		DA		DA					
26	Ogrevanje zraka	DA		DA		DA		DA			
27	Opazovanje pacienta s povišano telesno temperaturo	DA		DA		DA		DA		DA	
28	Opazovanje pacienta z znižano telesno temperaturo	DA		DA		DA		DA		DA	
29	Pokrivanje pacienta	DA		DA		DA		DA		DA	
30	Poročanje o odstopanjih od normalne telesne temperature	DA		DA		DA		DA		*	
31	Poučevanje v zvezi z vzdrževanjem telesne temperature	DA		DA		DA	*				
32	Preoblačenje pacienta zaradi zvišane telesne temperature	DA		DA		DA		DA		DA	
33	Prepoznavanje komplikacij pri hlajenju	DA		DA		DA	*				
34	Prepoznavanje komplikacij pri ogrevanju	DA		DA		DA	*				
35	Sodelovanje pri izvajanju inducirane (terapevtske) hipotermije	DA		DA		DA	*				
36	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v vzdrževanje telesne temperature	DA		DA		DA					
37	Vzdrževanje telesne temperature s pomočjo izotermične folije	DA		DA		DA		DA	*	DA	
38	Vzdrževanje ustrezne mikroklimе	DA		DA		DA					
39	Zdravstvena vzgoja v zvezi z vzdrževanjem normalne telesne temperature	DA		DA							

7.8	OSEBNA HIGIENA IN UREJENOST – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	**	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Britje brade	DA				DA				DA	
2	Britje kože pred posameznimi posegi	DA		DA		DA					
3	Britje obraza	DA				DA				DA	
4	Britje operativnega polja	DA		DA		DA					
5	Česanje	DA		DA		DA				DA	
6	Dokumentiranje intervencij v zvezi z osebno higieno in urejenostjo	DA		DA		DA					
7	Dokumentiranje odstopanj v zvezi z osebno higieno in urejenostjo	DA		DA		DA					
8	Dokumentiranje opazovanj v zvezi z osebno higieno in urejenostjo	DA		DA		DA					
9	Higiensko vzdrževanje pripomočkov za osebno higieno	DA		DA		DA		DA		DA	
10	Izvajanje anogenitalne nege	DA		DA		DA				DA	
11	Kopanje	DA		DA		DA				DA	
12	Masaža lasišča	DA				DA					
13	Masaža telesa	DA	*	DA	*	DA	*				
14	Mazanje kože	DA		DA		DA				DA	
15	Menjava hlačnih plen pri odraslem	DA		DA		DA				DA	
16	Menjava plen pri otroku	DA		DA		DA					
17	Menjava predlog	DA		DA		DA				DA	
18	Nadzor v zvezi z osebno higieno in urejenostjo	DA		DA		DA					
19	Nameščanje očesnih komor	DA				DA					
20	Nameščanje predlog	DA		DA		DA		DA		DA	
21	Nega diabetičnega stopala	DA	*	DA	*	DA	*				
22	Nega kože	DA		DA		DA		DA		DA	
23	Nega kože in sluznic pri kemoterapiji	DA		DA		DA	*				
24	Nega kože in sluznic pri zdravljenju z radioterapijo	DA				DA	*				
25	Nega lasulje	DA		DA		DA		DA		DA	
26	Nega leč	DA				DA					
27	Nega očesnih protez	DA				DA					
28	Nega oči	DA		DA		DA				DA	
29	Nega pacienta, ki se poti	DA		DA		DA		DA		DA	
30	Nega popka	DA		DA		DA					
31	Nega ustne votline	DA		DA		DA		DA		DA	
32	Ocena samooskrbe v zvezi z osebno higieno in urejenostjo	DA		DA		DA					
33	Ocena stanja kože in vidnih sluznic	DA		DA		DA				DA	
34	Odpravljanje temenic	DA		DA		DA				*	
35	Odstranjevanje poroženelih delov kože	DA		DA		DA					
36	Oskrba umrlega	DA		DA		DA				DA	
37	Osvežilna kopel	DA		DA		DA				DA	
38	Pomoč pri britju	DA				DA				DA	
39	Pomoč pri britju brade	DA				DA				DA	
40	Pomoč pri česanju	DA		DA		DA				DA	
41	Pomoč pri kopanju	DA		DA		DA				DA	
42	Pomoč pri negi kože v okolici stome	DA		DA		DA					
43	Pomoč pri negi stome	DA		DA		DA					
44	Pomoč pri osebni higieni med menstruacijo	DA		DA		DA					
45	Pomoč pri posteljni kopeli	DA		DA		DA				DA	
46	Pomoč pri striženju nohtov	DA		DA		DA				DA	
47	Pomoč pri sušenju las	DA		DA		DA				DA	
48	Pomoč pri tuširanju	DA		DA		DA				DA	
49	Pomoč pri umivanju zadnjega dela telesa	DA		DA		DA				DA	

7.8	OSEBNA HIGIENA IN UREJENOST – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	**	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
50	Pomoč pri umivanju anogenitalnega predela	DA		DA		DA				DA	
51	Pomoč pri umivanju do pasu	DA		DA		DA				DA	
52	Pomoč pri umivanju dojenčka	DA		DA		DA					
53	Pomoč pri umivanju dojk	DA		DA		DA				DA	
54	Pomoč pri umivanju lasišča	DA		DA		DA				DA	
55	Pomoč pri umivanju nog	DA		DA		DA				DA	
56	Pomoč pri umivanju novorojenčka	DA		DA		DA					
57	Pomoč pri umivanju obraza	DA		DA		DA				DA	
58	Pomoč pri umivanju rok	DA		DA		DA				DA	
59	Pomoč pri umivanju sprednjega dela telesa	DA		DA		DA				DA	
60	Pomoč pri umivanju v postelji	DA		DA		DA				DA	
61	Pomoč pri umivanju zob	DA		DA		DA				DA	
62	Pomoč pri umivanju zobne proteze	DA		DA		DA				DA	
63	Poročanje o odstopanjih v zvezi z osebno higieno in urejenostjo	DA		DA		DA				DA	
64	Posteljna kopel	DA		DA		DA				DA	
65	Poučevanje v zvezi z osebno higieno in urejenostjo	DA		DA		DA					
66	Priprava kože na diagnostično-terapevtske posege	DA		DA		DA					
67	Priprava kože na operativne posege	DA		DA		DA					
68	Razkuževanje	DA		DA		DA					
69	Striženje las	DA		DA		DA					
70	Striženje nohtov	DA		DA		DA				DA	
71	Sušenje las	DA		DA		DA				DA	
72	Tuširanje	DA		DA		DA				DA	
73	Ukrepanje pri odstopanjih v zvezi z osebno higieno in urejenostjo	DA		DA		DA					
74	Umivanje anogenitalnega predela	DA		DA		DA				DA	
75	Umivanje do pasu	DA		DA		DA				DA	
76	Umivanje dojenčka	DA		DA		DA					
77	Umivanje dojk	DA		DA		DA				DA	
78	Umivanje lasišča	DA		DA		DA				DA	
79	Umivanje nog	DA		DA		DA				DA	
80	Umivanje novorojenčka	DA		DA		DA					
81	Umivanje obraza	DA		DA		DA				DA	
82	Umivanje rok	DA		DA		DA				DA	
83	Umivanje sprednjega dela telesa	DA		DA		DA				DA	
84	Umivanje zadnjega dela telesa	DA		DA		DA				DA	
85	Umivanje zob	DA		DA		DA				DA	
86	Umivanje zobne proteze	DA		DA		DA				DA	
87	Urejanje brkov	DA				DA				DA	
88	Urejanje poraščene brade	DA				DA				DA	
89	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v zvezi z osebno higieno in urejenostjo	DA		DA		DA					
90	Vlaženje kože	DA		DA		DA				DA	
91	Vlaženje oči s kapljicami	DA		DA		DA					
92	Vlaženje ustne votline	DA		DA		DA				DA	
93	Vlaženje ustnic	DA		DA		DA				DA	
94	Zdravstvena vzgoja v zvezi z osebno higieno in urejenostjo	DA		DA							

7.9	ZAGOTAVLJANJE VARNEGA OKOLJA – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Dokumentiranje intervencij v zvezi z zagotavljanjem varnega okolja	DA		DA		DA					
2	Dokumentiranje opazovanj v zvezi z zagotavljanjem varnega okolja	DA		DA		DA					
3	Izvajanje varnostne vizite	DA		DA							
4	Nadzor v zvezi z zagotavljanjem varnega okolja	DA		DA		DA					
5	Nameščanje klicnih naprav	DA		DA		DA				DA	
6	Nameščanje identifikacijske zapestnice	DA		DA		DA					
7	Nameščanje oprijemk	DA		DA		DA				DA	
8	Nameščanje posebnih varovalnih sredstev	DA		DA		DA				*	
9	Nameščanje postelje v varno višino	DA		DA		DA				DA	
10	Nameščanje posteljne ograje	DA		DA		DA				DA	
11	Nameščanje protidrskih podlog	DA		DA		DA				DA	
12	Nameščanje razbremenilnih posteljnih blazin	DA		DA		DA				DA	
13	Nameščanje trapeza	DA		DA		DA				DA	
14	Nameščanje varovalne stopnice	DA		DA		DA				DA	
15	Nameščanje varovalnih manšet na roke	DA		DA		DA					
16	Obravnavanje neželenih dogodkov	DA		DA		DA		DA		DA	
17	Ocena nevarnosti in tveganja v zvezi z zagotavljanjem varnega okolja	DA		DA							
18	Ocena samooskrbe v zvezi z aktivnostjo zagotavljanja varnega okolja	DA		DA		DA					
19	Odstranjevanje nevarnih predmetov in snovi iz pacientovega dosega	DA		DA		DA				DA	
20	Oskrba igrač	DA		DA		DA		DA		DA	
21	Poročanje o odstopanjih v zvezi z zagotavljanjem varnega okolja	DA		DA		DA		DA		DA	
22	Posredovanje navodil za varnost bivanja	DA		DA		DA					
23	Poučevanje v zvezi z zagotavljanjem varnega okolja	DA		DA							
24	Prijavljanje neželenih dogodkov	DA		DA		DA		DA		DA	
25	Prilagajanje pogojev bivanja za varnost pacienta	DA		DA		DA					
26	Uporaba varovalnih sredstev pred viri sevanja	DA		DA		DA					
27	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v zvezi z zagotavljanjem varnega okolja	DA		DA							
28	Zdravstvena vzgoja v zvezi z zagotavljanjem varnega okolja	DA		DA							

7.10	KOMUNIKACIJA – IZRAŽANJE POTREB IN ČUSTEV – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Posredovanje informacij v zvezi z zdravstveno in babiško nego	DA		DA		DA					
2	Dokumentiranje intervencij v zvezi s komunikacijo	DA		DA		DA					
3	Dokumentiranje odstopanj v zvezi s komunikacijo	DA		DA		DA					
4	Dokumentiranje opazovanj v zvezi s komunikacijo	DA		DA		DA					
5	Izvajanje vaj za urjenje spomina	DA	*								
6	Komunikacija z afazičnim pacientom	DA	*	DA	*	DA	*				
7	Nadzor v zvezi s komunikacijo	DA		DA							
8	Ocena pacientovega psihičnega stanja s poudarkom na čustvovanju	DA		DA							
9	Ocena pacientovega razumevanja informacij	DA		DA		DA					
10	Ocena samooskrbe v zvezi s komunikacijo	DA		DA							
11	Ocena sposobnosti pacientovega komuniciranja	DA		DA		DA					
12	Podpora pacientu s spremenjeno telesno podobo	DA	*	DA	*	DA	*			DA	*
13	Podpora pacientu v socialnih stiskah	DA	*	DA	*	DA	*			DA	*
14	Podpora svojcem umirajočega	DA	*	DA	*	DA	*				
15	Podpora svojcem umrlega	DA	*	DA	*	DA	*				
16	Podpora umirajočemu	DA	*	DA	*	DA	*			DA	*
17	Pogovor s pacientom	DA		DA		DA		DA		DA	
18	Pogovor s svojci oziroma z zanj pomembnimi drugimi ljudmi	DA		DA		DA					
19	Pomoč pacientu pri komuniciranju	DA		DA		DA				DA	
20	Pomoč pacientu pri učenju govora	DA		DA		DA					
21	Poročanje o odstopanjih v zvezi s komunikacijo	DA		DA		DA				DA	
22	Poslušanje pacienta	DA		DA		DA		DA		DA	
23	Poučevanje pacienta v zvezi s komunikacijo	DA		DA		DA					
24	Prepoznavanje pacientove drugačnosti	DA		DA		DA					
25	Razreševanje konfliktov s pacientom	DA		DA		DA	*				
26	Razreševanje pritožb pacienta, svojcev in za pacienta pomembnih drugih	DA		DA							
27	Svetovanje pacientu – osebno	DA		DA							
28	Svetovanje pacientu – pisno	DA		DA							
29	Svetovanje pacientu – po elektronski pošti	DA		DA							
30	Svetovanje pacientu – po telefonu	DA		DA							
31	Telefoniranje svojcem	DA		DA							
32	Terapevtski dotik	DA	*	DA	*						
33	Terapevtski pogovor s pacientom	DA	*	DA	*						
34	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih za izboljšanje komunikacije s pacientom	DA		DA		DA					

7.11	IZRAŽANJE VERSKIH ČUSTEV – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Dokumentiranje intervencij v zvezi z izražanjem verskih čustev	DA		DA		DA					
2	Dokumentiranje odstopanj v zvezi z izražanjem verskih čustev	DA		DA		DA					
3	Dokumentiranje opazovanj v zvezi z izražanjem verskih čustev	DA		DA		DA				DA	
4	Spremljanje potreb v zvezi z izražanjem verskih čustev	DA		DA		DA					
5	Ocena samooskrbe v zvezi z izražanjem verskih čustev	DA		DA							
6	Omogočanje dostopa do verskih obredov	DA		DA		DA				DA	
7	Pomoč pri vzpostavljanju stikov s predstavniki verskih skupnosti	DA		DA		DA					
8	Poročanje o aktivnosti izražanja verskih čustev	DA		DA		DA				DA	
9	Prepoznavanje in upoštevanje pacientovega verskega prepričanja	DA		DA		DA				DA	
10	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v izražanje verskih čustev	DA		DA		DA					

7.12	KORISTNO DELO – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Dokumentiranje intervencij v zvezi s koristnim delom	DA		DA		DA					
2	Dokumentiranje opazovanj v zvezi s koristnim delom	DA		DA		DA					
3	Motiviranje pacienta za koristno delo	DA		DA		DA				DA	
4	Ocena rezultatov vpliva koristnega dela na pacientovo stanje	DA		DA							
5	Ocena samooskrbe v zvezi s koristnim delom	DA		DA		DA					
6	Ocena sposobnosti pacienta za koristno delo	DA		DA		DA					
7	Pomoč pri izvajanju koristnega dela	DA		DA		DA				DA	
8	Poročanje o odstopanjih v zvezi s koristnim delom	DA		DA		DA				DA	
9	Poučevanje v zvezi s koristnim delom	DA		DA		DA					
10	Prepoznavanje pacientovih želja za koristno delo	DA		DA		DA				DA	
11	Vključevanje prostovoljcev v koristno delo	DA		DA		DA					
12	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v koristno delo	DA		DA		DA					
13	Zdravstvena vzgoja v zvezi s koristnim delom	DA		DA							

7.13	RAZVEDRILLO IN REKREACIJA – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Dokumentiranje intervencij v zvezi z razvedrilom in rekreacijo	DA		DA		DA					
2	Dokumentiranje odstopanj v zvezi z razvedrilom in rekreacijo	DA		DA		DA					
3	Dokumentiranje opazovanj v zvezi z razvedrilom in rekreacijo	DA		DA		DA					
4	Higiensko vzdrževanje pripomočkov za razvedrilo in rekreacijo	DA		DA		DA		DA		DA	
5	Motiviranje pacienta za razvedrilo in rekreacijo	DA		DA		DA				DA	
6	Nadzor v zvezi z razvedrilom in rekreacijo	DA		DA		DA				DA	
7	Ocena samooskrbe v zvezi z razvedrilom in rekreacijo	DA		DA		DA					
8	Ocena sposobnosti za razvedrilo in rekreacijo	DA		DA		DA					
9	Omogočanje obiskov	DA		DA		DA				DA	
10	Omogočanje rekreacije in razvedrila	DA		DA		DA					
11	Organiziranje obiskov	DA		DA		DA					
12	Poročanje o odstopanjih v zvezi z razvedrilom in rekreacijo	DA		DA		DA				DA	
13	Prepoznavanje želje po razvedrilu in rekreaciji	DA		DA		DA				DA	
14	Skrb za uporabo pripomočkov za razvedrilo in rekreacijo	DA		DA		DA				DA	
15	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v zvezi z razvedrilom in rekreacijo	DA		DA		DA					
16	Zdravstvena vzgoja v zvezi z razvedrilom in rekreacijo	DA		DA							

7.14	UČENJE IN PRIDOBIVANJE ZNANJA – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	**	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Dokumentiranje potreb pacienta in intervencij v zvezi z učenjem in pridobivanjem znanja	DA		DA							
2	Dokumentiranje odstopanj v zvezi z učenjem in pridobivanjem znanja	DA		DA							
3	Dokumentiranje opazovanj v zvezi z učenjem in pridobivanjem znanja	DA		DA							
4	Motiviranje za učenje in pridobivanje znanja	DA		DA		DA					
5	Nadzor v zvezi z učenjem in pridobivanjem znanja	DA		DA							
6	Ocena samooskrbe v zvezi z aktivnostjo učenja in pridobivanja znanja	DA		DA							
7	Ocena sposobnosti pacienta za učenje in pridobivanje znanja	DA		DA							
8	Organiziranje pogojev za učenje	DA		DA							
9	Poročanje o odstopanjih v zvezi z aktivnostjo učenja in pridobivanja znanja	DA		DA							
10	Poučevanje pacienta v zvezi s spremenjenim načinom življenja zaradi bolezni in spremenjene samopodobe	DA		DA							
11	Poučevanje pacienta v zvezi z aktivnostjo učenja in pridobivanja znanja	DA		DA							
12	Preverjanje pridobljenega znanja	DA		DA							
13	Svetovanje v zvezi s spremenjenim načinom življenja zaradi bolezni	DA		DA							
14	Učenje in usposabljanje pacientov za izvajanje negovalnih intervencij na domu	DA		DA							
15	Vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih ljudi v zvezi z učenjem in pridobivanjem znanja	DA		DA							
16	Spodbujanje in učenje pacienta za krepitev zdravja	DA		DA		DA					
17	Spodbujanje in učenje pacienta za ohranjanje zdravja	DA		DA		DA					
18	Spodbujanje in učenje pacienta za preprečevanje bolezni	DA		DA		DA					
19	Spodbujanje in učenje pacienta za samostojno opravljanje življenjskih aktivnosti	DA		DA		DA					
20	Spodbujanje in učenje pacientovih svojcev in za pacienta pomembnih drugih za podporo izvajanju pacientovih življenjskih aktivnosti	DA		DA		DA					
21	Zdravstvena vzgoja v zvezi z učenjem in pridobivanjem znanja	DA		DA							
22	Zdravstveno vzgojno delo s ciljnim skupinami	DA		DA							
23	Zdravstveno-vzgojno delo v lokalni skupnosti	DA		DA							

DRUGE AKTIVNOSTI

DMS diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik

DB diplomirana babica/diplomirani babičar

TZN tehnik/tehnica zdravstvene nege

BN bolničar negovalec/negovalka

Aktivnost – delovanje izvajalcev zdravstvene in babiške nege, odvisno od potreb ljudi, organiziranosti zdravstvenega sistema, dostopnosti do zdravstvene službe, različnih virov ter novih znanj in spoznanj.

Intervencija – aktivnost izvajalcev zdravstvene in babiške nege za realizacijo načrta zdravstvene nege in doseganje ciljev.

Sodelovanje – kadar gre za aktivnosti zdravstvene in babiške nege v negovalnem, zdravstvenem ali multidisciplinarnem timu.

Pomoč – kadar gre za izvajanje aktivnosti zdravstvene in babiške nege, ki so v pomoč in podporo pacientu v različnih stanjih zdravja in bolezni.

Kontrola – ugotavljanje skladnosti zdravstvene in babiške nege z določenimi standardi, pravili in predpisi.

Nadzor – skrb za pravilno ravnanje, vedenje in delo izvajalcev zdravstvene in babiške nege.

Legenda:

DMS – diplomirana medicinska sestra

DB – diplomirana babica

TZN – tehnik zdravstvene nege

BN/B – bolničar negovalec /BOLNIŠNICA

BN/D – bolničar negovalec/dom za starejše,posebni zavodi

* – pomeni, da so za izvajanje navedenih aktivnosti potrebna dodatna znanja, ki jih je posameznik pridobil med izobraževanjem in usposabljanjem, po katerem je bilo to znanje preverjeno, kar posameznik izkazuje z veljavno listino referenčne

8.1	ORGANIZACIJA DELA IN RAZVOJ STROKE – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	DB/N	*
1	Beleženje neželenih dogodkov v zdravstveni, babiški negi in oskrbi	DA		DA		DA		DA		DA	
2	Dokumentiranje aktivnosti in intervencij zdravstvene nege in babiške nege	DA		DA		DA					
3	Evidentiranje diagnostično-terapevtskih posegov	DA		DA		DA					
4	Evidentiranje porabljenega materiala	DA		DA		DA		DA		DA	
5	Izpolnjevanje obrazcev za potrebe statistike	DA		DA		DA					
6	Izpolnjevanje obrazcev za ZZS	DA		DA		DA					
7	Izvajanje internega strokovnega nadzora	DA		DA							
8	Izvajanje negovalne vizite	DA		DA		DA	*				
9	Izvajanje supervizije za negovalni tim	DA	*	DA	*						
10	Kontrola reanimacijskega vozička	DA		DA		DA					
11	Načrtovanje aktivnosti babiške nege			DA							
12	Načrtovanje aktivnosti zdravstvene nege	DA									
13	Načrtovanje ciljev v babiški negi			DA							
14	Načrtovanje ciljev z zdravstveni negi	DA									
15	Nadzor nad shranjevanjem zdravil	DA		DA		DA					
16	Nadzor nad postopki vzdrževanja pripomočkov, prostorov in opreme	DA		DA		DA					
17	Nadzor nad rokom trajanja zdravil	DA		DA		DA					
18	Naročanje aparatov, kirurških instrumentov, obvezilnega in drugega potrošnega materiala	DA		DA							
19	Naročanje laboratorijskih preiskav prek računalnika	DA		DA		DA					
20	Naročanje na diagnostične preiskave in terapevtske posege	DA		DA		DA	*				
21	Naročanje notranjega transporta za material	DA		DA		DA					
22	Naročanje notranjega transporta za paciente	DA		DA		DA					
23	Naročanje pacientov na kurativne preglede	DA		DA		DA					
24	Naročanje pacientov na preventivne preglede	DA		DA		DA					
25	Naročanje pacientov na sprejem v bolnišnico	DA		DA							
26	Naročanje storitev različnih servisov	DA		DA							
27	Naročanje zunanjega transporta za material	DA		DA							
28	Naročanje zunanjega transporta za paciente	DA		DA		DA					
29	Naročanje, sprejem in shranjevanje bolniškega perila	DA		DA		DA				DA	
30	Naročanje, sprejem in shranjevanje medicinsko-tehničnih pripomočkov	DA		DA							
31	Naročanje, sprejem in shranjevanje narkotikov	DA		DA							
32	Naročanje, sprejem in shranjevanje potrošnega materiala	DA		DA		DA					
33	Naročanje, sprejem in shranjevanje sanitetnega materiala	DA		DA		DA					
34	Naročanje, sprejem in shranjevanje zdravil	DA		DA		DA					
35	Obračunavanje materialov	DA		DA							
36	Obračunavanje storitev	DA		DA							
37	Ocenjevanje kakovosti babiške nege			DA							
38	Ocenjevanje kakovosti zdravstvene nege	DA									
39	Organiziranje mentorstva	DA		DA							
40	Organiziranje in vodenje pripravništva	DA		DA							
41	Organiziranje preiskav in diagnostičnih posegov	DA		DA							
42	Organiziranje službe zdravstvene nege	DA		DA							
43	Organiziranje strokovnega izpopolnjevanja in usposabljanja	DA		DA							
44	Organiziranje supervizije za negovalni tim	DA		DA							
45	Organiziranje vzdrževanja prostorov, pripomočkov in opreme	DA		DA							
46	Postavljanje negovalnih diagnoz	DA		DA							
47	Predaja pacienta in dokumentacije	DA		DA		DA					
48	Predaja službe babiške nege			DA							

8.1	ORGANIZACIJA DELA IN RAZVOJ STROKE – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	DB/N	*
49	Predaja službe pomoči in oskrbe							DA		DA	
50	Predaja službe zdravstvene nege	DA				DA					
51	Predaja zdravstvene dokumentacije in pacientove osebne lastnine	DA		DA		DA					
52	Priprava dnevnega in mesečnega razporeda službe	DA		DA							
53	Priprava in organiziranje transporta diagnostičnega materiala	DA		DA		DA					
54	Priprava pacienta na odpust	DA		DA		DA					
55	Priprava pacienta na premetitev – koordinacija načrtovanega odpusta	DA		DA		DA					
56	Priprava pacienta na sprejem	DA		DA		DA					
57	Priprava poročila o prisotnosti na delu za obračun osebnega dohodka	DA		DA							
58	Priprava posteljne enote za sprejem pacienta	DA		DA		DA		DA		DA	
59	Priprava prostorov za delo	DA		DA		DA		DA		DA	
60	Priprava strokovnih kriterijev za uporabo različnih aparatov, negovalnih pripomočkov in materialov	DA				DA					
61	Raziskovanje v babiški negi			DA							
62	Raziskovanje v zdravstveni negi	DA									
63	Razvijanje in testiranje kliničnih poti	DA		DA							
64	Razvijanje in testiranje negovalnih diagnoz	DA		DA							
65	Razvijanje in testiranje standardov babiške nege			DA							
66	Razvijanje in testiranje standardov zdravstvene nege	DA									
67	Razvrščanje pacientov v kategorije oskrbe	DA		DA		DA	*				
68	Razvrščanje pacientov v kategorije zdravstvene nege	DA		DA		DA	*				
69	Seznanjanje pacienta z okoljem in zaposlenimi v enoti	DA		DA		DA					
70	Sodelovanje na sestankih negovalnega in babiškega tima	DA		DA		DA		DA		DA	
71	Sodelovanje na sestankih zdravstvenega tima	DA		DA							
72	Sodelovanje pri internem strokovnem nadzoru	DA		DA							
73	Sodelovanje pri kurativnih pregledih	DA		DA		DA					
74	Sodelovanje pri načrtovanju operativnega programa	DA		DA							
75	Sodelovanje pri preventivnih pregledih	DA		DA		DA					
76	Sodelovanje v raziskovalnih timih	DA		DA							
77	Sodelovanje pri razvijanju in preizkušanju standardov zdravstvene nege	DA		DA		DA					
78	Sodelovanje v strokovnem kolegiju	DA		DA							
79	Sodelovanje z drugimi strokovnjaki in službami	DA		DA		DA					
80	Sprejem aparatov, kirurških instrumentov, obvezilnega materiala in drugega potrošnega materiala	DA		DA							
81	Sprejem in namestitvev pacienta v enoto	DA		DA		DA					
82	Sprejem in shranjevanje pacientove lastnine	DA		DA		DA					
83	Sprejem in shranjevanje bolniškega perila	DA		DA		DA		DA		DA	
84	Spremljanje pacienta na diagnostične preiskave	DA		DA		DA		DA		DA	
85	Triaža pacienta	DA		DA		DA	*				
86	Ugotavljanje potreb po babiški negi			DA							
87	Ugotavljanje potreb po zdravstveni negi	DA				DA					
88	Urejanje in arhiviranje dokumentacije zdravstvene in babiške nege	DA		DA		DA					
89	Urejanje in arhiviranje zdravstvene dokumentacije	DA		DA		DA					
90	Usposabljanje kadrov za uporabo različnih aparatov, kirurških instrumentov in drugih materialov	DA		DA							
91	Uvajanje novih delavcev	DA		DA		DA		DA		DA	
92	Vodenje babiškega tima			DA		DA					
93	Vodenje čakalnih listov pacientov	DA		DA							
94	Vodenje kartotečne filmoteke	DA		DA							

8.1	ORGANIZACIJA DELA IN RAZVOJ STROKE – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	DB/N	*
95	Vodenje negovalnega tima	DA									
96	Vodenje registrov pacientov	DA		DA							
97	Vodenje sestankov babiškega tima	DA	*	DA							
98	Vodenje strokovnih sestankov zdravstvene nege	DA		DA	*						
99	Vrednotenje doseženih izidov babiške nege			DA							
100	Vrednotenje doseženih izidov zdravstvene nege	DA									
101	Vrednotenje načrtovanih ciljev babiške nege			DA							
102	Vrednotenje načrtovanih ciljev zdravstvene nege	DA									
103	Zagotavljanje kakovosti v babiški negi			DA							
104	Zagotavljanje kakovosti v zdravstveni negi	DA				DA					

8.2	PREPREČEVANJE IN OBVLADOVANJE OKUŽB – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Čiščenje aparatov	DA		DA		DA		DA		*	
2	Čiščenje endoskopov	DA		DA		DA	*				
3	Čiščenje medicinskih instrumentov	DA		DA		DA		DA		*	
4	Čiščenje opreme	DA		DA		DA		DA		DA	
5	Čiščenje pripomočkov za večkratno uporabo	DA		DA		DA		DA		*	
6	Dekontaminacija površin	DA		DA		DA		DA		*	
7	Dekontaminacija pripomočkov za večkratno uporabo	DA		DA		DA		DA		*	
8	Dokumentiranje izvedenih procesov za preprečevanje in obvladovanje okužb	DA		DA		DA					
9	Evidentiranje izvajalcev endoskopskih posegov	DA		DA		DA					
10	Evidentiranje izvajalcev higienizacije pripomočkov	DA		DA		DA					
11	Higienizacija delovnega prostora po končanem postopku	DA		DA		DA		DA		DA	
12	Higienizacija delovnih pripomočkov po končanem postopku	DA		DA		DA		DA		*	
13	Higiensko razkuževanje rok	DA		DA		DA		DA		DA	
14	Higiensko umivanje rok	DA		DA		DA		DA		DA	
15	Izbor varovalne opreme v skladu s higienskimi smernicami	DA		DA		DA					
16	Izvajanje dekolonizacije	DA		DA		DA					
17	Izvajanje diagnostičnih kožnih testov	DA	*								
18	Izvajanje izolacijskih ukrepov	DA		DA		DA		DA		*	
19	Izvajanje postopkov cepljenja	DA	*	DA	*	DA	*				
20	Izvajanje splošnih sanitarno-higienskih pogojev pacientovega okolja	DA		DA		DA		DA		DA	
21	Izvajanje ustreznih tehnik čiščenja v skladu z ekološkimi smernicami	DA		DA		DA		DA		*	
22	Izvajanje ustreznih tehnik razkuževanja v skladu z ekološkimi smernicami	DA		DA		DA		DA		*	
23	Izvajanje ustreznih tehnik ravnanja z opremo in pripomočki	DA		DA		DA		DA		DA	
24	Izvajanje ustreznih tehnik sterilizacije v skladu z ekološkimi smernicami	DA	*	DA	*	DA	*				
25	Kirurško razkuževanje rok	DA		DA		DA					
26	Kirurško umivanje rok	DA		DA		DA					
27	Ločevanje odpadkov v skladu s predpisi in navodili	DA		DA		DA		DA		DA	
28	Načrtovanje procesov za preprečevanje in obvladovanje okužb	DA	*	DA	*						
29	Nadzor nad čistimi in nečistimi potmi predmetov, materialov in ljudi	DA		DA							
30	Nadzor nad deratizacijo	DA		DA							
31	Nadzor nad dezinsekcijo	DA		DA							
32	Nadzor nad izvajanjem izolacijskih ukrepov	DA		DA							
33	Nadzor nad prezračevanjem prostorov	DA		DA		DA					
34	Nadzor nad procesi čiščenja	DA		DA							
35	Nadzor nad procesi razkuževanja	DA		DA							
36	Nadzor nad procesi uničevanja pretečenih krvnih pripravkov	DA	*			DA	*				
37	Nadzor nad procesi sterilizacije	DA		DA							
38	Nadzor osebne higiene zaposlenih v zavodu	DA		DA							
39	Nameščanje zaščitne maske kužnim pacientom	DA		DA		DA					
40	Nameščanje maske	DA		DA		DA		DA		DA	
41	Nameščanje zaščite za obraz	DA		DA		DA		DA		DA	
42	Nameščanje pokrivala	DA		DA		DA		DA		DA	
43	Nameščanje predpasnika									DA	
44	Nameščanje zaščitnih očal	DA		DA		DA		DA		DA	
45	Natikanje kirurških rokavic	DA		DA		DA					
46	Natikanje zaščitnih rokavic	DA		DA		DA		DA		DA	
47	Oblačenje kombinezona	DA		DA		DA		DA			
48	Oblačenje zaščitne halje	DA		DA		DA		DA		*	

8.2	PREPREČEVANJE IN OBVLADOVANJE OKUŽB – aktivnost, intervencija, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
49	Obuvanje	DA		DA		DA		DA		DA	
50	Odstranjevanje kontaminiranih materialov	DA		DA		DA		DA		*	
51	Odvzem vzorcev za mikrobiološke in druge preiskave	DA		DA		DA					
52	Organiziranje cepljenj v skladu s predpisi	DA	*	DA	*						
53	Organiziranje in vzpostavitev izolacijskih ukrepov	DA		DA							
54	Organiziranje prevoza kontaminiranih materialov	DA		DA		DA					
55	Preprečevanje okužb zaposlenih v skladu z oceno tveganja delovnega mesta	DA	*	DA	*						
56	Priprava kriterijev za izbor higienskih pripomočkov in opreme	DA		DA		DA					
57	Priprava pacienta za izvedbo diagnostičnih kožnih testov	DA		DA		DA					
58	Priprava postopkov cepljenja	DA	*	DA	*						
59	Razkuževanje aparatov	DA		DA		DA		DA		*	
60	Razkuževanje kože pacienta pred invazivnim posegom	DA		DA		DA					
61	Razkuževanje medicinskih instrumentov	DA		DA		DA		DA		*	
62	Razkuževanje opreme	DA		DA		DA		DA		DA	
63	Razkuževanje površin v neposrednem pacientovem okolju	DA		DA		DA		DA		DA	
64	Razkuževanje pripomočkov za večkratno uporabo	DA		DA		DA		DA		*	
65	Ravnanje z bolnišničnim perilom skladno z navodili	DA		DA		DA		DA		DA	
66	Sodelovanje pri analizi epidemioloških podatkov	DA		DA							
67	Sodelovanje pri pripravi in izvajanju ukrepov ob povečanju pojava nalezljivih bolezni	DA		DA		DA					
68	Sodelovanje pri pripravi in izvajanju ukrepov ob povečanju pojava bolnišničnih okužb	DA		DA		DA					
69	Sodelovanje pri zbiranju epidemioloških podatkov	DA		DA		DA					
70	Sodelovanje v raziskovalnih timih ob povečanju bolnišničnih okužb	DA		DA							
71	Sodelovanje v raziskovalnih timih za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni	DA		DA							
72	Vodenje evidenc, ki so predpisane z zakoni	DA		DA							
73	Vzpostavitev čistih in nečistih poti predmetov, materialov in ljudi	DA		DA		DA		DA		DA	
74	Vzpostavitev izolacijskih pogojev (prostori, oprema, pripomočki)	DA		DA		DA		DA		DA	
75	Zagotavljanje aseptičnih pogojev pri dodajanju materiala in dolivanju tekočin na sterilno polje	DA		DA		DA					
76	Zagotavljanje minimalnih standardov prezračevanja prostorov	DA		DA		DA		DA		DA	
77	Zagotavljanje pogojev za transport in shranjevanje cepiv (hladna veriga)	DA		DA		DA					
78	Zbiranje podatkov o bolnišničnih okužbah	DA		DA		DA	*				
79	Zbiranje podatkov o nalezljivih boleznih	DA		DA		DA	*				
80	Zdravstvena vzgoja v zvezi s preprečevanjem in obvladovanjem okužb	DA		DA							

8.3	PSIHIČNA IN FIZIČNA PRIPRAVA PACIENTOV – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Psihična in fizična priprava pacientov in krvodajalcev na odvzem krvi za transfuzijo	DA	*								
2	Psihična in fizična priprava pacienta na izotopske preiskave	DA	*			DA	*				
3	Psihična in fizična priprava pacienta na anestezijo	DA	*	DA	*						
4	Psihična in fizična priprava pacienta na bronhoskopijo	DA	*			DA	*				
5	Psihična in fizična priprava pacienta na cistoskopijo	DA	*	DA	*	DA	*				
6	Psihična in fizična priprava pacienta na drenažo	DA	*	DA	*	DA	*				
7	Psihična in fizična priprava pacienta za vstavev intravenozne kanile	DA		DA		DA	*				
8	Psihična in fizična priprava pacienta za vstavev perifernega katetra										
9	Psihična in fizična priprava pacienta za vstavev centralnega venskega katetra										
10	Psihična in fizična priprava pacienta za vstavev spinalnih katetrov										
11	Psihična in fizična priprava pacienta za vstavev regionalnih blokad										
12	Psihična in fizična priprava pacienta za punkcijo kostnega mozga										
13	Psihična in fizična priprava pacienta na elektroencefalografijo (EEG)	DA	*								
14	Psihična in fizična priprava pacienta na endoskopsko retrogradno cholangio pankreatografijo (ERCP)	DA	*								
15	Psihična in fizična priprava pacienta na enteroskopijo	DA	*			DA	*				
16	Psihična in fizična priprava pacienta na ezofagogastroduodenoskopijo	DA	*			DA	*				
17	Psihična in fizična priprava pacienta na ezofagoskopijo	DA	*			DA	*				
18	Psihična in fizična priprava pacienta na hepatalno punkcijo in biopsijo	DA	*			DA	*				
19	Psihična in fizična priprava pacienta na igelno biopsijo pljuč	DA	*								
20	Psihična in fizična priprava pacienta na ileoskopijo	DA	*			DA	*				
21	Psihična in fizična priprava pacienta na internistično torakoskopijo	DA	*								
22	Psihična in fizična priprava pacienta na izventlesno drobljenje kamnov	DA	*			DA	*				
23	Psihična in fizična priprava pacienta na kemoterapijo	DA	*	DA	*	DA	*				
24	Psihična in fizična priprava pacienta na koagulacijo caruncule sečnice	DA	*								
25	Psihična in fizična priprava pacienta na kolonoskopijo	DA	*			DA	*				
26	Psihična in fizična priprava pacienta na računalniško tomografijo (CT)	DA	*	DA	*	DA	*				
27	Psihična in fizična priprava pacienta na lumbalno punkcijo in biopsijo	DA	*	DA	*	DA	*				
28	Psihična in fizična priprava pacienta na mielografijo	DA	*								
29	Psihična in fizična priprava pacienta na odpust	DA	*	DA	*	DA	*				
30	Psihična in fizična priprava pacienta na odvzem histološkega materiala s transverzalno punkcijo prostate	DA	*								
31	Psihična in fizična priprava pacienta na operacijo	DA	*	DA	*	DA	*				
32	Psihična in fizična priprava pacienta na perikardialno punkcijo	DA	*								
33	Psihična in fizična priprava pacienta na perkutano endoskopsko drenažo pseudociste pankreasa (PEDPP)	DA	*								
34	Psihična in fizična priprava pacienta na perkutano endoskopsko gastrostomo (PEG)	DA	*								
35	Psihična in fizična priprava pacienta na perkutano nefroskopijo in odstranitev kamnov	DA	*			DA	*				
36	Psihična in fizična priprava pacienta na polipektomijo	DA	*								
37	Psihična in fizična priprava pacienta na preiskave debelega črevesja	DA	*	DA	*	DA	*				
38	Psihična in fizična priprava pacienta na preiskave ledvic	DA	*	DA	*	DA	*				
39	Psihična in fizična priprava pacienta na preiskave ožilja	DA	*	DA	*	DA	*				
40	Psihična in fizična priprava pacienta na preiskave tankega črevesja	DA	*	DA	*	DA	*				
41	Psihična in fizična priprava pacienta na preiskave z magnetno resonanco (MR)	DA	*	DA	*						
42	Psihična in fizična priprava pacienta na RTG preiskave želodca	DA	*	DA	*	DA	*				
43	Psihična in fizična priprava pacienta na premestitev	DA	*	DA	*	DA	*				
44	Psihična in fizična priprava pacienta na punkcijo in biopsijo ledvic	DA	*	DA	*	DA	*				
45	Psihična in fizična priprava pacienta na biopsijo prebavnega trakta	DA	*	DA	*	DA	*				
46	Psihična in fizična priprava pacienta na radioterapijo	DA	*	DA	*						

8.3	PSIHIČNA IN FIZIČNA PRIPRAVA PACIENTOV – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
47	Psihična in fizična priprava pacienta na rektoskopijo	DA	*	DA	*	DA	*				
48	Psihična in fizična priprava pacienta na radiološke preiskave	DA	*	DA	*	DA	*				
49	Psihična in fizična priprava pacienta na slepo igelno biopsijo parietalne plevre	DA	*								
50	Psihična in fizična priprava pacienta na sprejem	DA	*	DA	*	DA	*				
51	Psihična in fizična priprava pacienta na sternalno punkcijo in biopsijo	DA	*			DA	*				
52	Psihična in fizična priprava pacienta na torakalno punkcijo in biopsijo	DA	*			DA	*				
53	Psihična in fizična priprava pacienta na transuretralno resekcijo prostate (TUR)	DA	*								
54	Psihična in fizična priprava pacienta na ultrazvočne preiskave (UZ)	DA	*	DA	*	DA	*				
55	Psihična in fizična priprava pacienta na urodinamske preiskave	DA	*	DA	*						
56	Psihična in fizična priprava pacienta na uvajanje centralnega venskega katetra	DA	*	DA	*						
57	Psihična in fizična priprava pacienta na uvajanje nasogastrične sonde	DA	*	DA	*	DA	*				

8. 4	DAJANJE IN PRIPRAVA ZDRAVIL – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Dokumentiranje aplikacije zdravil	DA		DA		DA					
2	Dokumentiranje stranskih učinkov zdravil	DA		DA		DA					
3	Dokumentiranje porabe narkotikov	DA		DA		DA	*				
4	Seznanjanje pacienta z možnimi stranskimi učinki zdravil	DA		DA		DA					
5	Menjava brizgalk na infuzijski črpalki	DA		DA		DA	*				
6	Menjava elastomerske črpalke	DA	*	DA	*						
7	Nadzor delovanja elastomerske in drugih črpalk	DA		DA	*						
8	Nadzor delovanja PCA (patient controlled analgesia) črpalk	DA	*	DA	*						
9	Nadzor nad infuzijsko terapijo	DA		DA		DA	*				
10	Nadzor nad infuzijsko terapijo na pacientovem domu	DA		DA							
11	Nadzor nad transfuzijo krvi in krvnih pripravkov	DA	*	DA	*	DA	*				
12	Nadzor pacientov pri jemanju zdravil	DA		DA		DA					
13	Ocenjevanje sposobnosti samooskrbe pacienta v zvezi z rednim in pravilnim jemanjem zdravil	DA		DA		DA	*				
14	Opazovanje pacienta med aplikacijo zdravil	DA		DA		DA					
15	Opazovanje pacienta po aplikaciji zdravil	DA		DA		DA					
16	Opazovanje vbodnih mest	DA		DA		DA					
17	Polnjenje elastomerske črpalke	DA	*	DA	*						
18	Pomoč pacientu pri jemanju zdravil	DA		DA		DA					
19	Poročanje o neželenih dogodkih v zvezi z dajanjem zdravil	DA		DA		DA					
20	Prepoznavanje stranskih učinkov apliciranih zdravil	DA		DA		DA					
21	Preverjanje krvne skupine po telefonu	DA		DA							
22	Priprava analgetskih mešanic	DA									
23	Priprava in dajanje citostatikov	DA	*	DA	*						
24	Priprava in aplikacija izotopov	DA	*								
25	Priprava in dajanje zdravil v bolusu po epiduralnem katetru (EDK)	DA	*	DA	*	DA	*				
26	Priprava in dajanje citostatikov z zaprtimi infuzijskimi sistemi	DA	*	DA	*						
27	Priprava in dajanje krvi in krvnih pripravkov	DA	*	DA	*						
28	Priprava in dajanje zdravil intrakutano	DA		DA		DA					
29	Priprava in dajanje zdravil intramuskularno	DA		DA		DA					
30	Priprava in dajanje zdravil intraosalno	DA	*								
31	Priprava in dajanje zdravil intravenozno	DA		DA		DA	*				
32	Priprava in dajanje zdravil na kožo	DA		DA		DA					
33	Priprava in dajanje zdravil na sluznico	DA		DA		DA					
34	Priprava in dajanje zdravil per os	DA		DA		DA					
35	Priprava in dajanje zdravil po epiduralnem katetru (EDK)	DA	*	DA	*	DA	*				
36	Priprava in dajanje zdravil po sondi	DA		DA		DA	*				
37	Priprava in dajanje zdravil po subduralnem katetru (SAK)	DA	*	DA	*						
38	Priprava in dajanje zdravil rektalno	DA		DA		DA					
39	Priprava in dajanje zdravil s hitrim učinkom	DA		DA		DA	*				
40	Priprava in dajanje zdravil subkutano	DA		DA		DA					
41	Priprava in dajanje zdravil transkutano	DA		DA		DA					
42	Priprava in dajanje zdravil v inhalaciji	DA		DA		DA					
43	Priprava in dajanje zdravil v mehur	DA	*	DA	*	DA	*				
44	Priprava in dajanje zdravil v nos	DA		DA		DA					
45	Priprava in dajanje zdravil v oko	DA		DA		DA					
46	Priprava in dajanje zdravil v stomo	DA		DA		DA					
47	Priprava in dajanje zdravil v trahealni tubus	DA	*	DA	*						
48	Priprava in dajanje zdravil v trahealno kanilo	DA	*	DA	*						

8.4	DAJANJE IN PRIPRAVA ZDRAVIL – aktivnost, intervencija	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
49	Priprava in dajanje zdravil v ušesa	DA		DA		DA					
50	Priprava in dajanje zdravil v vagino	DA		DA		DA					
51	Priprava in nastavljanje intravenske (i.v.) infuzijske raztopine	DA		DA		DA	*				
52	Priprava in nastavljanje subkutane (s.c.) infuzijske raztopine	DA		DA							
53	Priprava in preverjanje črpalk za lajšanje bolečine	DA	*	DA	*						
54	Priprava infuzijskih črpalk in perfuzorjev	DA		DA		DA	*				
55	Priprava parenteralnih infuzijskih raztopin za 24 ur	DA		DA							
56	Priprava subkutane infuzije	DA									
57	Računanje odmerkov zdravil v zdravstvenem timu	DA		DA		DA					
58	Ravnanje z radioaktivnimi viri	DA									
59	Učenje in vključevanje svojcev in za pacienta pomembnih drugih v nadzor nad jemanjem zdravil	DA		DA							
60	Učenje pacienta samoaplikacije zdravil v obliki injekcij	DA		DA							
61	Ukrepanje ob ekstravazaciji citostatikov	DA	*								
62	Ukrepanje ob razlitju citostatikov	DA	*								
63	Ukrepanje ob stranskih učinkih aplikacije zdravil	DA		DA		DA					
64	Upravljanje hitrosti pretoka intravenoznih (i.v.) infuzijskih raztopin	DA		DA		DA	*				
65	Vstavev intravenske kanile subcutano	DA									
66	Zdravstvena vzgoja pacienta v zvezi s pravilnim jemanjem zdravil	DA		DA							

8. 5	DIAGNOSTIČNO TERAPEVTSKI POSEGI – aktivnosti, intervencije, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Aplikacija kontrastnega sredstva v epiduralni kateter	DA	*								
2	Dokumentiranje stopnje bolečine	DA		DA		DA					
3	Določanje orientacijske krvne skupine ABO na ploščici (obposteljni test)	DA	*	DA	*						
4	Imobilizacija poškodovane hrbtenice otroka z uporabo pripomočka	DA	*	DA	*	DA	*				
5	Imobilizacija poškodovane hrbtenice s steznikom za imobilizacijo sedečega poškodovanca	DA	*			DA	*				
6	Imobilizacija poškodovane hrbtenice z vakuumsko blazino	DA	*			DA	*				
7	Imobilizacija poškodovane hrbtenice z zajemalnimi nosili	DA	*			DA	*				
8	Imobilizacija poškodovane okončine – ročna	DA		DA		DA					
9	Imobilizacija poškodovane okončine s trdo opornico (kovinska ali žičnata)	DA		DA		DA					
10	Imobilizacija poškodovane okončine z vakuumskimi opornicami za okončine	DA	*			DA	*				
11	Imobilizacija poškodovane vratne hrbtenice z vratno opornico	DA		DA		DA					
12	Imobilizacija poškodovanega prsta z žično opornico	DA		DA		DA					
13	Imobilizacija vratne hrbtenice – ročna	DA		DA		DA					
14	Izvajanje defibrilacije z avtomatskim defibrilatorjem	DA		DA		DA					
15	Izvajanje dodatnih postopkov oživljanja	DA		DA		DA	*				
16	Izvajanje fototerapije	DA	*	DA	*	DA	*				
17	Izvajanje kemoterapije	DA	*	DA	*	DA	*				
18	Izvajanje obremenitvenega testa s hojo	DA	*								
19	Izvajanje oscilometrije	DA	*								
20	Izvajanje perfuzije kosti	DA	*								
21	Izvajanje perfuzije ran	DA	*								
22	Izvajanje spirometrije	DA	*								
23	Izvajanje urodinamskih preiskav	DA	*	DA	*						
24	Kontrola delovanja vseh vrst črpalk	DA	*	DA	*	DA	*				
25	Kontrola prehodnosti perifernega venskega katetra	DA		DA		DA	*				
26	Kontrola vbodnega mesta centralnega venskega katetra (CVK)	DA		DA		DA	*				
27	Kontrola vbodnega mesta perifernega venskega katetra	DA		DA		DA	*				
28	Kontrola vbodnega oz. izhodnega mesta spinalnih katetrov	DA		DA		DA	*				
29	Menjava infuzijskih sistemov	DA		DA		DA					
30	Menjava infuzijskih steklenic, vrečk, kaset pri črpalkah	DA		DA		DA					
31	Menjava obturatorjev pri intravenozni kanili	DA		DA		DA					
32	Menjava pleurovac-a	DA		DA		DA	*				
33	Menjava filtra pri epiduralnih in spinalnih katetrih	DA	*			DA	*				
34	Merjenje centralnega venskega pritiska (CVP)	DA		DA		DA	*				
35	Merjenje in evidentiranje obsega drugih delov telesa	DA		DA		DA					
36	Merjenje in evidentiranje obsega okončin	DA		DA		DA					
37	Merjenje in evidentiranje obsega prsnega koša	DA		DA		DA					
38	Merjenje in evidentiranje obsega trebuha	DA		DA		DA					
39	Merjenje in evidentiranje pulza	DA		DA		DA		DA		DA	
40	Merjenje in evidentiranje telesne teže	DA		DA		DA		DA		DA	
41	Merjenje in evidentiranje višine	DA		DA		DA		DA		DA	
42	Nadzor nad potekom perfuzije kosti	DA									
43	Nadzor nad potekom perfuzije ran	DA		DA							
44	Nadzor vitalnih funkcij z monitorjem	DA		DA		DA					
45	Namestitev pacienta na ekstenzijo – obližno	DA	*			DA	*				
46	Namestitev pacienta na ekstenzijo – žično	DA	*			DA	*				
47	Namestitev elektrod za izvajanje protibolečinskega TENS-a	DA	*								
48	Ocenjevanje dejavnikov tveganja za nastanek razjede zaradi pritiska	DA		DA		DA					

8. 5	DIAGNOSTIČNO TERAPEVTSKI POSEGI – aktivnosti, intervencije, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
49	Ocenjevanje stopnje bolečine	DA		DA		DA					
50	Odpiranje sterilnih setov	DA		DA		DA					
51	Odstranitev akupunkturnih igel	DA	*	DA	*						
52	Odstranitev arterijskih kanil	DA	*	DA	*						
53	Odstranitev centralnih venskih katetrov	DA	*	DA	*						
54	Odstranitev abdominalnih drenov	DA	*								
55	Odstranitev epiduralnih in drugih katetrov	DA	*	DA	*						
56	Odstranitev infuzijske steklenice in sistema	DA		DA		DA					
57	Odstranitev intravenske kanile	DA		DA		DA	*				
58	Odstranitev intravenske subkutane kanile	DA		DA		DA					
59	Odstranitev perifernih venskih katetrov	DA		DA		DA					
60	Odstranitev sponke pri črevesni stomi	DA	*	DA	*						
61	Odstranitev šivov in sponk	DA		DA		DA	*				
62	Odvzem brisa	DA		DA		DA	*				
63	Odvzem drenažne vsebine	DA		DA		DA	*				
64	Odvzem inducirane sputuma	DA		DA		DA	*				
65	Odvzem izbruhane mase	DA		DA		DA					
66	Odvzem konic katetrov za preiskave	DA		DA							
67	Odvzem krvi iz arterije	DA	*	DA	*						
68	Odvzem krvi iz arterijske kanile	DA		DA		DA	*				
69	Odvzem krvi iz centralnega venskega katetra	DA	*	DA	*	DA	*				
70	Odvzem krvi iz perifernega venskega katetra	DA		DA		DA	*				
71	Odvzem krvi iz pete	DA		DA		DA	*				
72	Odvzem krvi iz uhlja	DA		DA		DA	*				
73	Odvzem krvi iz vene	DA		DA		DA	*				
74	Odvzem krvi iz venske valvule	DA	*								
75	Odvzem krvi iz prsta	DA		DA		DA					
76	Odvzem urina – enkratna katetrizacija	DA	*	DA	*	DA	*				
77	Odvzem urina iz nefrostome	DA	*	DA	*	DA	*				
78	Odvzem urina iz urinskega katetra – brezigelni pristop	DA		DA		DA					
79	Odvzem urina iz urinskega katetra – igelni pristop	DA		DA		DA					
80	Odvzem urina po metodi čistega mokrenja	DA		DA		DA					
81	Odvzem vzorca blata	DA		DA		DA					
82	Odvzem vzorca sputuma	DA		DA		DA					
83	Opazovanje in evidentiranje stanja zavesti	DA		DA		DA					
84	Opazovanje in evidentiranje stanja zenic	DA		DA		DA					
85	Označitev mesta stome	DA	*								
86	Pomoč pri nastavitvi atraumatske igle v vensko valvulo	DA				DA	*				
87	Pomoč pri prevezi epiduralnega katetra	DA		DA		DA					
88	Pomoč pri prevezi subarahnoidalnega katetra	DA		DA		DA					
89	Prebrizgavanje intravenske kanile	DA		DA		DA	*				
90	Prebrizgavanje perifernega venskega katetra	DA		DA		DA	*				
91	Preveza arterijske kanile	DA		DA							
92	Preveza centralnega venskega katetra	DA		DA							
93	Preveza čiste rane	DA		DA		DA					
94	Preveza drena	DA		DA		DA	*				
95	Preveza epiduralnega in drugih katetrov	DA	*	DA	*						
96	Preveza fistule	DA		DA		DA	*				
97	Preveza kronične rane, izbira ustrezne obloge	DA	*	DA	*	DA	*				

8. 5	DIAGNOSTIČNO TERAPEVTSKI POSEGI – aktivnosti, intervencije, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
98	Preveza nečiste rane	DA		DA		DA					
99	Preveza opeklinke rane	DA		DA							
100	Preveza kože z radiodermatitisom	DA	*	DA	*	DA	*				
101	Preveza perifernega žilnega katetra	DA		DA							
102	Preveza popka	DA		DA		DA					
103	Preveza razjede zaradi pritiska	DA		DA		DA					
104	Priključitev pacienta na monitor	DA		DA		DA					
105	Priprava in menjava sistemov za invazivno merjenje tlaka	DA									
106	Priprava in namestitve intravenoznih raztopin na infuzijsko črpalko	DA		DA		DA	*				
107	Priprava pleurovac-a	DA	*	DA	*						
108	Snemanje elektrokardiograma (EKG)	DA		DA		DA	*				
109	Snemanje elektrokardiograma (EKG) z obremenitvijo	DA	*			DA	*				
110	Sodelovanje pri perfuziji kosti	DA	*								
111	Sodelovanje pri odvzemu konic katetrov	DA		DA		DA	*				
112	Sodelovanje pri alkoholni ablaciji koronarnih arterij	DA	*								
113	Sodelovanje pri balonskem širjenju koronarnih arterij (PTCA – perkutana izraz za PTCA je PCI – percutaneous coronary intervention)	transl	umin	alna	koron	arna	angio	plasti	ka;	novej	ši
114	Sodelovanje pri biopsiji miokarda	DA	*								
115	Sodelovanje pri CT preiskavah	DA									
116	Sodelovanje pri dodatnih postopkih oživljanja	DA		DA		DA	*				
117	Sodelovanje pri določanju krvne skupine na ploščici	DA		DA							
118	Sodelovanje pri ekstubaciji	DA		DA		DA					
119	Sodelovanje pri elektro-konverziji	DA	*	DA	*	DA	*				
120	Sodelovanje pri elektrofiziološki preiskavi motenj srčnega ritma	DA	*								
121	Sodelovanje pri hepatalni punkciji in biopsiji	DA	*			DA	*				
122	Sodelovanje pri intrakoronarnem ultrazvoku	DA	*								
123	Sodelovanje pri intubaciji	DA		DA		DA	*				
124	Sodelovanje pri izotopskih preiskavah	DA	*								
125	Sodelovanje pri izpiranju kolena	DA				DA	*				
126	Sodelovanje pri izpiranju ušes	DA		DA		DA	*				
127	Sodelovanje pri izpiranju želodca	DA		DA		DA	*				
128	Sodelovanje pri katetrizaciji srca otroka s prirojeno srčno napako	DA	*	DA	*						
129	Sodelovanje pri kontrastnem slikanju koronarnih arterij (koronografija)	DA	*								
130	Sodelovanje pri lumbalni punkciji in biopsiji	DA		DA		DA	*				
131	Sodelovanje pri merjenju tlakov v »desnem« srcu (desni atrij, desni ventrikel, pulmonalna arterija, zagoditveni tlak v pljučnih arterijah)	DA	*								
132	Sodelovanje pri merjenju tlakov v »levem« srcu (levi ventrikel) in ascendentni aorti	DA	*								
133	Sodelovanje pri preiskavah MR (magnetna resonanca)	DA				DA	*				
134	Sodelovanje pri odklapanju pacienta z respiratorja	DA		DA		DA	*				
135	Sodelovanje pri odvzemu brisov, tekočin, tkiv in organov	DA		DA		DA					
136	Sodelovanje pri PCI (percutaneous coronary intervention) in stentiranju koronarnih arterij	DA	*								
137	Sodelovanje pri perkutani konikotomiji	DA	*			DA	*				
138	Sodelovanje pri perfuziji ran	DA				DA	*				
139	Sodelovanje pri perkutanem zapiranju VSD (ventrikularni septum defekt), ASD (atrijski septum defekt) in PFO (perforirani foramen ovale)	DA	*								
140	Sodelovanje pri pleuralni punkciji	DA				DA	*				
141	Sodelovanje pri preiskavah ožilja	DA									
142	Sodelovanje pri prevezi rane	DA		DA		DA					

8.5	DIAGNOSTIČNO TERAPEVTSKI POSEGI – aktivnosti, intervencije, sodelovanje	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
143	Sodelovanje pri punkciji in biopsiji ledvic	DA				DA	*				
144	Sodelovanje pri punkciji kolena	DA				DA	*				
145	Sodelovanje pri radiofrekvenčni ablaciji motenj srčnega ritma	DA									
146	Sodelovanje pri radioloških preiskavah	DA		DA		DA					
147	Sodelovanje pri sternalni punkciji in biopsiji	DA				DA	*				
148	Sodelovanje pri transportu vitalno ogroženega pacienta	DA		DA		DA					
149	Sodelovanje pri uvajanju centralnega venskega katetra	DA		DA		DA	*				
150	Sodelovanje pri uvajanju tuneliranih spinalnih katetrov	DA		DA							
151	Sodelovanje pri uvajanju intraortnih balonskih črpalk	DA									
152	Sodelovanje pri uvajanju nasogastrične sonde	DA		DA		DA					
153	Sodelovanje pri uvajanju sklepnih katetrov	DA									
154	Sodelovanje pri UZ preiskavah	DA		DA		DA	*				
155	Sodelovanje pri vstavitvi i.v. portov	DA									
156	Sodelovanje pri vstavitvi in menjavi ušesnega traku	DA				DA					
157	Sodelovanje pri vstavitvi trajnega srčnega spodbujevalnika za biventrikularni pacing	DA	*								
158	Sodelovanje pri vstavljanju elektrode za merjenje ICP (intracranialni pritisk)	DA				DA	*				
159	Sodelovanje pri vstavitvi začasne elektrode za srčno spodbujanje (pace maker)	DA	*			DA	*				
160	Uvajanje perifernih venskih katetrov	DA	*								
161	Vstavitev intravenske kanile	DA		DA							
162	Vstavljanje atraumatske igle v vensko valvulo	DA	*								

8.6	AKTIVNOSTI NA SPECIALNIH PODROČJIH – SPLOŠNO	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Instrumentalno merjenje tremorja	DA	*	DA							
2	Instrumentalno merjenje tremorja (akcelemetrija) in drugih motenj gibanja	DA	*								
3	Izvajanje zunajtelesne membranske oksigenacije – ECMO	DA	*								
4	Izvajanje adaptometrije	DA	*								
5	Izvajanje antropometrije	DA	*								
6	Izvajanje avdiometrije	DA	*	DA	*						
7	Izvajanje cikloergometrije	DA	*								
8	Izvajanje niktometrije	DA	*								
9	Izvajanje perimetrije	DA	*								
10	Izvajanje preventivnih cepljenj	DA	*	DA	*	DA	*				
11	Izvajanje temeljnih postopkov oživljanja (TPO)	DA		DA		DA		DA		DA	
12	Izvajanje tuberkulinskega testa	DA	*								
13	Izvajanje vestibulometrije	DA	*								
14	Merjenje kostne gostote	DA	*	DA	*						
15	Nastavljanje zunanjih elektrod pri začasnem srčnem spodbujevalniku	DA	*			DA	*				
16	Nevrofarmakološko testiranje / odvisnost terapije	DA	*								
17	Ocena stanja kronične rane, izbira ustrezne obloge	DA	*	DA	*						
18	Ocena stanja stome	DA	*	DA	*						
19	Odčitavanje in evidentiranje intrakranialnega pritiska	DA				DA					
20	Organiziranje preventivnih cepljenj	DA	*	DA	*						
21	Označitev mesta stome	DA	*	DA	*						
22	Preiskovanje vida s testnimi ploščami (R 7; R 12; R 22)	DA	*								
23	Priprava in preverjanje defibrilatorja	DA	*	DA	*	DA	*				
24	Priprava materiala za izvajanje termodilucijskih meritev (SWG, LIDCO, PICCO ...)	DA	*								
25	Priprava transezofagialnega ultrazvoka	DA	*								
26	Snemanje EEG – elektroencefalografija	DA	*								
27	Snemanje EMG – elektromiografija	DA	*								
28	Snemanje po Doplerju	DA	*								
29	Sodelovanje pri uvajanju termodilucijskih katetrov	DA	*								
30	Sodelovanje pri terapiji z butulin toksinom	DA	*								
31	Sodelovanje pri uvajanju ICP sensorja (senzor za meritve intrakranialnega tlaka)	DA	*								
32	Sodelovanje pri uvajanju PICCO sistema (sistem za meritve termodilucije)	DA	*								
33	Sodelovanje pri uvajanju Swan-Ganzovega katetra	DA	*								
34	Sodelovanje pri uvajanju začasnega srčnega spodbujevalnika	DA	*	DA	*						
35	Sodelovanje pri zdravljenju motenj gibanja	DA									
36	Testiranje avtonomnega živčevja	DA	*								
37	Testiranje z nagibno mizo	DA	*								
38	Umerjanje in nastavitev aparatov za invazivni monitoring	DA	*	DA	*						
39	Vodenje zunajtelesnega krvnega obtoka	DA	*								

8.7	AKTIVNOSTI NA PODROČJU OFTALMOLOGIJE	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Aplikacija kontrasta v veno	DA	*								
2	Aplikacija očesnih kapljic za diagnostične namene	DA	*	DA	*	DA	*				
3	Bris veznice in roženice za mikrobiološke preiskave	DA	*	DA	*						
4	Cover-uncover test	DA	*								
5	Določanje centralne vidne ostrine na bližino in daljavo pri odraslem	DA	*			DA	*				
6	Določanje centralne vidne ostrine na bližino in daljavo pri otroku	DA	*								
7	Določanje diplopije in retinalne korespondence – Filtri Rossi Bagolini	DA	*								
8	Določanje retinalne korespondence na sinoptoforu	DA	*								
9	Določanje stereoskopskega vida (na sinoptoforu, Titmusov stereotest, Zeissov stereotest)	DA	*								
10	Določanje škilnega kota (na sinoptoforu, po Hirschbergu, Krinski test)	DA	*								
11	Določanje točke bližišča – merjenje konvergence (PPK)	DA	*								
12	Fizična in psihična priprava pacientov na pregled in laserski poseg	DA				DA	*				
13	Fuzijske vaje v prostoru s prizmami	DA	*								
14	Izvajanje keratorefraktometrije	DA	*			DA	*				
15	Izvajanje Maddox handframe testa	DA	*								
16	Izvajanje Maddox testa na 5 m	DA	*								
17	Izvajanje Maddox Wing testa	DA	*								
18	Izvajanje Octopus-a	DA	*								
19	Izvajanje očesnih prevez po operativnih postopkih	DA	*								
20	Izvajanje ortoptično pleoptičnih vaj	DA	*								
21	Izvajanje razgibalnih vaj po operaciji	DA	*								
22	Izvajanje Scirmerjevega testa	DA	*								
23	Izvajanje topografije roženice	DA	*								
24	Izvajanje vaj »muscul trener«	DA	*								
25	Izvajanje vaj Cam	DA	*								
26	Izvajanje vaj fuzije in vaj za stereoskopski vid	DA	*								
27	Izvajanje vaj z lokalizatorjem	DA	*								
28	Izvajanje vaj z zvočnim korektorjem	DA	*								
29	Izvajanje vaj za konvergenco	DA	*								
30	Izvajanje vaj za odpravljanje supesije	DA	*								
31	Izvajanje vaj za vzpostavitev NRK na sinoptoforu	DA	*								
32	Izvajanje vaj za vzpostavitev NRK v prostoru	DA									
33	Merjenje fuzije na sinoptoforu, z Berensovim testom	DA	*								
34	Merjenje očesnega pritiska – nekontaktna metoda	DA	*			DA	*				
35	Namestitvev očesne obveze	DA	*	DA	*	DA	*				
36	Namestitvev zaščitnih očal	DA		DA		DA					
37	Nameščanje mrzlih in toplih očesnih obkladkov	DA		DA		DA					
38	Nameščanje vlažne komore	DA	*	DA	*	DA	*				
39	Odstranjevanje, čiščenje in vstavljanje komformerja	DA	*								
40	Odstranjevanje, čiščenje in vstavljanje očesne proteze	DA	*	DA	*	DA	*				
41	Odvzem krvi iz vene in kapalna avtohajma	DA	*								
42	Odvzem materiala za histološke in citološke preiskave, punkcija prekatne vode	DA	*								
43	Prebrizgavanje solzevodov	DA	*								
44	Pregled gibljivosti zrkla	DA									
45	Pregled očal na fokometru	DA	*								
46	Pregled vidne ostrine na daljavo z in brez korekcije	DA	*								
47	Preiskava periferne vida z Goldmanovim perimetrom	DA	*			DA	*				
48	Preiskava periferne vida z računalniško podprtim sistemom	DA	*			DA	*				

8.7	AKTIVNOSTI NA PODROČJU OFTALMOLOGIJE	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
49	Preiskava vida s testnimi ploščami (R 7, R 12, R 22)	DA	*								
50	Priprava pacienta na preiskavo in izvedbo keratorefraktometrije	DA	*			DA	*				
51	Priprava pacienta in določanje barvnega čuta na anomaloskopu	DA	*								
52	Priprava pacienta in izvedba adaptometrije	DA	*								
53	Priprava pacienta in izvedba Amsler testa	DA	*								
54	Priprava pacienta in izvedba Farnsworth 100 hue testa	DA	*								
55	Priprava pacienta in izvedba Farnsworth testa	DA	*								
56	Priprava pacienta in izvedba Haitz testa	DA	*								
57	Priprava pacienta in izvedba Hess testa	DA	*								
58	Priprava pacienta in izvedba Ishihara testa	DA	*								
59	Priprava pacienta in izvedba Lancaster testa	DA	*								
60	Priprava pacienta in izvedba nevrofizioloških preiskav očesa	DA	*								
61	Priprava pacienta in izvedba niktometrije	DA	*								
62	Priprava pacienta in izvedba Rothovega testa	DA	*								
63	Priprava pacienta in merjenje očesnega pritiska po Schiozu	DA	*								
64	Priprava pacienta in pomoč pri fluoresceinski angiografiji	DA	*								
65	Priprava pacienta in pregled določanja fiksacije	DA	*								
66	Priprava pacienta in računalniško določanje barvnega čuta	DA	*								
67	Priprava pacienta in sodelovanje pri fotodinamični terapiji	DA	*								
68	Priprava pacienta in sodelovanje pri spekularnem mikroskopiranju	DA	*								
69	Priprava pacienta in sodelovanje pri ultrazvočni preiskavi očesa	DA	*			DA	*				
70	Priprava pacienta na fotografiranje sprednjih očesnih delov in očesnega ozadja	DA	*			DA	*				
71	Priprava pacienta na pregled in določanje retinalne korespondence v prostoru (Herrington test po Cupersu, provocirane diplopije z rdečim steklom, Bagolinijev test)	DA	*	e	slike,	Wotr	hov	test,	maku	lo	maku
72	Priprava pacienta na pregled očesnega ozadja in določanje refrakcije	DA	*			DA	*				
73	Priprava pacienta na preiskavo in izvedba merjenja aksialne dolžine zrkla z izračunom IOL	DA	*	*							
74	Psihofizična priprava pacienta za tonometriranje in pregled na špranjski svetilki (biomikroskopu)	DA	*			DA	*				
75	Sodelovanje pri aplikaciji očesne injekcije	DA	*								
76	Sodelovanje pri laserskem posegu	DA	*			DA	*				
77	Sodelovanje pri manjših aseptičnih posegih v diagnostično terapevtske namene v oftalmologiji	DA	*								
78	Testiranje možnega dvojnega vida pred operativnim posegom	DA	*								
79	Testiranje s Fresnelovimi prizmami	DA	*								
80	Testiranje s prizmami po Cüppersu	DA	*								
81	Učenje slepih in slabovidnih v zvezi z uporabo optičnih in elektronskih pripomočkov	DA	*								
82	Učenje vstavljanja, čiščenja, odstranjevanja in shranjevanja kontaktnih leč pri odraslih in otrocih	DA	*								
83	Vodenje slepega in slabovidnega pacienta	DA	*			DA	*				

8.8	AKTIVNOSTI NA PODROČJU OPERATIVNE DEJAVNOSTI	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Dodajanje materialov in tekočin na sterilno polje	DA		DA		DA					
2	Evidentiranje postopkov operacijske zdravstvene nege in diagnostično-terapevtskih posegov	DA		DA							
3	Instrumentiranje pri operaciji	DA	*	DA	*						
4	Izpolnjevanje spremne dokumentacije odvzetih materialov	DA		DA							
5	Izvajanje substerilizacije	DA		DA		DA					
6	Kontrola in štetje instrumentov in materiala	DA		DA							
7	Nadzor nad pripravo operacijskega okolja – operacijske sobe	DA		DA							
8	Nadzor vstopa v operacijske prostore	DA		DA							
9	Namestitev pacienta v ustrezno lego, podlaganje ogroženih delov telesa	DA		DA							
10	Nameščanje nevtralne elektrode za elektro-kirurški nož	DA		DA							
11	Naročanje in sprejem različnih aparatov, kirurških instrumentov, obvezilnega in drugega potrošnega materiala	DA		DA							
12	Nastavitev dokumentacije operacijske zdravstvene nege	DA		DA							
13	Odpiranje sterilnih setov, sterilno prekrivanje opreme, razporejanje kirurških instrumentov in pripomočkov na sterilnem polju	DA		DA							
14	Odvzem in sodelovanje pri odvzemu materialov za preiskave – brisa, tekočine, tkiva, organa	DA		DA							
15	Oskrba drenov in drenaž po operativnem posegu	DA		DA							
16	Oskrba operativne rane	DA		DA							
17	Pakiranje in označevanje odvzetih materialov	DA		DA							
18	Predoperativni obisk pacienta	DA		DA							
19	Prelaganje pacienta na operacijsko mizo	DA		DA		DA					
20	Prelaganje pacienta z operacijske mize	DA		DA		DA					
21	Preverjanje indikatorjev sterilnosti materiala	DA		DA							
22	Priključitev in spreminjanje nastavitev na opremi in aparaturah ter ravnanje z njimi	DA		DA							
23	Priprava aparatov, kontrola delovanja	DA		DA							
24	Priprava operacijske mize	DA		DA							
25	Priprava porodne postelje za operativni poseg	DA		DA							
26	Priprava sterilnega polja	DA		DA							
27	Priprava sterilnih setov s kirurškimi instrumenti, perilom, obvezilnim in šivalnim materialom ter ostalim medicinsko potrošnim materialom	DA		DA							
28	Priprava za transport odvzetih materialov	DA		DA							
29	Razkuževanje kože pacienta na področju operativnega polja	DA		DA							
30	Razporejanje kirurških instrumentov in pripomočkov na sterilnem polju	DA		DA							
31	Sodelovanje pri malem operativnem posegu	DA		DA							
32	Sodelovanje pri načrtovanju operativnega programa	DA		DA							
33	Sodelovanje pri velikem operativnem posegu	DA		DA							
34	Sodelovanje v operativni ekipi	DA		DA							
35	Sprejem pacienta v operacijsko sobo	DA		DA							
36	Sterilno oblačenje kirurške ekipe	DA		DA							
37	Sterilno prekrivanje pacienta	DA		DA							
38	Tehtanje izgube krvi, tekočin, porabljenega plina	DA		DA							
39	Uporaba filter oblačila	DA		DA		DA		DA		DA	
40	Uporaba kirurške kape	DA		DA		DA		DA			
41	Vzdrževanje in priprava kirurških instrumentov in naprav	DA		DA							
42	Zagotavljanje mikroklima v operacijskem okolju	DA		DA							

8. 9	AKTIVNOSTI NA PODROČJU ENDOSKOPSKE DEJAVNOSTI	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Evidentiranje diagnostično-terapevtskih posegov in postopkov zdravstvene nege v endoskopiji	DA		DA		DA	*				
2	Izpolnjevanje spremne dokumentacije odvzetih materialov	DA		DA		DA	*				
3	Instrumentiranje pri endoskopiji	DA	*	DA	*	DA	*				
4	Merjenje in dokumentiranje deficita distenzijskega sredstva	DA		DA							
5	Namestitev pacienta v ustrezno lego na endoskopski mizi	DA		DA		DA	*				
6	Nameščanje nevtralne elektrode	DA		DA		DA	*				
7	Naročanje in sprejem aparatur za endoskopijo, endoskopskih pripomočkov in drugega materiala	DA		DA							
8	Priprava prostora za endoskopijo	DA		DA		DA	*				
9	Priprava dokumentacije zdravstvene nege pacienta v endoskopiji	DA		DA							
10	Priprava aparatur in kontrola njihovega delovanja	DA		DA		DA	*				
11	Priključitev in spreminjanje nastavitve na opremi in aparaturah ter ravnanje z njimi	DA		DA		DA	*				
12	Prelaganje pacienta na mizo za endoskopijo	DA		DA		DA	*				
13	Pomoč pri nameščanju pacienta na mizo za endoskopijo	DA		DA		DA	*				
14	Sodelovanje pri fleksibilni in rigidni diagnostično-terapevtski endoskopiji	DA		DA		DA	*				
15	Sodelovanje pri bronhoskopiji	DA				DA	*				
16	Sodelovanje pri bronhoskopiji z rigidnim endoskopom z biopsijo	DA									
17	Sodelovanje pri bronhoskopiji z rigidnim endoskopom z dilatacijo bronhusa	DA									
18	Sodelovanje pri bronhoskopiji z rigidnim endoskopom z odstranitvijo tujka	DA									
19	Sodelovanje pri bronhoaspiraciji	DA									
20	Sodelovanje pri zaprtju trahealne fistule	DA									
21	Sodelovanje pri zaprtju druge trahealne fistule	DA									
22	Sodelovanje pri zaprtju traheozofagialne fistule	DA									
23	Sodelovanje pri slepi igelni biopsiji perietalne plevre	DA									
24	Sodelovanje pri igelni biopsiji pljuč	DA									
25	Sodelovanje pri plevrodezi	DA	*								
26	Sodelovanje pri internistični in kirurški plevrodezi	DA	*								
27	Sodelovanje pri internistični torakoskopiji	DA	*								
28	Sodelovanje pri ezofagoskopiji	DA	*								
29	Sodelovanje pri rigidni ezofagoskopiji	DA	*								
30	Sodelovanje pri ezofagogastroduodenoskopiji	DA	*			DA	*				
31	Sodelovanje pri enteroskopiji	DA	*			DA	*				
32	Sodelovanje pri kolonoskopiji	DA	*			DA	*				
33	Sodelovanje pri ileoskopiji	DA	*			DA	*				
34	Sodelovanje pri rektoskopiji	DA	*			DA	*				
35	Sodelovanje pri polipektomiji	DA	*			DA	*				
36	Sodelovanje pri punkciji prebavnega trakta	DA	*			DA	*				
37	Sodelovanje pri biopsiji prebavnega trakta	DA	*			DA	*				
38	Sodelovanje pri odstranitvi tujkov iz prebavnega trakta	DA	*								
39	Sodelovanje pri zaustavljanju krvavitev iz zgornjih prebavil	DA	*								
40	Sodelovanje pri zaustavljanju krvavitev iz spodnjih prebavil	DA	*								
41	Sodelovanje pri endoskopski vstavitvi endoprotez	DA	*								
42	Sodelovanje pri endoskopski odstranitvi endoprotez	DA	*								
43	Sodelovanje pri endoskopskih dilatacijah	DA	*								
44	Sodelovanje pri balonski dilataciji z uporabo interventnih slikovnih tehnik	DA	*								
45	Sodelovanje pri retrogradni cholangio pankreatografiji (ERCP)	DA	*			DA	*				
46	Sodelovanje pri perkutani endoskopski gastrotomi (PEG)	DA	*			DA	*				
47	Sodelovanje pri perkutani endoskopski drenaži psevdociste pankreasa (PEDPP),	DA				DA	*				

8.9	AKTIVNOSTI NA PODROČJU ENDOSKOPSKE DEJAVNOSTI	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
48	Sodelovanje pri endoskopiji nosu in obnosnih votlin	DA									
49	Sodelovanje pri endoskopski drenaži psevdociste pankreasa	DA				DA	*				
50	Sodelovanje pri cistoskopiji	DA				DA	*				
51	Sodelovanje pri cistoskopiji s fleksibilnim endoskopom	DA				DA	*				
52	Sodelovanje pri transuretralni resekciji prostate (TUR)	DA				DA	*				
53	Sodelovanje pri transuretralni resekciji tumorja ali papiloma sečnega mehurja	DA				DA	*				
54	Sodelovanje pri endoskopskem izpiranju koagulov iz mehurja	DA									
55	Sodelovanje pri endoskopski vstavitvi ureternih stentov in katetrov	DA									
56	Sodelovanje pri konikotomiji	DA									
57	Sodelovanje pri koagulaciji caruncule sečnice	DA									
58	Sodelovanje pri endoskopski dilataciji sečnice	DA									
59	Sodelovanje pri endoskopskem drobljenju in/ali odstranjevanju kamnov	DA									
60	Sodelovanje pri endoskopskem drobljenju in/ali odstranitvi kamna iz sečnega mehurja	DA									
61	Sodelovanje pri perkutani nefroskopiji in odstranitvi kamnov	DA									
62	Sodelovanje pri odvzemu histološkega materiala s transverzalno punkcijo prostate	DA									
63	Sodelovanje pri uretrotomiji	DA									
64	Sodelovanje pri urodinamskih preiskavah	DA									
65	Sodelovanje pri histeroskopiji	DA		DA							
66	Sodelovanje pri sestavi endoskopskega programa	DA		DA							
67	Uporaba zaščitne obleke	DA		DA		DA	*				
68	Vzdrževanje, čiščenje in priprava endoskopov, endoskopske opreme in endoskopskih pripomočkov za dezinfekcijo in sterilizacijo	DA		DA		DA	*				
69	Zdravstvena vzgoja v ambulantah za endoskopijo	DA		DA							

8.10	AKTIVNOSTI NA PODROČJU ANESTEZIOLOGIJE	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Analiziranje krvnih vzorcev	DA	*	DA	*						
2	Aplikacija anestetičnih mazil na vbodna mesta	DA		DA		DA					
3	Dokumentiranje dihalnih parametrov	DA									
4	Dokumentiranje življenjskih funkcij	DA		DA							
5	Izvajanje perfuzije prek urinskega katetra	DA	*								
6	Merjenje dihalnih parametrov	DA		DA							
7	Merjenje življenjskih funkcij	DA		DA		DA	*				
8	Nadzor dihalnih parametrov	DA		DA							
9	Nadzor nad intraoperativno izgubo krvi	DA		DA							
10	Nadzor življenjskih funkcij	DA		DA		DA	*				
11	Namestitev in premestitev pacienta na in z operacijske mize	DA		DA		DA	*	DA		*	
12	Nameščanje aparatov za merjenje življenjskih funkcij	DA		DA		DA	*				
13	Odčitavanje dihalnih parametrov	DA		DA							
14	Odčitavanje življenjskih funkcij	DA		DA							
15	Opazovanje in ocenjevanje stanja zavesti	DA		DA		DA	*				
16	Predoperativni obisk pacienta na bolnišničnem oddelku	DA									
17	Predaja pacienta v prebuevalnico ali EIT	DA		DA							
18	Preprečevanje razjede zaradi pritiska, podhladitve in poškodb živcev	DA		DA		DA	*	DA		*	
19	Preverjanje delovanja anestezijskega aparata	DA	*								
20	Preverjanje identitete pacienta in priprava na anestezijo	DA		DA							
21	Priprava analgetičnih mešanic	DA	*								
22	Priprava anestezijskega aparata	DA	*								
23	Priprava aparata za zbiranje krvi	DA	*								
24	Priprava aparatov za hitro dovajanje tekočin	DA	*								
25	Priprava aparatov za specialne meritve	DA	*								
26	Priprava grelcev tekočin	DA	*								
27	Priprava in preverjanje defibrilatorja	DA	*			DA	*				
28	Priprava in programiranje črpalk za lajšanje bolečin	DA	*								
29	Priprava infuzijskih črpalk in perfuzorjev	DA	*								
30	Priprava transezofagealnega ultrazvoka	DA	*								
31	Sodelovanje pri dajanju regionalne anestezije	DA	*								
32	Sodelovanje pri izvajanju različnih blokad živcev	DA				DA	*				
33	Sodelovanje pri preoperativni hemodiluciji	DA	*								
34	Sodelovanje pri vstavljanju epiduralnega katetra	DA	*								
35	Sprejem bolnika v operativni blok	DA									
36	Zaščita pacienta pred električnimi opeklinami	DA	*								
37	Zaščita pacientovih oči	DA	*								

8. 11	AKTIVNOSTI NA PODROČJU TRANSFUZIJSKE MEDICINE	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Dokumentiranje postopkov sprejema, izbora in odvzema krvi krvodajalcem in pacientom	DA	*	DA	*	DA	*				
2	Dokumentiranje postopkov priprave, shranjevanja in izdaje krvi in krvnih pripravkov	DA	*			DA	*				
3	Izdaja krvi in krvnih pripravkov	DA	*			DA	*				
4	Izvajanje transfuzijskih laboratorijskih preiskav za krvodajalce, paciente in nosečnice	DA	*			DA	*				
5	Izvajanje posebnih odvzemov krvi (afereza, avtotransfuzija, terapevtski odvzem)	DA	*								
6	Obsevanje krvnih komponent	DA	*								
7	Odvzem krvi za transfuzijo (venepunkcija)	DA									
8	Odvzem vzorcev krvi za transfuzijske laboratorijske preiskave	DA	*	DA	*	DA	*				
9	Odvzem, zamrzovanje in transfuzija krvotvornih matičnih celic	DA	*	DA	*						
10	Predelava odvzete krvi v krvne komponente	DA	*			DA	*				
11	Priprava in nadzor transporta krvi in krvnih pripravkov	DA	*			DA	*				
12	Priprava plazme za frakcionazo	DA	*			DA	*				
13	Priprava, uporaba in vzdrževanje aparatov, opreme in pripomočkov za odvzem, predelavo in shranjevanje krvi in krvnih pripravkov										
14	Shranjevanje krvi in krvnih pripravkov	DA	*			DA	*				
15	Sodelovanje pri izboru krvodajalcev za odvzem krvi	DA	*			DA	*				
16	Sodelovanje pri odvzemu, pripravi in izdaji krvnih pripravkov za transplantacijo organov in tkiv	DA	*			DA	*				
17	Sodelovanje pri upravljanju sistema kakovosti	DA	*			DA	*				
18	Virusna inaktivacija krvnih komponent	DA	*			DA	*				
19	Zdravstvena vzgoja krvodajalcev in pacientov za odvzem krvi za transfuzijo	DA	*			DA	*				

8.12	AKTIVNOSTI NA PODROČJU BABIŠKE NEGE	DMS *	DB *	TZN *	B
PREDNOSEČNOSTNO OBDOBJE:					
1	Vzame popolno anamnezo.		DA		
2	Izvede pregled ženske.		DA		
3	Izvede in interpretira osnovne laboratorijske preiskave, kot so hematokrit, analiza urina in mikroskopski izvidi.		DA		
4	Primerno izvaja zdravstveno vzgojo in svetuje.		DA		
5	Zagotavlja kulturno sprejemljive metode načrtovanja družine.		DA		
6	Zabeleži ugotovitve in postopke, ki jih je izvedla, ter potrebe po nadaljnjih aktivnostih.		DA		
7	Uporablja mikroskop.		DA		
8	Predpisuje kontracepcijska sredstva.		DA		
NOSEČNOST:					
9	Vzame začetno ali nadaljevalno anamnezo pri vsakem obisku nosečnice.		DA		
10	Izvede telesni pregled nosečnice in ji ugotovitve pojasni.		DA		
11	Izmeri vitalne funkcije.		DA		
12	Oceni materino prehranjenost glede na višino nosečnosti.		DA		
13	Opravi celotno vnanjo porodniško preiskavo, vključno z meritvijo višine fundusa.		DA		
14	Oceni rast in razvoj ploda		DA		
15	Posluša plodove srčne utripe in spremlja njegovo gibanje.		DA		
16	Oceni medenico v povezavi z velikostjo maternice in oceni primernost kostne strukture.		DA		
17	Izračuna predviden datum poroda (PDP).		DA		
18	Pouči žensko in njene bližnje o morebitnih nevarnostih in o tem, kdaj je potreben pregled.		DA		
19	Predstavi in uči različne tehnike sproščanja za lajšanje težav v nosečnosti.		DA		
20	Pripravlja bodoče starše na porod in odgovorno starševstvo.		DA		
21	Prepozna odstopanja od normalnega poteka nosečnosti in takoj ukrepa v naslednjih primerih: 1. slabi in/ali neprimerni prehranjenosti nosečnice, 2. neprimerni rasti plodu, 3. povišanem krvnem tlaku, proteinuriji, pojavu večjih edemov, hudih glavobolih in motnjah vida, hudih epigastričnih bolečinah, povezanih z visokim krvnim tlakom, 4. krvavitvi iz nožnice, 5. mnogoplodni nosečnosti, nepravilni legi plodu, 6. smrti plodu v maternici, 7. prezgodnjem razpoku plodovih ovojev.		DA		
22	Samostojno nemudoma izvede prvo pomoč, kadar je potrebna.		DA		
23	Zabeleži ugotovitve in postopke, ki jih je izvedla, ter potrebe po nadaljnjih aktivnostih.		DA		
24	Svetuje ženskam o zdravem načinu življenja: med drugim o prehrani, vadbi, varnosti, prenehanju kajenja.		DA		
25	Izmeri in oceni medenico.		DA		
26	Nadzoruje plodov srčni utrip z elektrokardiotokografijo in drugimi metodami.		DA		
27	Spremlja celotno nosečnost, ugotavlja odstopanja od normale in takoj ukrepa v naslednjih primerih: 1. majhen plod za gestacijsko starost, velik plod za gestacijsko starost, 2. sum na polihidramnijo, diabetes ali anomalije ploda, 3. nenormalni rezultati laboratorijskih preiskav, 4. okužbe, kot so spolno prenosljive bolezni, vaginoze, vnetje urinarnega sistema, respiratorna vnetja, 5. ocena plodu v nosečnosti, ki traja prek predvidenega termina poroda.		DA		
28	Zdravi in/ali sodeluje z drugimi strokovnjaki v primerih zgoraj naštetih odstopanj		DA		
29	Izvede zunanji obrat.		DA		
POROD:					
30	Vzame celotno anamnezo in oceni vitalne znake pred porodom.		DA		
31	Naredi telesni pregled.		DA		
32	Izvede vnanjo porodniško preiskavo.		DA		

8.12	AKTIVNOSTI NA PODROČJU BABIŠKE NEGE	DMS *	DB *	TZN *	B
34	Oceni moč pogostnost in trajanje popadkov.		DA		
35	Izvede vaginalni pregled, s katerim ugotovi odprtost materničnega ustja, višino vodilnega plodovega dela in stanje plodovih ovojev.		DA		
36	Spremlja potek poroda z uporabo partograma.		DA		
37	Nudi psihično oporo ženski in družini.		DA		
38	Nudi primerno hidracijo, hrano in skrbi za ugodje porodnice in njenih spremljevalcev.		DA		
39	Skrbi, da ima porodnica tekom poroda prazen sečni mehur.		DA		
40	Pravočasno in/ali pravilno ugotovi odstopanja od normalnega poteka poroda in izvede potrebne posege ali napotitve.		DA		
41	Izvede potrebne prejeme pri glavični vstavi in varuje presredek.		DA		
42	Odstrani popkovino, ki se je ovila okoli telesa.		DA		
43	Naredi epiziotomijo, če je potrebno.		DA		
44	Šiva epiziotomijsko rano.		DA		
45	Nudi psihično oporo v tretji porodni dobi.		DA		
46	Aktivno vodi tretjo porodno dobo.		DA		
47	Izvaja potrebne ukrepe, da prepreči prolaps maternice.		DA		
48	Pregleda posteljico, plodove ovoje in popkovne žile.		DA		
49	Oceni izgubo krvi med porodom.		DA		
50	Pregleda presredek, nožnico in maternični vrat zaradi morebitnih raztrganin ali laceracij.		DA		
51	Šiva raztrganine presredka.		DA		
52	Ukrepa v primeru poporodne krvavitve.		DA		
53	Porodi novorojenčka in zagotovi varno okolje zanj in za njegovo mater ter poskrbi, da navežeta stike.		DA		
54	Poskrbi za prvo dojenje, takoj ko je to mogoče.		DA		
55	Pregleda novorojenčka.		DA		
56	Zabeleži ugotovitve in postopke, ki jih je izvedla, ter potrebe po nadaljnjih aktivnostih.		DA		
57	Izvede potrebne prijeme pri obrazni ali medenični vstavi.		DA		
58	Vbrizga lokalni anestetik, če je to potrebno.		DA		
59	Zna ravhati v primeru nepravilne vstave plodu, zastoja ramen, plodovi dihalni stiski.		DA		
60	Ugotovi in ukrepa v primeru izpada popkovnice.		DA		
61	Izvede ročno odstranitev posteljice.		DA		
62	Ugotovi in zašije raztrganine materničnega vratu.		DA		
63	Izvede bimanualno kompresijo maternice ob večji krvavitvi.		DA		
64	Aplicira intravenozno kaniilo, vzame kri, preveri hematokrit in hemoglobin.		DA		
65	Aplicira farmakološka sredstva za lajšanje bolečin.		DA		
66	Pravilno in utemeljeno aplicira oksitocin za sproženje ali pospeševanje poroda ter za nadzor poporodne krvavitve.		DA		
67	V primeru potrebe po nujni medicinski pomoči poskrbi za nadaljnjo obravnavo in pravočasno premostitev.		DA		
POPORODNO OBDOBJE MATI:					
68	Vzame anamnezo, vključno z vsemi podatki o nosečnosti, porodu in obdobju po porodu.		DA		
69	Opravi tudi pregled, s katerim ugotovi telesno stanje ženske – oceni organske sisteme (srce, ožilje, pljuča ...) in ugotovitve razloži materi.		DA		
70	Opravi tudi pregled, s katerim ugotovi telesno stanje otroka – oceni organske sisteme (srce, ožilje, pljuča ...) in ugotovitve razloži materi.		DA		
71	Oceni stanje maternice, epiziotomije, raztrganin, pregleda stanje prsi in obrsnih žlez.		DA		
72	Promovira in podpira dojenje ter ženski pri dojenju pomaga.		DA		
73	Mater poučuje o počitku in o tem, kako naj se neguje in hrani.		DA		
74	Mater poučuje o celotni negi otroka, še posebej o negi popka.		DA		
75	Hitro prepozna odstopanja od normale: krvavitev, čišča ...		DA		
76	Zabeleži ugotovitve in postopke, ki jih je izvedla, ter potrebe po nadaljnjih storitvah.		DA		

8.12	AKTIVNOSTI NA PODROČJU BABIŠKE NEGE	DMS	*	DB	*	TZN	*	B	
77	Ženski svetuje o načrtovanju ali preprečevanju naslednjih nosečnosti.			DA					
78	Svetuje in nudi oporo ženski po prekinitvi nosečnosti.			DA					
79	Pravilno ukrepa v primeru nastanka hematoma.			DA					
80	Če je potrebno, aplicira ustrezno antibiotično zdravljenje.			DA					
81	V primeru zapletov žensko napoti k specialistu.			DA					
POPORODNO OBDOBJE OTROK:									
82	Poskrbi za prehodne dihalne poti.			DA					
83	Poskrbi, da otrok vzdržuje toploto in prepreči pregrevanje ali podhlajanje.			DA					
84	Oceni otroka po Apgarjevi lestvici.					DA			
85	Izvede pregled otroka; išče stanja, ki niso združljiva z življenjem.			DA					
86	Izvede preiskave in postopke v primeru nujne medicinske pomoči.			DA					
87	Otroka napoti k ustreznim specialistom, če je to potrebno.			DA					
88	Zabeleži ugotovitve in postopke, ki jih je izvedla, ter potrebe po nadaljnjih storitvah.			DA					
89	Predstavi staršem oblike socialnega varstva, ki so družini dostopne.			DA					
90	Pomaga staršem pri žalovanju v primeru malformacij, hude bolezni ali smrti otroka.			DA					
91	Pomaga staršem pri morebitnem transportu otroka.			DA					

8.13	AKTIVNOSTI NA PODROČJU STERILIZACIJE	DMS	**	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Biološki nadzor učinkovitosti čiščenja	DA		DA		DA					
2	Čiščenje z ultrazvokom	DA		DA		DA		DA		*	
3	Dokumentiranje čiščenja in vzdrževanja endoskopov	DA		DA		DA					
4	Dokumentiranje čiščenja, termične in kemične dezinfekcije	DA		DA		DA					
5	Dokumentiranje postopkov sterilizacije	DA		DA		DA					
6	Dokumentiranje poškodb instrumentov	DA		DA		DA					
7	Dokumentiranje sprejema in izdaje materiala	DA		DA		DA					
8	Dokumentiranje tehničnih nadzorov in vzdrževanja aparatov	DA		DA		DA					
9	Izbira in priprava ovojnine za pakiranje	DA		DA		DA					
10	Izbira programa sterilizacije glede na material	DA		DA		DA					
11	Izvajanje sterilizacije s formaldehidom	DA		DA		DA					
12	Izvajanje sterilizacije s paro (121 °C, 134 °C)	DA		DA		DA					
13	Izvajanje sterilizacije s plazmo – H2O2	DA		DA		DA					
14	Izvajanje sterilizacije z etilen oksidom (EO)	DA		DA		DA					
15	Kemični nadzor učinkovitosti čiščenja	DA		DA		DA					
16	Kontrola naloženih mrežastih tas	DA		DA		DA					
17	Kontrola stanja poslanih instrumentov	DA		DA		DA					
18	Nadzor delovanja aparature med potekom postopka sterilizacije	DA		DA		DA					
19	Nadzor delovanja aparature med potekom pranja	DA		DA		DA					
20	Nadzor kakovosti postopkov sterilizacije	DA		DA							
21	Nadzor nad zalogami in datumi uporabnosti sterilnega materiala	DA		DA		DA					
22	Nameščanje instrumentov v mrežaste košare	DA		DA		DA					
23	Nameščanje instrumentov v sušilni stroj	DA		DA		DA					
24	Nega instrumentov z namenskimi oljnimi pršilci	DA		DA		DA					
25	Pakiranje na način paketnega zavijanja	DA		DA		DA					
26	Pakiranje na več slojev ovojnine	DA		DA		DA					
27	Pakiranje setov	DA		DA		DA					
28	Pakiranje v kontejner	DA		DA		DA					
29	Pakiranje v pisemski omot	DA		DA		DA					
30	Pakiranje z varjenjem	DA		DA		DA					
31	Polnjenje komore aparature za pranje instrumentov, pripomočkov	DA		DA		DA					
32	Polnjenje komore sterilizatorja	DA		DA		DA					
33	Polnjenje komore z instrumenti s posebnimi zahtevami	DA		DA		DA					
34	Praznjenje komore po končanem sterilizacijskem postopku	DA		DA		DA					
35	Pregled instrumentov po pranju	DA		DA		DA					
36	Prevoz materiala znotraj in zunaj sterilizacije	DA		DA		DA		DA		*	
37	Priprava aparature za sterilizacijo pred začetkom dela	DA		DA		DA					
38	Razvrščanje materiala glede na vrsto	DA		DA		DA					
39	Ročno prebrizgavanje votlih instrumentov	DA		DA		DA					
40	Sodelovanje pri mikrobiološkem testiranju stroja za pranje in razkuževanje instrumentov in drugega materiala	DA		DA		DA					
41	Sodelovanje z inšpekcijskimi službami	DA		DA							
42	Sprejem instrumentov s posebnimi zahtevami	DA		DA		DA					
43	Sprejem uporabljenega – kontaminiranega materiala	DA		DA		DA					
44	Sušenje instrumentov in pripomočkov s prepilovanjem	DA				DA					
45	Vodenje evidence in načrtovanje testiranja za parne sterilizatorje	DA		DA		DA					

8.14	AKTIVNOSTI NA PODROČJU ONKOLOŠKE DEJAVNOSTI	DMS	**	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Aplikacija J 131 MIB6 i.v.	DA									
2	Nadzor pri perfuziji mehurja med implantacijo	DA				DA	*				
3	Nega kože in sluznic pri zdravljenju z »brahiradioterapijo«	DA	*			DA	*				
4	Odstranitev aplikatorjev po končani aplikaciji	DA									
5	Odstranitev zaprtih virov sevanja	DA				DA	*				
6	Opazovanje pacienta po aplikaciji J 131	DA				DA					
7	Opazovanje pacienta z vstavljenim zaprtim virom sevanja	DA				DA					
8	Psihična in fizična priprava pacienta na aplikacijo BRT	DA				DA					
9	Psihična in fizična priprava pacienta na implantacijo	DA				DA					
10	Psihična in fizična priprava pacienta na terapijo z radioaktivnim J 131 per os	DA				DA					
11	Psihična in fizična priprava pacienta na terapijo z radioaktivnim J 131 MIB6 i.v.	DA				DA					
12	Sodelovanje pri obsevanju s stroncijem	DA									
13	Sodelovanje pri odstranitvi implantata	DA				DA					
14	Sodelovanje pri perfuziji mehurja	DA				DA					
15	Sodelovanje pri priklopu na aparate oziroma ročna aplikacija zaprtih virov sevanja	DA		DA		DA	*				
16	Sodelovanje pri vstavitvi aplikatorjev	DA									
17	Sodelovanje pri vstavitvi implantacijskih cevk	DA									
18	Sodelovanje pri vstavitvi implantacijskih igel	DA									
19	Sodelovanje pri vstavitvi markirnih zrc pod UZ in Rtg kontrolo	DA				DA		DA			
20	Sodelovanje pri vstavitvi stalnega katetra trojčka za perfuzijo mehurja	DA				DA	*				
21	Učenje pacienta o zdravem življenjskem slogu	DA		DA							
22	Učenje pacienta pri obvladovanju zapletov zdravljenja	DA		DA							
23	Ukrepanje ob incidentu z zaprtimi viri ionizirajočega sevanja	DA		DA		DA					
24	Ukrepanje ob kontaminaciji z odprtimi viri ionizirajočega sevanja	DA		DA		DA					

8.15	AKTIVNOSTI NA PODROČJU HEMODIALIZE (HD)	DMS	**	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Apliciranje infuzije ter transfuzije med HD	DA	*			DA	*				
2	Apliciranje i.v. terapije med HD	DA	*			DA	*				
3	Beleženje poteka HD, meritve, informacije, poročanje	DA	*			DA	*				
4	Izbiranje mesta punktiranja AV fistule	DA	*			DA	*				
5	Izračun pacientove "suhe" telesne teže	DA	*			DA	*				
6	Izvajanje antikoagulacije med HD	DA	*			DA	*				
7	Izvajanje vseh metod HD in AFEREZ: akutne, komplicirane, CVVH, akutne komplicirane dialize otrok	DA	*			DA	*				
8	Izvajanje predializnega poučevanja o zdravljenju s hemodializo	DA	*								
9	Komuniciranje med HD in svetovanje	DA	*			DA	*				
10	Načrtovanje izvedbe HD	DA	*			DA	*				
11	Odklop pacienta po HD	DA	*			DA	*				
12	Poročanje o poteku HD	DA	*								
13	Prepoznavanje spremembe v obnašanju pacienta med HD in ukrepanje	DA	*			DA	*				
14	Priključitev pacienta s centralnim dializnim katetrom na HD	DA	*			DA	*				
15	Priprava dializnega monitorja	DA	*			DA	*				
16	Priprava materiala za izvedbo HD	DA	*			DA	*				
17	Priprava opreme za izvedbo HD za ponovno uporabo	DA	*			DA	*				
18	Priprava vode za pripravo dializne raztopine	DA	*			DA	*				
19	Priprava pacienta za vključitev na listo za transplantacijo ledvice	DA	*								
20	Psihična podpora pacientu v različnih obdobjih življenja z dializo	DA	*								
21	Punktiranje AV fistule	DA	*			DA	*				
22	Sodelovanje pri uvajanju centralnih dializnih katetrov	DA	*			DA	*				
23	Spreminjanje načrta izvedbe HD glede na izmerjene fiziološke meritve pred, med in po HD	DA	*			DA	*				
24	Svetovanje pacientu na HD o pravilni prehrani	DA	*								
25	Učenje pacienta o varovanju žilnega pristopa doma	DA	*			DA	*				
26	Učenje pacienta o pravilni prehrani pri obvladovanju zapletov zdravljenja s HD	DA	*			DA	*				
27	Ukrepanje pri komplikacijah žilnih pristopov	DA	*			DA	*				
28	Ukrepanje pri alarmih na dializnih monitorjih med HD	DA	*			DA	*				
29	Ukrepanje pri tehničnih zapletih med HD – izpad fistulne igle, koagulacija krvi v dializatorju, sistemu, zračna embolija, hemoliza, hematoma	DA	*			DA	*				
30	Ukrepanje pri zapletih pri pacientu med HD – (hipotenzija, krči, zastoj srca, pljučni edem)	DA	*			DA	*				
31	Vključevanje pacienta v proces HD glede na njegove potrebe in izkazan interes	DA	*			DA	*				

8.16	AKTIVNOSTI NA PODROČJU PERITONEALNE DIALIZE (PD)	DMS	**	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Izvajanje testov za preverjanje učinkovitosti PD metode in računalniška obdelava podatkov	DA	*			DA	*				
2	Izvajanje APD (Avtomatizirana Peritonealna Dializa), svetovanje in ukrepanje ob zapletih	DA	*			DA	*				
3	Naročanje materiala za izvajanje PD in dostavo na pacientov dom	DA	*			DA	*				
4	Nega okolice PD katetra	DA	*			DA	*				
5	Obisk pacienta na domu z namenom preverjanja pravilnega izvajanja PD	DA	*			DA	*				
6	Poučevanje pacienta pred začetkom zdravljenja s PD	DA	*								
7	Priprava pacienta za vstavev PD katetra	DA	*			DA	*				
8	Priprava pacienta za vključitev na listo za transplantacijo ledvice	DA	*								
9	Seznanjanje pacienta s PD	DA	*			DA	*				
10	Sodelovanje pri vstavitvi PD katetra	DA	*			DA	*				
11	Svetovanje pacientu na PD o pravilni prehrani	DA	*								
12	Učenje pacienta in svojcev o izvajanju PD doma	DA	*			DA	*				
13	Ukrepanje ob sumu na peritonitis in ostale možne zaplete	DA	*			DA	*				
14	Vodenje pacienta neposredno po vstavitvi katetra	DA	*			DA	*				

8.17	AKTIVNOSTI NA PODROČJU TRANSPLANTACIJ	DMS	**	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Apliciranje imunosupresivnih zdravil po transplantaciji	DA									
2	Dokumentiranje in poročanje o vseh aktivnostih v zvezi s transplantacijo	DA									
3	Seznanjanje pacienta z možnostmi zdravljenja s transplantacijami	DA									
4	Seznanjanje potencialnega živega sorodnega dajalca ledvice s potrebnimi podatki	DA									
5	Izvajanje zdravstvene vzgoje pred transplantacijo	DA									
6	Izvajanje zdravstvene vzgoje o pravilnem prehranjevanju po transplantaciji	DA									
7	Izvajanje zdravstvene vzgoje pacientkam po transplantaciji glede varne zanositve in posebnosti v nosečnosti	DA									
8	Izvajanje zdravstvene vzgoje pacientom in družinskim članom za preprečevanje bolnišničnih okužb in izvajanje dekolonizacije v primerih bolnišničnih okužb	DA									
9	Koordiniranje priprave pacientov za transplantacijo v dializnih centrih v Sloveniji	DA									
10	Koordiniranje primernosti pacientov na čakalni listi za transplantacijo s centri za dializo v Sloveniji in Eurotransplantom	DA									
11	Poučevanje osebja v dializnih centrih o novostih obravnave pacientov v zvezi s transplantacijo	DA									
12	Pripravljanje pacienta na transplantacijo	DA									
13	Pripravljanje prejemnika za uvrstitev na čakalno listo	DA									
14	Sporočanje sprememb pacientom po telefonu (o predpisanih zdravilih, nujnih diagnostičnih ali terapevtskih posegih ter priprava nanje	DA									
15	Učenje pacienta med čakanjem na kadavrsko transplantacijo	DA									
16	Učenje pacienta za življenje s transplantacijo	DA									
17	Učenje pacienta o imunosupresivnih zdravilih, stranskih učinkih in ukrepih za preprečevanje teh učinkov	DA									

8.18	AKTIVNOSTI NA PODROČJU ORL DEJAVNOSTI IN AVDIOMETRIJE	DMS	*	DB	*	TZN	*	BN/B	*	BN/D	*
1	Aplikacija hladnih oblog pri krvavitvah, poškodbah in po operacijah	DA				DA					
2	Izvajanje ušesnih prevez po operativnih posegih	DA									
3	Izvajanje avdiometrije	DA	*								
4	Izvajanje avdiometrije v prostem polju	DA	*								
5	Izvajanje izračuna izgube sluha po Fowlerju	DA	*								
6	Izvajanje lokalizacije šuma	DA	*								
7	Izvajanje meritve slušnega praga	DA	*								
8	Izvajanje Roomberg testa	DA	*								
9	Izvajanje timpanometrije	DA	*								
10	Izvajanje testa po Rinneju	DA	*								
11	Izvajanje testa po Webbru	DA	*								
12	Izvajanje testa razumljivosti pri izdaji slušnega aparata	DA	*								
13	Izvajanje kontrole slušnega aparata	DA	*								
14	Izvajanje nastavitve slušnega aparata	DA	*								
15	Izvajanje videonistagmografije	DA	*								
16	Izvajanje vestibulometrije	DA	*								
17	Namestitev ušesne preveze	DA									
18	Odvzem odtisa zunanjega sluhovoda za izdelavo ušesne olive	DA	*								
19	Odstranitev ušesnega traku	DA				DA					
20	Odvzem brisa žrela in nosu	DA				DA					
21	Pomoč pacientu pri ravnanju s slušnimi aparati	DA									
22	Priprava pacienta na aplikacijo terapije v sluhovod	DA				DA	*				
23	Psihična in fizična priprava pacienta na avdiometrijo in timpanometrijo	DA									
24	Sodelovanje pri aplikaciji terapije v sluhovod	DA									
25	Sodelovanje pri vstavitvi ušesnega traku	DA				DA					
26	Sodelovanje pri odstranitvi ušesnega traku	DA				DA					
27	Sodelovanje pri vstavitvi nosnega traku	DA				DA					
28	Sodelovanje pri odstranitvi nosnega traku	DA				DA					
29	Sodelovanje pri izpiranju ušes	DA	*			DA	*				
30	Sodelovanje pri prepihanju Evstahijeve tube »Poltzer«	DA				DA	*				
31	Sodelovanje pri vstavitvi nosne tamponade	DA				DA	*				
33	Sodelovanje pri mikrolaringoskopiji	DA				DA	*				
34	Sodelovanje pri repoziciji nosu	DA				DA	*				
35	Sodelovanje pri malih operacijskih posegih	DA				DA	*				
36	Sodelovanje pri Belock tamponadi	DA				DA	*				
37	Sodelovanje z akustikom pri postopku izdaje slušnega aparata	DA	*								
38	Sodelovanje pri punkciji čeljustne votline	DA				DA	*				
39	Sodelovanje pri parencetezi	DA				DA	*				
40	Sodelovanje pri inciziji peritonzilarnega abscesa	DA				DA	*				
41	Sodelovanje pri odvzemih brisov žrela, nosu in ušes	DA				DA					
42	Urejanje in arhiviranje avdiogramov, timpanogramov in ostale dokumentacije	DA	*								

8.19. Aktivnosti na področju interventne radiologije

1.	Sodelovanje pri abdominalni fistulografiji	DMS		ZT	
2.	Sodelovanje pri angioplastiki pljučnih arterij in stenoz	DMS			
3.	Sodelovanje pri aortografiji	DMS			
4.	Sodelovanje pri aortnih stent graftih	DMS			
5.	Sodelovanje pri arteriografijah	DMS			
6.	Sodelovanje pri aspirex in rotarex metodi	DMS			
7.	Sodelovanje pri diagnostiki in terapiji akutnih krvavitev	DMS			
8.	Sodelovanje pri embolizaciji	DMS			
9.	Sodelovanje pri histerosalpingografiji (HSG)	DMS		ZT	
10.	Sodelovanje pri intrakoronarnem UZ	DMS		ZT	
11.	Sodelovanje pri irigografiji	DMS		ZT	
12.	Sodelovanje pri karotidni angioplastiki	DMS			
13.	Sodelovanje pri kemoembolizaciji	DMS			
14.	Sodelovanje pri kostni punkciji	DMS			
15.	Sodelovanje pri litotripsiji	DMS			
16.	Sodelovanje pri lokalni arterijski trombolizi	DMS			
17.	Sodelovanje pri mielografiji	DMS		ZT	
18.	Sodelovanje pri nefrostomi	DMS			
19.	Sodelovanje pri perkutani transluminalni angioplastiki in dializnih fistul (PTA)	DMS			
20.	Sodelovanje pri perkutani transluminalni biliarni drenaži, vstavitvi endoprotez	DMS			
21.	Sodelovanje pri perkutani transluminarni holangiografiji	DMS			
22.	Sodelovanje pri punkciji cist in psevdocist	DMS			
23.	Sodelovanje pri skeletni fistulografiji	DMS			
24.	Sodelovanje pri sklerozaciji hemangiomov	DMS			
25.	Sodelovanje pri širjenju foramen ovale po Rashkindu	DMS			
26.	Sodelovanje pri transjugularnem intahepatičnem portosistemskem šantu (TIPS)	DMS			
27.	Sodelovanje pri venografiji	DMS			
28.	Sodelovanje pri vstavitvi endoprotez in stentov	DMS			
29.	Sodelovanje pri UZ diagnostičnih in terapevtskih preiskavah	DMS		ZT	

- Cibic D., Filej B., Grbec V., Hajdinjak G., Kersnič P. et al. Mali leksikon terminoloških izrazov v zdravstveni negi. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, 1999.
- Direktiva sveta, ki se nanaša na usklajevanje zakonskih določb, predpisov ali upravnih ukrepov glede na dejavnost medicinskih sester, odgovornih za splošno nego (77/453/EGS), 27. 6. 1977.
- Direktiva sveta o usklajevanju določb, s katerimi zakonodaja, predpisi ali upravne uredbe urejajo registracijo in opravljanje dejavnosti babic (80/155/EEC), 21.1.1980.
- Direktiva 2005/36/ES Evropskega parlamenta in sveta o priznavanju poklicnih kvalifikacij. Evropska unija. Evropski parlament. Strasbourg, 7. september, 2005.
- Definicija poklica babice. Mednarodna organizacija babic – ICM in Mednarodna zveza ginekologov in porodničarjev, 1972, 1973; Svetovna zdravstvena organizacija, 1992.
- Glossary of labor market terms and standard and curriculum development terms, 1997.
- Gordon M. Negovalne diagnoze – priročnik. Radizel: vb Rogina d.o.o., 2003.
- Henderson V. Osnovna načela zdravstvene nege. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege Slovenije, 1998.
- ICN Framework of Competences for Generalist Nurse. Geneva: International Council of Nurses, 2003.
- Kersnik J. Zadovoljstvo bolnikov z zdravnikom družinske medicine. <http://pelin.mf.uni-lj.si/theses-mf/available/etd>. Dostop 31. 1. 2007.
- Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Utrip 2005; XIII: 43-48.
- Mednarodni kodeks etike za babice. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Utrip 2005; XIII: 41-42.
- Mednarodni svet medicinskih sester. Definicija zdravstvene nege. Ljubljana: Utrip 2002; X: št. 9: 10.
- Mednarodni svet medicinskih sester. Usmeritve o globalnih kompetencah medicinskih sester. Ljubljana: Utrip 2004; XII: št. 7-8: 11-24.
- Mednarodna klasifikacija prakse zdravstvene nege – ICNP Beta. Maribor: Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego, 2000.
- Mednarodni svet medicinskih sester predlaga usmeritve o globalnih kompetencah medicinskih sester. Utrip 2004; XII: 11-24.
- Moje znanje, spretnosti in veščine. Ljubljana: Srednja zdravstvena šola Ljubljana, Poljanska 61.
- Može M. Pridobivanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij na področju zdravstvene nege. Obzor. Zdr. N. 2005; 39: 39-46.
- Nacionalna strategija razvoja zdravstvene nege Slovenije. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Utrip, julij–avgust 2001: 23-30.
- Podoba medicinske sestre. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Utrip, maj 2003: 5.
- Proces zdravstvene nege. Maribor: Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego, 1993.
- Proces zdravstvene nege z dokumentiranjem. Maribor: Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego, 1995.
- Razmejitev zdravstvene nege. Ljubljana: Razširjeni kolegij za zdravstveno nego. Zdrav Obzor 1993; 27:1-45.
- Razmejitev zdravstvene nege. Ljubljana: Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego pri Ministrstvu za zdravstvo in Zbornica zdravstvene nege Slovenije. Utrip, december 1997: 21-40.
- Seznam poklicev v zdravstveni dejavnosti. Uradni list Republike Slovenije št. 82/2004 in št. 110/2004.
- Seznam o spremembah in dopolnitvah Seznama poklicev v zdravstveni dejavnosti. Uradni list Republike Slovenije št. 40/14. 4. 2006.
- Skoberne M., Skočir A. P. Definicija poklica babice in babištva – babiške nege. Povzeto po Svetovni zdravstveni organizaciji.
- Skoberne M., Skočir A. P. Študijski program babiške nege. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo, 2003.
- Skočir A.P. ICM International Confederation of Midwives / Mednarodna organizacija babic: Sledimo babicam. Utrip 2003; XI: 34.
- Stališča 3. posveta. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Utrip, oktober 2002: 14.
- Uvod v študij negovalnih diagnoz. Maribor: Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego, 1993.
- Zakon o zdravstveni dejavnosti (uradno prečiščeno besedilo) (ZZDej-UPB2). Uradni list Republike Slovenije št. 23/2005.
- Zakon o visokem šolstvu. Uradni list Republike Slovenije št. 119/2006 – UPB.
- Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju. Uradni list Republike Slovenije št. 69/2006.
- Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (uradno prečiščeno besedilo) / ZNPk – UPB 2/. Uradni list Republike Slovenije št. 1/2007.
- Železnik D., Ivanuša A. Standardi aktivnosti zdravstvene nege. Visoka zdravstvena šola Maribor.2002.
- Železnik D., Ivanuša A. Standardi aktivnosti zdravstvene nege. Fakulteta za zdravstvene vede Maribor, 2008.

